

SÉANCES DU JEUDI 26 JUIN 1997
VERGADERINGEN VAN DONDERDAG 26 JUNI 1997

MATIN**SOMMAIRE :****CONGÉ :**

Page 3251.

EXCUSÉ :

Page 3251.

PROJET DE LOI (Discussion) :

Projet de loi portant confirmation des arrêtés royaux pris en application de la loi du 26 juillet 1996 visant à réaliser les conditions budgétaires de la participation de la Belgique à l'Union économique et monétaire européenne, de la loi du 26 juillet 1996 portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux des pensions, et de la loi du 26 juillet 1996 relative à la promotion de l'emploi et à la sauvegarde préventive de la compétitivité (Évocation).

Discussion générale. — *Orateurs*: **MM. Coene**, rapporteur, **Hatry, Hazette, Mme Smet**, ministre de l'Emploi et du Travail, p. 3251.

Section Affaires sociales. — Discussion. — *Orateur*: **M. Coene**, p. 3254.

Examen d'articles. — *Orateur*: **M. Coene**, p. 3257.

Section Finances et Affaires économiques. — Discussion. — *Orateurs*: **MM. Coene, Loones**, p. 3256.

Projet de loi relative au concordat judiciaire (Évocation).

Projet de loi sur les faillites (Évocation).

Reprise de la discussion générale. — *Orateurs*: **MM. Vandenberghe**, rapporteur, **Loones**, p. 3260.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1996-1997
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1996-1997

OCHTEND**INHOUDSOPGAVE :****VERLOF :**

Bladzijde 3251.

VERONTSCHULDIGD :

Bladzijde 3251.

WETSONTWERP (Bespreking) :

Wetsontwerp tot bekrachtiging van koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie, van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels, en van de wet van 26 juli 1996 tot bevordering van de werkgelegenheid en tot preventieve vrijwaring van het concurrentievermogen (Evocatie).

Algemene bespreking. — *Sprekers*: **de heren Coene**, rapporteur, **Hatry, Hazette, mevrouw Smet**, minister van Tewerkstelling en Arbeid, blz. 3251.

Sectie Sociale Aangelegenheden. — Beraadslaging. — *Spreker*: **de heer Coene**, blz. 3254.

Artikelsgewijze bespreking. — *Spreker*: **de heer Coene**, blz. 3257.

Sectie Financiën en Economische Aangelegenheden. — Beraadslaging. — *Sprekers*: **de heren Coene, Loones**, blz. 3256.

Wetsontwerp betreffende het gerechtelijk akkoord (Evocatie).

Ontwerp van faillissementswet (Evocatie).

Hervatting van de algemene beraadslaging. — *Sprekers*: **de heer Vandenberghe**, rapporteur, **Loones**, blz. 3260.

PROPOSITION DE LOI (Discussion):

Proposition de loi relative aux ressources prises en considération pour le calcul du minimum de moyens d'existence.

Discussion générale. — *Oratrices*: **Mmes Merchiers**, rapporteuse, **Nelis-Van Liedekerke**, p. 3259.

Discussion et vote des articles, p. 3260.

APRÈS-MIDI

SOMMAIRE:

EXCUSÉE:

Page 3263.

COMMUNICATIONS:

Page 3263.

1. Cour d'arbitrage.
2. Société nationale des chemins de fer belges.

PROPOSITION DE LOI (Dépôt):

Mme Lizin. — Proposition de loi modifiant la loi du 3 avril 1953 d'organisation judiciaire en ce qui concerne le Tribunal de première instance de Huy.

DEMANDES D'EXPLICATIONS (Dépôt):

Page 3263.

M. Hazette au ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises sur « l'affectation de l'enveloppe de 882 millions de francs dans le cadre des mesures en faveur du secteur de la viande bovine ».

M. Coveliers au vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur « l'interprétation de l'interdiction faite au personnel de la gendarmerie de manifester ses convictions politiques ».

M. Anciaux au ministre des Transports sur « le risque que le scénario Renault se réalise à la Sabena ».

HOMMAGE À LA MÉMOIRE DE M. ROBERT HENRION, MINISTRE D'ÉTAT:

Orateurs: **M. le président**, **M. Dehaene**, Premier ministre p. 3264.

PROPOSITION DE LOI (Prise en considération):

Page 3265.

MM. Boutmans et Jonckheer. — Proposition de loi modifiant l'article 813 du Code judiciaire en ce qui concerne l'intervention.

WETSVOORSTEL (Bespreking):

Wetsvoorstel betreffende de inkomsten waarmee rekening wordt gehouden bij de berekening van het bestaansminimum.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers*: **de dames Merchiers**, rapporteur, **Nelis-Van Liedekerke**, blz. 3259.

Bespreking en stemming over de artikelen, blz. 3260.

NAMIDDAG

INHOUDSOPGAVE:

VERONTSCHULDIGD:

Bladzijde 3263.

MEDEDELINGEN:

Bladzijde 3263.

1. Arbitragehof.
2. Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen.

WETSVOORSTEL (Indiening):

Mevrouw Lizin. — Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting, wat betreft de Rechtbank van Eerste Aanleg te Hoei.

VRAGEN OM UITLEG (Indiening):

Bladzijde 3263.

De heer Hazette aan de minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen over « de bestemming die is gegeven aan het krediet van 882 miljoen frank in het kader van de steunmaatregelen voor de rundveesector ».

De heer Coveliers aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over « de interpretatie van het verbod aan rijkswachters om openlijk uiting te geven over hun politieke overtuiging ».

De heer Anciaux aan de minister van Vervoer over « het dreigende Renault-scenario voor Sabena ».

HULDE AAN DE NAGEDACHTENIS VAN DE HEER ROBERT HENRION, MINISTER VAN STAAT:

Sprekers: **de voorzitter**, **de heer Dehaene**, eerste minister, blz. 3264.

WETSVOORSTEL (Inoverwegingneming):

Baldzijde 3265.

De heren Boutmans en Jonckheer. — Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 813 van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de tussenkomst.

QUESTIONS ORALES (Discussion):

Question orale de M. Verreycken au vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur «la nécessaire régionalisation de la Loterie nationale».

Orateurs: **M. Verreycken, M. De Clerck**, ministre de la Justice, p. 3265.

Question orale de M. Mahoux au ministre de la Justice sur «les affaires de fraudes fiscales impliquant des banques étrangères et leurs filiales».

Orateurs: **M. Mahoux, M. De Clerck**, ministre de la Justice, p. 3266.

Question orale de M. Erdman au vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «la menace que constituent pour notre littoral les eaux usées radioactives françaises».

Orateurs: **M. Erdman, M. Vande Lanotte**, vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur, p. 3266.

Question orale de M. Weyts au ministre des Transports sur «le transport routier de biens pour compte propre».

Orateurs: **M. Weyts, M. Daerden**, ministre des Transports, p. 3267.

Question orale de M. Devolder au ministre de la Santé publique et des Pensions sur «les conflits qui opposent les divers services chargés des enquêtes relatives à l'utilisation d'hormones».

Orateurs: **M. Devolder, M. Peeters**, secrétaire d'État à la Sécurité et secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à l'Environnement, p. 3268.

Question orale de M. Foret au ministre de la Santé publique et des Pensions sur «les publicités effectuées par l'intermédiaire du ministre».

Orateurs: **M. Foret, M. Peeters**, secrétaire d'État à la Sécurité et secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à l'Environnement, p. 3269.

Question orale de M. Anciaux au Premier ministre sur «les derniers développements dans le dossier Renault-Vilvorde».

Orateurs: **M. Anciaux, M. Dehaene**, Premier ministre, p. 3269.

Question orale de Mme Milquet au ministre de l'Emploi et du Travail sur «les aides à la réinsertion en faveur des minimeux».

Orateurs: **Mme Milquet, Mme Smet**, ministre de l'Emploi et du Travail, **M. Peeters**, secrétaire d'État à la Sécurité et secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à l'Environnement, p. 3271.

Question orale de Mme Willame-Boonen au ministre de la Fonction publique sur «le Conseil supérieur de la Fonction publique».

Orateurs: **Mme Willame-Boonen, M. Flahaut**, ministre de la Fonction publique, p. 3272.

Question orale de M. Mahoux au secrétaire d'État à la Coopération au Développement sur «le budget de cofinancement des projets O.N.G.».

Orateurs: **M. Mahoux, M. Moreels**, secrétaire d'État à la Coopération au Développement, p. 3273.

MONDELINGE VRAGEN (Bespreking):

Mondelinge vraag van de heer Verreycken aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over «de noodzakelijke regionalisering van de Nationale Loterij».

Sprekers: **de heer Verreycken, de heer De Clerck**, minister van Justitie, blz. 3265.

Mondelinge vraag van de heer Mahoux aan de minister van Justitie over «de fiscale fraude waarbij buitenlandse banken of hun filialen betrokken zijn».

Sprekers: **de heer Mahoux, de heer De Clerck**, minister van Justitie, blz. 3266.

Mondelinge vraag van de heer Erdman aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de bedreiging van Frans radioactief afvalwater voor onze kust».

Sprekers: **de heer Erdman, de heer Vande Lanotte**, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, blz. 3266.

Mondelinge vraag van de heer Weyts aan de minister van Vervoer over «het 'eigen vervoer' van goederen over de weg».

Sprekers: **de heer Weyts, de heer Daerden**, minister van Vervoer, blz. 3267.

Mondelinge vraag van de heer Devolder aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over «de ruzie tussen hormoonspuurders».

Sprekers: **de heer Devolder, de heer Peeters**, staatssecretaris voor Veiligheid en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu, blz. 3268.

Mondelinge vraag van de heer Foret aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over «de reclame die de minister voor een juridisch werk heeft gemaakt».

Sprekers: **de heer Foret, de heer Peeters**, staatssecretaris voor Veiligheid en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu, blz. 3269.

Mondelinge vraag van de heer Anciaux aan de eerste minister over «de jongste ontwikkelingen in het dossier-Renault-Vilvorde».

Sprekers: **de heer Anciaux, de heer Dehaene**, eerste minister, blz. 3269.

Mondelinge vraag van mevrouw Milquet aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid over «de arbeidsinpassingssteun ten behoeve van bestaansminimumtrekkers».

Sprekers: **mevrouw Milquet, mevrouw Smet**, minister van Tewerkstelling en Arbeid, **de heer Peeters**, staatssecretaris voor Veiligheid en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu, blz. 3271.

Mondelinge vraag van mevrouw Willame-Boonen aan de minister van Ambtenarenzaken over «de Hoge Raad voor Ambtenarenzaken».

Sprekers: **mevrouw Willame-Boonen, de heer Flahaut**, minister van Ambtenarenzaken, blz. 3272.

Mondelinge vraag van de heer Mahoux aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over «de medefinanciering van NGO-projecten».

Sprekers: **de heer Mahoux, de heer Moreels**, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, blz. 3273.

DEMANDE D'EXPLICATIONS (Discussion):

Demande d'explications de M. Ph. Charlier au vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications sur «l'avis de la Commission de la protection de la vie privée concernant la création d'une centrale positive des risques de crédit aux particuliers».

Orateurs: M. Ph. Charlier, M. Di Rupo, vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications, p. 3274.

ORDRE DES TRAVAUX:

Page 3277.

SCRUTIN POUR LA NOMINATION DU PRÉSIDENT DU COMITÉ DE SURVEILLANCE DE LA BANQUE-CARREFOUR DE LA SÉCURITÉ SOCIALE:

Page 3277.

Résultat du scrutin, p. 3279.

COMMISSION D'ENQUÊTE PARLEMENTAIRE CONCERNANT LES ÉVÉNEMENTS DU RWANDA:

Proposition de décision du Sénat.

Orateurs: MM. Anciaux, Jonckheer, Goris, Mahoux, M. le président, p. 3277.

NOMINATION D'UN MEMBRE SUPPLÉANT (F.) DU COLLÈGE DE RECRUTEMENT DES MAGISTRATS:

Page 3279.

PROJETS ET PROPOSITION DE LOI (Votes):

Projet de loi relative au concordat judiciaire (Évocation).

Votes réservés, p. 3279.

Vote sur l'ensemble, p. 3284.

Projet de loi sur les faillites (Évocation).

Votes réservés, p. 3281.

Projet de loi portant confirmation des arrêtés royaux pris en application de la loi du 26 juillet 1996 visant à réaliser les conditions budgétaires de la participation de la Belgique à l'Union économique et monétaire européenne, de la loi du 26 juillet 1996 portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux des pensions, et de la loi du 26 juillet 1996 relative à la promotion de l'emploi et à la sauvegarde préventive de la compétitivité.

Proposition de décision de ne pas amender. — *Orateurs: MM. Coveliers, Loones, Boutmans, Foret, Erdman, M. le président*, p. 3284.

Proposition de loi relative aux ressources prises en considération pour le calcul du minimum de moyens d'existence, p. 3286.

VRAAG OM UITLEG (Bespreking):

Vraag om uitleg van de heer Ph. Charlier aan de vice-eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie over «het advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer over de oprichting van een positieve kredietcentrale voor particulieren».

Sprekers: de heer Ph. Charlier, de heer Di Rupo, vice-eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie, blz. 3274.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijde 3277.

GEHEIME STEMMING OVER DE BENOEMING VAN DE VOORZITTER VAN HET TOEZICHTSCOMITÉ VAN DE KRUISPUNTBANK VAN DE SOCIALE ZEKERHEID:

Bladzijde 3277.

Uitslag van de geheime stemming, blz. 3279.

PARLEMENTAIRE COMMISSIE VAN ONDERZOEK BETREFFENDE DE GEBEURTENISSEN IN RWANDA:

Ontwerp van beslissing van de Senaat.

Sprekers: de heren Anciaux, Jonckheer, Goris, Mahoux, de voorzitter, blz. 3277.

BENOEMING VAN EEN PLAATSVERVANGEND LID (F.) VAN HET WERVINGSCOLLEGE DER MAGISTRATEN:

Bladzijde 3279.

WETSONTWERPEN EN WETSVOORSTEL (Stemmingen):

Wetsontwerp betreffende het gerechtelijk akkoord (Evocatie).

Aangehouden stemmingen, blz. 3279.

Stemming over het geheel, blz. 3284.

Ontwerp van faillissementswet (Evocatie).

Aangehouden stemmingen, blz. 3281.

Wetsontwerp tot bekrachtiging van koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie, van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels, en van de wet van 26 juli 1996 tot bevordering van de werkgelegenheid en tot preventieve vrijwaring van het concurrentievermogen.

Voorstel van beslissing om niet te amenderen. — *Sprekers: de heren Coveliers, Loones, Boutmans, Foret, Erdman, de voorzitter*, blz. 3284.

Wetsvoorstel betreffende de inkomsten waarmee rekening wordt gehouden bij de berekening van het bestaansminimum, blz. 3286.

VOTE SUR LES RECOMMANDATIONS À PROPOS DE LA
CRÉATION EN BELGIQUE D'UN CENTRE POUR
ENFANTS DISPARUS:

Page 3287.

VOTE SUR LES MOTIONS DÉPOSÉES EN CONCLUSION
DE LA DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. DESMEDT
AU MINISTRE DE LA JUSTICE, DÉVELOPPÉE LE
19 JUIN 1997:

Explications de vote: *Orateurs*: **Mme Milquet, MM. Lalle-**
mand, Hotyat, p. 3287.

STEMMING OVER DE AANBEVELINGEN BETREFFENDE
DE OPRICHTING IN BELGIË VAN EEN CENTRUM
VOOR VERDWENEN KINDEREN:

Bladzijde 3287.

STEMMING OVER DE MOTIES INGEDIEND TOT BESLUIT
VAN DE VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER
DESMEDT AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE, GE-
STELD OP 19 JUNI 1997:

Stemverklaringen: *Sprekers*: **mevrouw Milquet, de heren**
Lallemand, Hotyat, blz. 3287.

SÉANCE DU MATIN — OCHTENDVERGADERING

PRÉSIDENCE DE M. MOENS, VICE-PRÉSIDENT VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER MOENS, ONDERVOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 10 h 05.
De vergadering wordt geopend om 10.05 uur.

CONGÉ — VERLOF

M. D'Hooghe, en mission à l'étranger, demande un congé.
Verlof vraagt: de heer D'Hooghe, met opdracht in het buitenland.
— Ce congé est accordé.
Dit verlof wordt toegestaan.

EXCUSÉ — VERONTSCHULDIGD

M. Urbain, pour d'autres devoirs, demande d'excuser son absence à la réunion de ce jour.
Afwezig met bericht van verhindering: de heer Urbain, wegens andere plichten.
— Pris pour information.
Voor kennisgeving aangenomen.

WETSONTWERP TOT BEKRACHTIGING VAN KONINKLIJKE BESLUITEN GENOMEN MET TOEPASSING VAN DE WET VAN 26 JULI 1996 STREKKENDE TOT REALISATIE VAN DE BUDGETTAIRE VOORWAARDEN TOT DEELNAME VAN BELGIË AAN DE EUROPESE ECONOMISCHE EN MONETAIRE UNIE, VAN DE WET VAN 26 JULI 1996 TOT MODERNISERING VAN DE SOCIALE ZEKERHEID EN TOT VRIJWARING VAN DE LEEFBAARHEID VAN DE WETTELIJKE PENSIOENSTELSELS, EN VAN DE WET VAN 26 JULI 1996 TOT BEVORDERING VAN DE WERKGELEGENHEID EN TOT PREVENTIEVE VRIJWARING VAN HET CONCURRENTIEVERMOGEN (EVOCATIE)

Algemene bespreking
Artikelsgewijze bespreking

PROJET DE LOI PORTANT CONFIRMATION DES ARRÊTÉS ROYAUX PRIS EN APPLICATION DE LA LOI DU 26 JUILLET 1996 VISANT À RÉALISER LES CONDITIONS BUDGÉTAIRES DE LA PARTICIPATION DE LA BELGIQUE À L'UNION ÉCONOMIQUE ET MONÉTAIRE EUROPÉENNE, DE LA LOI DU 26 JUILLET 1996 PORTANT MODERNISATION DE LA SÉCURITÉ SOCIALE

ET ASSURANT LA VIABILITÉ DES RÉGIMES LÉGAUX DES PENSIONS ET DE LA LOI DU 26 JUILLET 1996 RELATIVE À LA PROMOTION DE L'EMPLOI ET À LA SAUVEGARDE PRÉVENTIVE DE LA COMPÉTITIVITÉ (ÉVOCA-TION)

Discussion générale
Examen d'articles

De voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het wetsontwerp.

Nous abordons l'examen du projet de loi.

Overeenkomstig het reglement geldt de door de commissies aangenomen tekst als basis voor de bespreking. (*Zie document nr. 1-660/5 van de commissies van de Senaat. Zitting 1996-1997.*)

Conformément à notre règlement, le texte adopté par les commissions servira de base à notre discussion. (*Voir document n° 1-660/5 de commissions du Sénat. Session de 1996-1997.*)

Ik stel voor in deze algemene bespreking eerst de rapporteurs aan het woord te laten en vervolgens de ingeschreven sprekers.

Dans le cadre de la discussion générale de ce projet, je propose au Sénat d'entendre tout d'abord les rapporteurs et ensuite les orateurs qui se sont inscrits dans le débat.

Het woord is aan de heer Coene, rapporteur namens de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden.

De heer Coene (VLD), rapporteur. — Mijnheer de voorzitter, de discussie in onze commissie heeft een lange voorgeschiedenis. Het ontwerp bekrachtigt het koninklijk besluit tot sanering van de Regie voor Maritiem Transport. Nog vóór de koninklijke besluiten waren uitgevaardigd vond er, in aanwezigheid van de minister van Vervoer, op 13 en 27 november 1996 in de commissie reeds een eerste bespreking plaats over de toekomstperspectieven van de Regie voor Maritiem Transport. Er werd afgesproken dat de debatten zouden worden afgesloten op 25 juni 1997 met een uiteenzetting van de minister over het verloop van de afsluiting van de activiteiten van de RMT.

Inmiddels was dit wetsontwerp tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten, genomen met toepassing van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie in de Kamer van volksvertegenwoordigers goedgekeurd. Op 11 juni 1997 werd het door drie

meerderheidsfracties geëvoceerd. Het einde van de onderzoeks-termijn voor deze tekst valt normalerwijze op 11 augustus 1997, wat in de praktijk betekent begin november van de zitting 1997-1998.

Artikel 2 van het wetsontwerp met betrekking tot de RMT werd overgezonden aan de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden, maar noch de ondertekenaars van het verzoek tot evocatie, noch andere senatoren hebben amendementen ingediend of gevraagd om het ontwerp in de commissie te behandelen.

Pas op 17 juni 1997 heeft een senator een dringend onderzoek gevraagd omdat bepaalde koninklijke besluiten vóór 30 juni 1997 dienden te worden bekrachtigd, zoniet zouden zij vervallen. Daarom heeft de commissie op 20 juni 1997 vroeger dan voorzien in de timing die vorig jaar werd overeengekomen, in aanwezigheid van de minister vergaderd.

Ik was aangewezen als rapporteur bij de vorige gedachtewisselingen in 1996, maar kon de discussie op 20 juni niet bijwonen omdat ik aan een discussie over hetzelfde wetsontwerp in de commissie voor de Sociale Aangelegenheden diende deel te nemen. Zodoende werd de heer Hotyat als tweede rapporteur aangewezen. Hij heeft mij verzocht dit verslag mede in zijn naam naar voren te brengen.

Over de discussies die wij op 13 en 27 november vorig jaar hebben gehad, zal ik relatief kort zijn, want voor deze aspecten wil ik verwijzen naar het gedrukte verslag waarin vrij uitvoerig wordt ingegaan op de diverse elementen van het herstructureringsplan van de Regie voor Maritiem Transport. De minister stelde voor de liquidatie van de RMT als volgt te laten verlopen. Een deel van de activiteiten werden door een nieuwe privé-maatschappij overgenomen. Een deel van het personeel werd opgevangen in de administratie en in verscheidene ministeries op federaal en gewestelijk niveau. De verdere liquidatie van de onderneming loopt nog tot in 1999. Het gaat hierbij vooral over het te gelde maken van de diverse activa waarover de Regie voor Maritiem Transport nog beschikt. In eerste instantie zijn dit de schepen die op het ogenblik in Duinkerke voor anker liggen en waarvoor een koper wordt gezocht, zodat de Staat een deel van zijn middelen kan recupereren.

In hetzelfde ontwerp werd het leningsplafond voor de liquidatie van de RMT opgetrokken van 12 miljard naar 15 miljard. De minister verantwoordt deze beslissing door erop te wijzen dat dit eerder een preventieve maatregel is en dat het misschien niet noodzakelijk zal zijn om de 15 miljard effectief te ontfangen, indien de activa kunnen worden gerealiseerd.

In de discussie over het ontwerp zelf heeft de minister verwezen naar het koninklijk besluit waarin alle elementen die hijzelf tijdens de twee vorige vergaderingen uitvoerig had besproken, werden opgenomen. De minister wees erop dat het dossier al zeer lang aansleept, want de problemen dateren al van in de jaren 80. Het grootste probleem was eigenlijk een economisch verantwoorde oplossing te vinden. Dankzij de medewerking van alle partijen werd een oplossing bereikt waarbij het grootste deel van de werknemers van de vroegere RMT elders konden worden opgevangen.

In de algemene bespreking was er vooral aandacht voor het feit dat het nog zo lang heeft geduurd alvorens een definitieve oplossing uit de bus kwam. Ook werd kritiek geleverd op het optrekken van het leningsplafond tot 15 miljard. Wanneer men weet dat de RMT afgerond 1 500 werknemers had, dan betekent dit voor de sociale enveloppe een kostprijs van 10 miljoen per werknemer, wat een vrij aanzienlijk bedrag is. De minister verwees hierbij naar het antwoord dat hij voordien had gegeven, namelijk dat het van de omstandigheden zal afhangen of de totaliteit van de lening zal moeten worden opgenomen.

Aangezien er bij artikel 2 van het bekrachtigingsbesluit aangaande de RMT geen amendementen werden ingediend, werd het door alle aanwezige leden aangenomen. Ook het verslag werd door alle aanwezige leden goedgekeurd.

De voorzitter. — Aangezien de heer Guy Charlier, rapporteur namens de commissie voor de Sociale Aangelegenheden niet aanwezig is, neem ik aan dat hij verwijst naar zijn verslag.

M. Guy Charlier, rapporteur au nom de la commission des Affaires sociales, se réfère à son rapport.

Dan gaan wij nu over tot de bespreking van het ontwerp in zijn geheel.

Nous passons maintenant à la discussion de l'ensemble du projet.

Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de voorzitter, het gaat hier om de tweede reeks volmachtenbesluiten die in de Senaat worden besproken. Na de eerste reeks volmachtenbesluiten, die de Senaat enkele weken geleden heeft goedgekeurd, moeten wij nu wel dege-lijk besluiten dat het regeringsbeleid slechts « kortetermijn-kunsten vliegwerk » is. Er gaat slechts één hoofdbekommernis schuil achter het regeringsbeleid: het halen van de Maastrichtnormen. Alle regeringsbeslissingen worden hieraan onderworpen. Het beleid wordt, om het in het Engels uit te drukken, op *hold* gezet totdat de Maastrichtnormen bereikt zijn. Dan zou er ineens weer ruimte komen voor beslissingen op andere vlakken.

De regeringsaanpak is geheel verkeerd. In andere landen blijkt dat het halen van de Maastrichtnormen combineerbaar is met een actief beleid inzake werkgelegenheid en economische groei. De redenering van de regering dat er geen ruimte is voor een ander beleid omdat het halen van de Maastrichtnormen de hoogste prioriteit is, gaat dus niet op. Dat het halen van de Maastrichtnormen een prioriteit is, betwijfelen wij geenszins. Wel hebben wij er kritiek op dat de regering in haar beleid geen ruimte schept voor de andere domeinen van het economische leven en voor cruciale bekommernissen van de Belgische bevolking zoals meer werkgelegenheid.

Bovendien snijdt het argument van de regering nog om een andere reden geen hout. Zelfs al zal België van volgend jaar af deel uitmaken van de Economische en Monetaire Unie, dan nog zal het budgettaire keurslijf niet verdwijnen. Na de Top van Amsterdam blijkt dat België ook als lid van de EMU zal worden geconfronteerd met het stabiliteitspact. Dit pact legt de landen van de EMU tegen het jaar 2000 een vermindering van de overheidstekorten op van 3 % van het BNP naar 1 %. Na de toetreding tot de EMU zal de Belgische regering dus gevangen blijven in dit budgettaire keurslijf.

Wanneer de regering dus beweert dat zij nu geen ruimte heeft voor een ander economisch beleid, maar dit na het Maastricht-examen wel zal hebben, gebruikt zij een vals argument en schuift zij de problemen voor zich uit. De regering heeft gewoon niet de politieke moed om keuzes te maken die noodzakelijk zijn wil men de werkgelegenheid nieuw leven inblazen. Het regeringsuitstel lost in deze omstandigheden niets op. Het verergert intengendeel de problemen en de misnoegdheid van de bevolking. Bovendien worden aan het stabiliteitspact sancties gekoppeld in geval van overschrijding van de budgettaire normen. Uiteindelijk zullen de maatregelen die eigenlijk nu reeds kunnen worden genomen, maar waarover nog geen eensgezindheid bestaat, toch moeten worden genomen.

Na de bijeenkomst gisteren van de zogenaamde « groep van Leuven » blijkt nochtans dat er aan Vlaamse zijde wel eensgezindheid bestaat omtrent de richting die het beleid moet uitgaan, maar bij de federale regering is die eensgezindheid plots verdwenen. Opnieuw geeft de regering bij de tweede reeks van volmachten blijf van een totaal gebrek aan respect voor de wettelijke regels en reglementen. Uit lectuur van de diverse koninklijke besluiten, die met dit wetsontwerp bekrachtigd worden, blijkt dat de Raad van State bijna telkens bezwaren heeft geuit, niet alleen tegen de inhoud van de besluiten, maar ook tegen de reikwijdte van de toepassing van de volmachtenwetten. Blijkbaar hecht deze regering enkel belang aan juridische en wettelijke vormelijkheden. Zij voert een pure machtspolitiek en laat het Parlement koninklijke besluiten goedkeuren waarvan de Raad van State meent dat zij de bevoegdheden van de volmachten die het Parlement de regering heeft geleid, duidelijk overtreffen. Nu gebeurt identiek hetzelfde als bij de bekrachtiging van de vorige volmachtenbesluiten. De Raad van State wordt blijkbaar een totaal overbodige instelling. Of hij nu opmerkingen formuleert of niet, de regering houdt er geen rekening mee.

De meerderheid, met uitzondering van mevrouw Merchiers, blinkt vandaag uit in afwezigheid. De meerderheid ondergaat dit alles willoos en dit is zeer ongezond voor de toekomst van de democratie, want op die manier wordt het politiek bedrijf uitgehouden. België heeft dringend nood aan een grondwettelijk hof dat de wetgeving toetst aan de Grondwet. De grondwettelijke rechten worden met deze koninklijke besluiten immers met voeten getreden. Tijdens de commissiebesprekingen hebben wij de minister nochtans duidelijk gemaakt dat de problemen konden worden opgelost zonder koninklijke besluiten, met een gewoon wetgevend initiatief. Op die wijze had men veel bezwaren van de Raad van State kunnen opvangen.

M. le président. — La parole est à M. Hatry.

M. Hatry (PRL-FDF). — Monsieur le président, l'excellent rapport de M. Coene me permettra d'être particulièrement bref. En effet, mon collègue a rappelé de manière précise les faits sur lesquels je voulais attirer l'attention du Sénat. Il y est d'ailleurs revenu à l'occasion de son intervention pour le Groupe VLD dans la discussion générale.

En vérité, il s'agit du non-respect des règles relatives à l'évocation. Lorsque ce projet de loi a été évoqué, le Sénat a acté — sans être contredit par le Gouvernement ou par les partis de la majorité, auteurs de l'évocation — que le délai de 60 jours courait normalement jusqu'au mois d'août et, en pratique, jusqu'au mois d'octobre en raison des vacances parlementaires. Il me paraissait évident que chacun avait évalué ses responsabilités et ses obligations en la matière. Or, surprise, quelques jours avant le 30 juin — date à laquelle expiraient les arrêtés qui devaient être ratifiés par le Sénat —, le Gouvernement et les membres de la majorité s'affolent. Une délibération immédiate est soudain exigée en commission des Finances et des Affaires économiques alors que les auteurs de l'évocation n'ont introduit notamment aucun amendement à l'article 2, lequel fait précisément l'objet de la discussion.

Il est manifeste que, dans la mesure où le Gouvernement a une responsabilité en la matière, il eut dû saisir la commission de concertation Chambre-Sénat au moment où il a déposé ce projet de loi à la Chambre des représentants, pour indiquer que la fin du délai d'évocation était fixé au 29 juin et non au mois d'août et encore moins au mois d'octobre. Par conséquent, le Gouvernement ne s'est pas conformé à son devoir.

J'attire l'attention de Mme la ministre sur le fait que c'est la deuxième fois que cela se produit. La première série d'arrêtés, dont la ratification a dû également se faire après évocation au Sénat, a fait l'objet d'un «cinéma» identique de la part des membres de la majorité pour lesquels le délai d'évocation n'était plus bon, tout simplement parce qu'ils avaient perdu de vue — tout comme le Gouvernement — que le délai de ratification des arrêtés expirait avant la fin du traitement de l'évocation.

J'insiste personnellement pour que cette «comédie» ne se reproduise plus avec la troisième série d'arrêtés. Je suis certain que la majorité évoquera ce projet de loi de ratification même si l'opposition n'use pas de ce droit. De grâce, que le Gouvernement fasse cette fois correctement son devoir, qu'il se plie à la réforme constitutionnelle qu'il a lui-même décidée sous la législature précédente où les mêmes partis étaient au pouvoir! Qu'il ne laisse pas au hasard, à la chance, le soin de régler les procédures parlementaires alors qu'il a un intérêt majeur à ne pas ignorer totalement des règles qu'il a édictées sous l'angle constitutionnel! En tout cas, en l'occurrence, *bis repetita non placent*. (*Applaudissements.*)

M. le président. — La parole est à M. Hazette.

M. Hazette (PRL-FDF). — Monsieur le président, mon intervention portera uniquement sur l'aspect relatif à la promotion de l'emploi des arrêtés royaux soumis à confirmation. Je pourrais, si j'étais d'humeur polémique, m'attarder quelque peu sur le contexte induit par certaines déclarations du Premier mi-

nistre — récemment reprises par un autre membre du Gouvernement — qui nous annonçait à brève échéance une réduction de moitié du chômage.

Toutefois, madame la ministre, je dois en convenir, vous vous êtes quant à vous prudemment abstenue de vous lancer dans de telles spéculations. En effet, on trouvera difficilement dans les arrêtés soumis à confirmation, la matérialisation de ces déclarations qui, après quelques semaines, se révèlent être une simple recherche d'effet d'annonces.

Madame la ministre, je voudrais me référer au rapport de 1995 établi par votre ministère sur la politique fédérale de l'emploi. Celui-ci révèle que les différents problèmes que rencontre la mise en œuvre des programmes sont mal connus. Je vous cite un extrait de ce rapport: «Avant de créer de nouveaux instruments de politique de l'emploi, ou d'en abandonner des anciens, il serait utile de s'interroger sur les difficultés d'ordre pratique rencontrées lors de la mise en œuvre d'un programme. Ce feed-back systématique permettrait de repérer, d'analyser et de corriger certains aspects d'un programme qui en gêneraient l'exécution.» Ce document m'a paru intéressant.

Madame la ministre, je voudrais, en me référant à mon statut de sénateur de communauté, attirer votre attention sur un certain nombre de disparités régionales au niveau du rendement des différents programmes de résorption du chômage ou de promotion de l'emploi.

Je rappelle que la population wallonne représente 32,7% de la population du pays et 31,4% de la population active. Ces deux chiffres ne sont pas sans signification au moment où j'évoque le rendement des différents programmes. En Wallonie, 29% des travailleurs ont opté pour l'interruption de carrière. Le même pourcentage est observé pour la prépension. Pour le stage des jeunes, le taux est de 26% et, en ce qui concerne le tremplin pour l'emploi, de 17%. Le domaine où la Wallonie se signale par un taux plus élevé que la moyenne — puisqu'il est de 40% — est celui de l'accès au temps partiel. Mais nous pouvons difficilement y voir un signe positif, notamment en matière de pouvoir d'achat des familles.

À chaque rubrique apparaît un déficit d'utilisation des programmes en Wallonie. Cette moindre utilisation des plans pour l'emploi en Wallonie pose problème au regard de la cohésion du pays et également de la loyauté fédérale, si nous poussons l'analyse plus loin.

Au moment où vous nous invitez à ratifier ces arrêtés royaux, permettez-moi de vous demander quelles mesures vous comptez prendre dans le cadre de leur exécution pour combler ce déficit qui pénalise la Wallonie — en termes de rendement — ou, à tout le moins, ne lui accorde pas la place qu'elle devrait occuper.

Mme Smet, ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes. — Si, en Wallonie, 29% de travailleurs optent pour le système d'interruption de carrière, alors que la population active y représente 31% en quoi ce déficit de 2% est-il problématique?

M. Hazette (PRL-FDF). — J'aimerais que vous m'expliquiez cette disparité des différentes mesures.

Mme Smet, ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes. — L'explication est simple. De nombreux programmes dépendent des entreprises. Les normes sont les mêmes pour tout le pays et le fait qu'une entreprise s'inscrive ou non dans un programme dépend souvent de ses possibilités financières. Le système des prépensions coûte cher aux entreprises. C'est ce qui explique son moindre succès en Wallonie où le choix s'oriente davantage vers une mise au chômage pur et simple. C'est une des raisons pour lesquelles le chiffre du chômage est plus élevé en Wallonie qu'en Flandre, où l'on a davantage recours aux programmes de résorption. Il appartient évidemment aux entreprises wallonnes de poser ce type de choix.

M. Hazette (PRL-FDF). — Je vous remercie de votre explication qui ne me rassure toutefois pas. Vous venez en effet de démontrer que le programme était adapté à un certain type d'entreprise et à une certaine forme de chômage.

Mme Smet, ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes. — Mais non. Ce programme a été décidé à l'échelon fédéral, en concertation avec les partenaires sociaux. Le coût des mesures de prépension, s'il n'est pas excessivement élevé, doit quand même être pris en compte et la situation économique de l'une ou l'autre région ou sous-région a, je suppose, une influence en ce domaine. L'Union européenne a d'ailleurs fourni une aide financière à cet effet.

Si je ne m'abuse, les tremplins pour l'emploi constituent une mesure spécifiquement wallonne et non fédérale. Les autres programmes ont, quant à eux, été fixés, je le répète, à l'échelon fédéral, en concertation avec les partenaires sociaux. Leur mise en place dépend bien entendu aussi des entreprises et des travailleurs.

M. Hazette (PRL-FDF). — Je vous remercie à nouveau de cette explication mais je vous répète, une fois de plus, que cette rentabilité à géométrie variable n'est pas de nature à rassurer ceux qui attendent de l'État fédéral un rôle d'arbitre et de répartiteur équitable.

Mme Smet, ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes. — Il vaut mieux ne pas en faire état trop souvent, monsieur Hazette, car, je vous le rappelle, le coût du chômage est tellement plus élevé en Wallonie qu'en Flandre — je n'insiste jamais sur cet élément car, en tant que ministre fédéral, je place les régions sur le même plan — qu'il est heureux qu'une forme de compensation existe, par le biais des programmes financés par l'O.N.Em. Je sais que les résultats sont différents mais ils dépendent aussi des choix posés.

M. Hazette (PRL-FDF). — Le taux de chômage est effectivement nettement supérieur au chiffre de 32,7 ou de 31,4, puisque le nombre de chômeurs représente, en Wallonie, un pourcentage de 44,5%. Il s'agit d'une région qui, en matière de politique sociale, doit évidemment bénéficier de la solidarité; sinon, l'État fédéral n'a plus aucun sens. Nous pouvons être d'accord en ce qui concerne la logique fédérale, mais permettez-moi de vous dire que nous devons précisément, en fonction de cela, nous pencher sur l'efficacité des mesures. Il existe probablement en Wallonie — je pense traduire ainsi votre pensée — une culture d'entreprise différente de même qu'une mise à disposition de moyens qui l'est tout autant, mais ces éléments ne font qu'augmenter l'appauvrissement de la région. Ce problème est réel.

Mme Smet, ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes. — Des corrections peuvent être apportées par les régions mêmes qui sont responsables d'une partie de la politique de l'emploi.

M. Hazette (PRL-FDF). — Vous mettez le doigt sur un problème typique de notre État: lorsque l'on pose une question dans une assemblée fédérale, on est souvent renvoyé vers une assemblée fédérée, et vice versa. J'ai participé, hier, à Namur, à un débat sur l'économie et l'emploi; certains ont estimé qu'en ce qui concerne un certain nombre de problèmes se posant sur le plan régional, il fallait se tourner vers l'échelon fédéral. J'ouvre une parenthèse à cet égard: il conviendrait de permettre aux sénateurs de communauté de mieux se situer dans la structure de notre État.

Je voudrais aborder une deuxième point qui revêt peut-être apparemment moins d'importance que le problème de la répartition des moyens affectés à la résorption du chômage. Vous avez écarté cette question d'un revers de main quelque peu agacé lorsque M. Coene l'a évoquée en commission. Il s'agit de la complexité administrative liée aux arrêtés royaux dont vous nous proposez la ratification.

Voici un mois et demi, la F.E.B. a révélé que les charges administratives coûtaient plus de 200 milliards aux entreprises et qu'elles devenaient insoutenables, notamment pour les P.M.E. Je vous ferai remarquer que l'analyse de la fédération patronale

signale qu'en raison de fréquentes modifications de la réglementation, les cotisations de sécurité sociale sont l'une des formalités fédérales les plus contraignantes. Je ne pense pas que l'on puisse encore aujourd'hui, lorsque l'on s'intéresse à la compétitivité des entreprises et donc, à travers elle, à l'emploi, rejeter, comme vous l'avez fait, les observations qui nous viennent du monde économique concernant la complexité croissante des charges administratives.

Pourquoi complexité croissante? Parce qu'il est démontré que de 1990 à 1995, malgré les déclarations faites par les responsables politiques en la matière, ces charges administratives se sont encore largement alourdies pour les entreprises. À cet égard, un réel effort s'impose. Nous l'attendons depuis longtemps et c'est pourquoi j'ai été déçu par votre attitude lorsque vous avez été interpellée sur la question par M. Coene, en commission.

Je voudrais maintenant insister brièvement sur certains aspects des arrêtés qui sont proposés à ratification.

Plus particulièrement, madame la ministre, je m'interroge sur la question de savoir si les conditions de chômage de longue durée, par l'extension du Plan +1, n'auront pas comme effet pervers de favoriser le développement du chômage de longue durée, dans la mesure où les employeurs n'ont aucun intérêt à embaucher des personnes dont la durée de chômage est plus faible. Me situant dans la réflexion que nous avons menée au Sénat sur l'exclusion sociale, je me demande s'il n'existe pas là un risque de contrarier l'insertion socio-professionnelle des jeunes en les contraignant, parce que les entreprises recherchent évidemment les meilleures conditions d'embauche, à un chômage de longue durée. À cet égard, la mesure devrait être soumise à réflexion.

Pour terminer mon intervention, je voudrais attirer l'attention sur le manque de logique de certaines mesures. Je citerai à cet égard l'arrêté royal du 27 janvier 1997 qui affecte la moitié de la cotisation patronale de 2% prévue pour la formation et la mise au travail des groupes à risque, au financement du régime des indemnités octroyées aux chômeurs âgés et aux chômeurs à temps partiel. Quelle est l'utilité d'épingler un certain nombre de facteurs structurels qu'il faudrait modifier pour favoriser l'insertion dans la marché du travail, si les crédits prévus à cette fin, parce que non employés, sont affectés tout simplement à des fins budgétaires? (*Applaudissements.*)

De voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt is de algemene bespreking gesloten en gaan wij over tot de bespreking van de verslagen uitgebracht namens de commissies.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des rapports faits au nom des commissions.

Bespreking van het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Sociale Aangelegenheden

Discussion du rapport fait au nom de la commission des Affaires sociales

De voorzitter. — Wij bespreken thans het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Sociale aangelegenheden betreffende de artikelen 1 en 3 tot 10.

Nous abordons la discussion du rapport fait au nom de la commission des Affaires sociales au sujet des articles 1er et 3 à 10.

Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de voorzitter, het hoofdstuk over de sociale aangelegenheden is verder opgesplitst in drie subhoofdstukken die handelen over tewerkstelling, sociale zekerheid en volksgezondheid en pensioenen. Bij elk van die drie subhoofdstukken wil ik een aantal opmerkingen naar voren brengen.

In het hoofdstuk over de sociale zekerheid en de volksgezondheid wil ik even stilstaan bij maatregelen, genomen door middel van koninklijke besluiten, betreffende de rusthuizen, de geneesmiddelen en de farmaceutische nijverheid en ten slotte de forfaits.

Inzake de rusthuizen wordt er niet alleen een globaal budget vastgelegd, maar ook een budget per inrichting. De regering eigent zich bovendien het recht toe eventuele overschrijdingen van het budget door een inrichting, te recupereren. Dit heeft een aantal consequenties, die bij ons alleszins heel wat vragen oproepen. Als de rusthuizen de vooropgestelde budgetten overschrijden, hebben zij twee mogelijkheden om de situatie recht te trekken. Ofwel rekenen zij de patiënten een hogere prijs aan, wat vermoedelijk door het departement Economische Zaken zal worden geweigerd, ofwel beginnen zij te besparen op de eigen werkingsmiddelen en danken zij personeel af.

In de praktijk zullen behoeftige patiënten zich tot het OCMW wenden voor bijkomende steun om de verhoogde prijs te kunnen betalen en zullen de rusthuizen die van de OCMW's afhangen hun stijgende tekorten op de OCMW's verhalen. Aangezien deze met regionale middelen worden gefinancierd, komen wij hier terecht in een communautaire materie.

De conclusie is dat de regering met deze maatregelen een deel van de financiële lasten afwentelt op de gemeenschappen, wat duidelijk in strijd is met de financieringswet. Terzake hebben wij dan ook een amendement ingediend.

Een volgende opmerking betreft het beleid inzake farmaceutische industrie. Ook hier zoekt de regering telkens de gemakkelijkste weg, zonder na te gaan of haar beleid op langere termijn wel perspectieven biedt. Zij begon met een heffing van 1 % op de omzet van de farmaceutische industrie in te voeren. Later werd deze opgetrokken naar 2 % en recentelijk zelfs naar 4 %. Een aantal categorieën van medicamenten werden gedeclasseerd, de prijs van producten die reeds meer dan 15 jaar werden terugbetaald, werd verlaagd. Het eindresultaat van deze maatregelen betreffende de farmaceutische industrie is een meerkost voor deze nijverheidssector van 8,6 miljard frank.

Het probleem met deze aanpak is dat de regering ervan uitgaat dat een lastenverhoging voor de industrie met meer dan 8 miljard frank, zonder enige gevolgen zal worden geabsorbeerd. Dat is niet realistisch. De industrie die via allerlei kanalen een dergelijke bijkomende belasting opgelegd krijgt, gaat zich ongetwijfeld bezinnen over het nut van verder onderzoek en productie in België en over de vraag of het voor hen niet veel interessanter is de activiteiten naar het buitenland te verplaatsen.

Deze aanpak getuigt weer eens van een enge budgettaire visie. Enkel de opbrengst is van belang en men staat niet stil bij de discussies die de lastenverhogingen hebben op de bedrijven en op het gedrag van de burger.

Ook de maatregel inzake de forfaits voor de verpleegdagprijzen getuigt van een korte-termijnvisie op de ontwikkeling van de gezondheidszorg.

Een andere opmerking heeft betrekking op het pensioendossier. Ik stel inmiddels vast dat de regering hier uitblinkt door haar afwezigheid. Ze zal bijgevolg ook niet in staat zijn te antwoorden op de diverse opmerkingen die worden geformuleerd en op de vragen die worden gesteld.

De Raad van State heeft bezwaren geformuleerd bij de invoering van een aantal maatregelen. Er worden ten eerste maatregelen genomen die, inhoudelijk en wat betreft tijdsbestek, niet vallen onder de bevoegdheden die door de volmachtenwetten werden toegekend. De regering kent zichzelf bij koninklijk besluit nieuwe en onbeperkte volmachten toe waarbij geen termijn is bepaald waarbinnen de volmachten door het Parlement moeten worden bekrachtigd om een wettelijke basis te hebben.

Voor de invoering van een halftijds pensioen heeft de regering een gewoon koninklijk besluit genomen zonder enige precisering van de modaliteiten die daarbij moeten worden vastgelegd of van de normale procedure die moet worden gevolgd, namelijk de goedkeuring, *in fine* de bekrachtiging door het Parlement. De regering vindt dit totaal overbodig. Ik stel vast dat het Parlement dit goedkeurt zonder enige kritiek te uiten. Daarenboven toont de geringe opkomst van de collega's van de meerderheid aan hoe weinig interesse deze heeft voor de problematiek.

Een volgende opmerking heeft betrekking op de invoering van de gelijkgeschakeling van de pensioenleeftijd voor zelfstandigen voor vrouwen en mannen op 65 jaar en op de diverse maatregelen

ter sanering van de pensioensector van de zelfstandigen. Ook dit vinden wij grotendeels een maat voor niets omdat de kruissnelheid van de hervormingen pas zal worden bereikt na 2010, terwijl het probleem reeds zijn hoogtepunt zal bereiken in 2005. De opbrengsten die voor 2005 worden berekend, zijn zeer miniem en zeker onvoldoende om de bijkomende pensioenlasten ten gevolge van de vergrijzing van de bevolking te kunnen opvangen. Ook hier komen de maatregelen veel te laat en kaderen ze evenmin in een lange-termijnvisie.

Verder is er een koninklijk besluit voor de pensioensector waarbij de ouderdoms- en overlevingsrentes in de stelsels van de wettelijke kapitalisatie worden verlaagd omdat de reserves ontoereikend zijn geworden. Op het eerste gezicht lijkt dit niet erg, maar men moet ervan bewust zijn dat deze verlaging in bepaalde gevallen meer dan een derde bedraagt van wat de mensen als ouderdoms- of overlevingsrente ontvangen. Het gaat weliswaar om kleine bedragen, maar zelfs een derde van dit bedrag is voor deze mensen een aanzienlijke som die in vele gevallen onmisbaar is. Ook op het vlak van de pensioenen stellen we dus vast dat de maatregelen te laat komen, de juridische basis ervan aan kritiek onderhevig is of dat zij, zoals bij de wettelijke kapitalisatiestelsels, geen rekening houden met de gevolgen die zij zullen hebben voor de betrokkenen.

Tenslotte wil ik, aangezien de minister is teruggekeerd, nog enkele opmerkingen maken over het hoofdstuk «tewerkstelling». Reeds in de commissie heb ik de gelegenheid gehad om kritiek te leveren op de verschillende maatregelen. Toen reeds heb ik gezegd dat wij betreuren dat er door de veelheid aan maatregelen en de beperktheid ervan een heel grote onduidelijkheid wordt gecreëerd en dat ze niet tot resultaten op het terrein leiden. Uit de werkloosheidscijfers blijkt dat de officiële cijfers weliswaar dalen, maar als men met bepaalde categorieën geen rekening houdt, stelt men toch vast dat de werkloosheid niet daalt, integendeel dat er ondanks alle maatregelen die deze regering beweert genomen te hebben, een lichte stijging is.

Dit toont aan dat de regering een verkeerd beleid heeft gevoerd en het roer moet omgooien. De meerderheid lijkt dit langzaam te beseffen. Ik verwijs in dit verband naar de discussies die twee dagen geleden in Leuven werden gevoerd en waar tewerkstelling als een absolute prioriteit naar voren werd geschoven. De manier waarop de regering deze topprioriteit interpreteert, maakt mij echter moedeloos en toont duidelijk aan dat werkloosheid voor haar geen topprioriteit is. De regering beweert dat ze acties gaat ondernemen en dat ze reeds voor 60 miljard lastenverlagingen heeft toegekend. Die bleven uiteraard zonder resultaat. Ze is van plan om dit bedrag tegen het einde van 1999 op te trekken tot 100 miljard, wat slechts een bijkomende vermindering met 40 miljard is.

Iedereen is het er echter over eens dat de loonkostenhandicap momenteel 6 à 7 % bedraagt, wat betekent dat een totale vermindering met 200 miljard nodig is. Een partijgenoot van de minister, vice-eerste minister Herman Van Rompuy, heeft eergisteren in de pers verklaard dat er althans volgend jaar geen ruimte zal zijn voor een globale en grootschalige lastenverlaging.

De werklozen weten dus dat ze van deze regering niets moeten verwachten. Ze wil geen ruimte creëren in 1998 en zal in 1999 wel zien hoe ze 40 miljard kan vrijmaken. Hierbij doe ik opmerken dat de minister deze belofte in eigen naam heeft gedaan en voor deze magere inspanning niet eens de steun krijgt van de regering. Dit duidt aan hoe beperkt de intenties van deze regering zijn met betrekking tot de werkloosheid.

Nochtans zijn ongeveer één miljoen werklozen op zoek naar werk en vragen zich angstig af of zij binnen een redelijke termijn werk zullen vinden. Ook vele jongeren die binnenkort afstuderen, vragen zich met een bang hart af of zij wel een job zullen krijgen. Over dit nijpend probleem zegt de regering dat ze niets kan doen en dat de bevolking geduld moet hebben. Ze voert geen of een verkeerd beleid. Er moeten dringend maatregelen worden genomen om een grootschalige lastenverlaging te realiseren. Hiervoor moeten zo vlug mogelijk middelen worden vrijgemaakt.

De maatregelen van de minister, een verhoging van de BTW en van de taksen op alcohol en brandstoffen, zullen het probleem niet oplossen. Uiteindelijk worden op die manier de inkomens van de

privé-personen getroffen. Hoewel er nood is aan een toename van de koopkracht om de economie aan te zwengelen, wordt die koopkracht verminderd om de lastenverlaging te financieren. Aldus zal de consumptie verminderen en zullen de bedrijven het nog moeilijker krijgen.

Wij zijn het niet eens met het gevoerde beleid en met de koninklijke besluiten die de uitvoering van dit beleid moeten bevestigen. Wij hebben dan ook een aantal amendementen ingediend met het oog op de afschaffing of de aanpassing van sommige maatregelen.

Wij zullen dit ontwerp niet goedkeuren omdat het geen perspectieven biedt op werkgelegenheid en op het behoud van een gezonde pensioenregeling en omdat het geen garanties geeft voor een functionerend gezondheidszorgsysteem. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt in de bespreking van dit verslag, is de bespreking gesloten.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion de ce rapport, je la déclare close.

Wij bespreken straks de artikelen waarbij amendementen werden ingediend.

Nous procéderons dans quelques instants à la discussion des articles auxquels se rattachent des amendements.

*Bespreking van het verslag uitgebracht
namens de commissie voor de Financiën
en de Economische Aangelegenheden*

*Discussion du rapport fait au nom
de la commission des Finances
et des Affaires économiques*

De voorzitter. — Wij bespreken thans het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden betreffende artikel 2.

Nous abordons la discussion du rapport fait au nom de la commission des Finances et des Affaires économiques au sujet de l'article 2.

Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de voorzitter, mijn uiteenzetting gaat hoofdzakelijk over het koninklijk besluit van 18 februari 1997, houdende maatregelen met het oog op de ontbinding van de Regie voor Maritiem Transport ter uitvoering van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelneming van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie.

Bij dit onderdeel van het ontwerp hebben wij twee reeksen van opmerkingen.

In de eerste plaats hebben wij juridische opmerkingen omdat de Raad van State zich afvraagt of de Koning in het kader van de volmachten die het Parlement hem bij wet van 26 juli 1996 heeft toegekend, wel bevoegd is de in de artikelen 3, 15, 17 en 18 tot 27 voorgestelde maatregelen te nemen. Deze maatregelen betreffen het invoeren van specifieke regelingen die afwijken van de gemeenschappelijke gemeenrechtelijke regels. De parafiscale lasten op de lonen in deze sector worden gemanipuleerd en er worden ook andere regels gewijzigd teneinde het personeel toe te laten zich in andere systemen in te schakelen.

Bovendien vraagt de Raad van State zich af of de maatregelen in de artikelen 18 tot 27 niet moeten worden opgevat als een staatssteun in de zin van artikel 92 van de Verdrag tot Oprichting van de Europese Gemeenschap en of de procedure die bepaald is in artikel 93, punt 3, van dit verdrag niet moet worden gevolgd.

De regering antwoordt hierop dat dit niet het geval is aangezien het erom gaat de varende werknemers te onderwerpen aan het sociale-zekerheidsstelsel, dat sinds geruime tijd het stelsel van gemeenrecht is voor de zeelieden ter koopvaardij in België, teneinde te vermijden dat deze werknemers op de arbeidsmarkt worden benadeeld.

In de eerste plaats is het regime voor zeelieden ter koopvaardij een uitzonderingsregime. Het is dus duidelijk dat er op die manier een nieuw uitzonderingsregime in het leven wordt geroepen, waardoor werknemers die niet tot de koopvaardij behoren, maar tot een sector met een maritieme activiteit die hierbij aanleunt, eveneens aan dit regime worden onderworpen. Aangezien het hier gaat om steun aan de vervoersector, kan men zich afvragen of de Europese regels terzake hier niet worden overtreden.

Sta mij toe nog een opmerking te maken over de termijn waarin tot een oplossing werd gekomen. Bij de aanstelling van de crisismanager in november 1995 werd klaar en duidelijk gesteld dat zijn opdracht zou lopen voor een periode van zes maanden en dat de regering eindelijk werk zou maken van het dossier. Zes maanden na november 1995 betekent juni 1996. Wij zijn reeds een jaar verder en nu pas werd een ontwerp van koninklijk besluit genomen dat de problematiek probeert te regelen.

In het regeerakkoord van oktober 1995 werd reeds vooropgesteld dat een herstructureringsplan tegen einde oktober 1995 zou moeten worden uitgewerkt. Bijna twee jaar zijn verlopen voor de regering erin geslaagd is een koninklijk besluit voor te leggen ter sanering van de Regie voor Maritiem Transport.

Wij hebben hiermee problemen, vooral omdat de regering steeds met het dringend karakter komt aandraven als argument om kaderwetten en volmachtenwetten goedgekeurd te krijgen. In de praktijk blijkt echter dat de regering zelf bijzonder weinig overtuigd is van de noodzaak om dringend maatregelen te nemen. Zij heeft immers bijna twee jaar nodig vooraleer zij koninklijke besluiten uitvaardigt. Mits meer nauwgezetheid en enige gewinwindigheid had de regering veel vroeger een ontwerp van wet tot herstructurering van de Regie voor Maritiem Transport kunnen indienen.

Wij hebben vragen bij de noodzaak om deze problematiek bij koninklijk besluit te regelen. Wij hebben eveneens vragen bij de financiering van het stelsel, die bijzonder vaag en onduidelijk is. Wij weten alleen dat in een globaal leningsplafond van 15 miljard wordt voorzien en dat de meerderheid dit zal goedkeuren. Voor een personeelsbestand van 1 500 werknemers bij de Regie voor Maritiem Transport wordt 15 miljard ingeschreven, hetgeen betekent dat per werknemer 10 miljoen zal worden besteed. Deze vorm van sanering van een overheidsbedrijf vind ik bijzonder duur. Als bij elke sanering telkens 10 miljoen per werknemer moet worden uitgetrokken, dan zou de overheid al lang failliet zijn.

De oplossing die men thans heeft uitgewerkt, zal de belastingbetaler enorm veel geld kosten, maar had veel efficiënter en goedkoper kunnen zijn.

Vandaar dat wij ook tegen deze aspecten van het wetsontwerp tot bekrachtiging van koninklijke besluiten zullen stemmen.

Ik herhaal dat de voorgestelde oplossingen de belastingbetaler zuur zullen opbreken en dat de termijn die de regering voor het zoeken naar een oplossing heeft uitgetrokken ongeveer het dubbele bedraagt van wat zij had vooropgesteld. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, sta mij toe het woord te nemen in verband met een principiële kwestie. In één enkel artikel wordt de RMT die de tewerkstelling van 1 800 federale ambtenaren verzekert en gedurende jaren miljarden verlies heeft geïncasseerd, hervormd.

Minister Daerden die bevoegd is voor deze materie is niet eens aanwezig. Er is trouwens geen enkele belangstelling bij de senatoren. De belangrijkste fractie van de Senaat is zelfs niet vertegenwoordigd. Dit is tekenend, want ook in de plenaire vergadering van de Kamer werd met geen woord gerept over deze problematiek. Dat toont op overduidelijke wijze aan waartoe regeren met volmachtenbesluiten leidt.

Het is een belangrijk dossier. Ik zal mijn argumenten niet herhalen, maar wil wel enkele bedenkingen naar voren brengen.

De oplossing voor het RMT-dossier is dubieus en werd te laat uitgewerkt. Ik verwijs terzake naar de uiteenzetting die collega Coene zopas heeft gehouden en ook naar de zeer brede weergave van de commissiebesprekingen.

Dit is een zeer belangrijk streekdossier. Er werd echter nooit veel aandacht besteed aan de effecten van de genomen maatregelen op het toerisme. De RMT stond niet alleen voor werkgelegenheid, maar was ook sinds lang het uithangbord van de verbinding met Groot-Brittannië. Het tekort aan symbiose tussen de NMBS en de RMT hebben wij al jaren lang aangeklaagd. Zo werden een aantal internationale lijnverbindingen met Oostende als eindbestemming afgeschaft. Nochtans behoren het vervoer van personen per spoor en per schip tot de bevoegdheid van dezelfde minister. Hoe kon men zich inbeelden de RMT-schepen nog ten volle te kunnen bezetten, als zij enkel per wagen bereikbaar zijn? De spoorverbinding vormde immers een essentiële schakel in de vervoerstroomband.

Ramsgate als enige eindbestemming voor de kanaalverbinding overhouden was eveneens catastrofaal. Oostende moest mijns inziens de verbindingshaven met Dover worden, gericht op het hele Britse hinterland, maar in de eerste plaats op Londen.

Wij hebben sterk de indruk dat de vervangende werkgelegenheid waarin werd voorzien, veeleer dient om aan de beloftes van een aantal ministers te helpen vorm geven, dan wel om echte werkplaatsen te scheppen. De oplossingen zijn veelal bedenkelijk. Zo werden een aantal nepstatuten uitgewerkt. Een aantal werknemers werden in de sector van de preventie ingeschakeld. Gezien hun kwalificaties kunnen ze evenwel niet alle taken opnemen in de gemeenten waarnaar ze werden overgeplaatst, laat staan taken vinden waarvoor ze wel geschikt zijn. Zo wordt een mechanicus van de onderhoudsdienst van de RMT plots als gemeentelijk parkingwachter ingezet. Voor de man in kwestie is dit een alles behalve motiverende bezigheid.

Zoals bij alle andere wetsontwerpen tot bekrachtiging van volmachtsbesluiten zal onze fractie zowel wegens de vorm van de behandeling als wegens de inhoud van de teksten tegenstemmen. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt in de bespreking van dit verslag, is de bespreking gesloten.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion de ce rapport, je la déclare close.

Bespreking van het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Sociale Aangelegenheden

Artikelsgewijze bespreking

Discussion du rapport fait au nom de la commission des Affaires sociales

Examen d'articles

De voorzitter. — Wij vatten nu de bespreking aan van de artikelen waarop amendementen werden ingediend.

Nous passons maintenant à l'examen des articles auxquels des amendements ont été déposés.

L'article 3 est rédigé comme suit:

TITRE III. — *Mesures pour l'emploi*

Art. 3. Sont confirmés avec effet à la date de leur entrée en vigueur:

1° Arrêté royal du 27 janvier 1997 contenant des mesures pour la promotion de l'emploi, en application de l'article 7, § 2, de la loi du 26 juillet 1996 relative à la promotion de l'emploi et à la sauvegarde préventive de la compétitivité.

2° Arrêté royal du 27 janvier 1997 contenant des mesures sur la prépension à mi-temps, en application de l'article 7, § 2, de la loi du 26 juillet 1996 relative à la promotion de l'emploi et à la sauvegarde préventive de la compétitivité.

3° Arrêté royal du 27 janvier 1997 modifiant l'arrêté royal n° 230 du 21 décembre 1983 relatif au stage et à l'insertion professionnelle des jeunes, en application de l'article 7, § 2, de la loi du 26 juillet 1996 relative à la promotion de l'emploi et à la sauvegarde préventive de la compétitivité.

4° Arrêté royal du 6 février 1997 instaurant un droit à l'interruption de la carrière professionnelle, en application de l'article 7, § 2, 1°, de la loi du 26 juillet 1996 relative à la promotion de l'emploi et à la sauvegarde préventive de la compétitivité.

5° Arrêté royal du 24 février 1997 contenant des conditions plus précises relatives aux accords pour l'emploi, en application des articles 7, § 2, 30, § 2, et 33, de la loi du 26 juillet 1996 relative à la promotion de l'emploi et à la sauvegarde préventive de la compétitivité.

6° Arrêté royal du 14 mars 1997 portant des mesures de promotion de l'emploi spécifiques pour les petites et moyennes entreprises, en application de l'article 7, § 2, de la loi du 26 juillet 1996 relative à la promotion de l'emploi et à la sauvegarde préventive de la compétitivité.

7° Arrêté royal du 18 avril 1997 portant des mesures visant à promouvoir l'emploi dans la marine marchande, en application de l'article 7, § 2, de la loi du 26 juillet 1996 relative à la promotion de l'emploi et à la sauvegarde préventive de la compétitivité.

8° Arrêté royal du 25 avril 1997 comportant dispense de certaines cotisations patronales au profit des entreprises relevant du secteur du dragage, en application de l'article 7, § 2, de la loi du 26 juillet 1996 relative à la promotion de l'emploi et à la sauvegarde préventive de la compétitivité.

TITEL III. — *Tewerkstellingsmaatregelen*

Art. 3. Zijn bekrachtigd met uitwerking op de datum van hun inwerkingtreding:

1° Koninklijk besluit van 27 januari 1997 houdende maatregelen ter bevordering van de werkgelegenheid, met toepassing van artikel 7, § 2, van de wet van 26 juli 1996 tot bevordering van de werkgelegenheid en tot preventieve vrijwaring van het concurrentievermogen.

2° Koninklijk besluit van 27 januari 1997 houdende maatregelen met betrekking tot het halftijds brugpensioen, met toepassing van artikel 7, § 2, van de wet van 26 juli 1996 tot bevordering van de werkgelegenheid en tot preventieve vrijwaring van het concurrentievermogen.

3° Koninklijk besluit van 27 januari 1997 tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 230 van 21 december 1983 betreffende de stage en de inschakeling van jongeren in het arbeidsproces, in toepassing van artikel 7, § 2, van de wet van 26 juli 1996 tot bevordering van de werkgelegenheid en tot preventieve vrijwaring van het concurrentievermogen.

4° Koninklijk besluit van 6 februari 1997 tot vaststelling van een recht op onderbreking van de beroepsloopbaan, in toepassing van artikel 7, § 2, 1°, van de wet van 26 juli 1996 tot bevordering van de werkgelegenheid en tot preventieve vrijwaring van het concurrentievermogen.

5° Koninklijk besluit van 24 februari 1997 houdende nadere voorwaarden met betrekking tot de tewerkstellingsakkoorden, in toepassing van de artikelen 7, § 2, 30, § 2, en 33, van de wet van 26 juli 1996 tot bevordering van de werkgelegenheid en tot preventieve vrijwaring van het concurrentievermogen.

6° Koninklijk besluit van 14 maart 1997 houdende specifieke tewerkstellingsbevorderende maatregelen voor de kleine en middelgrote ondernemingen, met toepassing van artikel 7, § 2, van de wet van 26 juli 1996 tot bevordering van de werkgelegenheid en tot preventieve vrijwaring van het concurrentievermogen.

7° Koninklijk besluit van 18 april 1997 houdende maatregelen ter bevordering van de tewerkstelling in de koopvaardij, in toepassing van artikel 7, § 2, van de wet van 26 juli 1996 tot bevordering van de werkgelegenheid en tot preventieve vrijwaring van het concurrentievermogen.

8° Koninklijk besluit van 25 april 1997 houdende vrijstelling van bepaalde werkgeversbijdragen ten behoeve van de ondernemingen behorend tot de baggersector, met toepassing van arti-

kel 7, § 2, van de wet van 26 juli 1996 tot bevordering van de werkgelegenheid en tot preventieve vrijwaring van het concurrentievermogen.

Mevrouw Nelis en de heer Coene stellen volgend amendement voor:

«*Het 1° van dit artikel aanvullen als volgt:*

«*met dien verstande dat de hoofdstukken II en VI van dit koninklijk besluit worden opgeheven.*»

«*Compléter le 1° de cet article par ce qui suit:*

«*étant entendu que les chapitres II et VI de cet arrêté royal sont abrogés.*»

Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de voorzitter, artikel 9 van de eerste bekrachtigingswet nam de helft van de bijdragen van de risicogroepen af voor de financiering van de werkloosheidsuitgaven. De regering gaat hiermee in feite in tegen haar eigen tewerkstellingsbeleid, dat gericht is op de activering van de werkloosheid en op de voorrang voor risicogroepen. Met deze maatregelen worden immers middelen van de actieve naar de passieve bestrijding van werkloosheid overgeheveld. Het kan toch niet de bedoeling zijn het geld dat specifiek bestemd is voor bepaalde groepen, zonder meer naar de algemene pot van de werkloosheidsuitkeringen over te hevelen. Dan kan men beter de algemene bijdrage verhogen.

Ons inziens moet de regering er dan ook voor zorgen dat de risicogroepen evenveel middelen ter beschikking hebben als vroeger. Indien de reserves van het tewerkstellingsfonds te groot zijn, moeten de overvloedige middelen worden aangewend voor een loonkostverlaging.

De voorzitter. — De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Mevrouw Nelis en de heer Coene stellen volgende amendementen voor:

«*A. In dit artikel het 6° doen vervallen.*»

«*A. Supprimer le 6° de cet article.*»

«*B. In hetzelfde artikel het 8° doen vervallen.*»

«*B. Supprimer le 8° du même article.*»

Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de voorzitter, dit amendement heeft niet zozeer betrekking op de inhoud van de maatregelen, alhoewel wij wel vinden dat ze onvoldoende en selectief zijn. Wij hebben dit amendement ingediend, niet omdat wij ons verzetten tegen een loonkostverlaging voor KMO's, maar omdat de Raad van State ernstige bedenkingen heeft bij de rechtsgrond van het koninklijk besluit opgenomen in het 6° van artikel 3. De Raad van State wijst er inderdaad op dat het noodzakelijk is een nieuwe, autonome, normatieve tekst op te stellen, die tot 31 december 1998 geldig is. Aangezien de regering geen rekening houdt met het advies van de Raad van State, stellen wij met deel A van het amendement voor dit koninklijk besluit niet te bekrachtigen.

In deel B stellen wij voor het 8° van artikel 3 te doen vervallen. Ook hier gaat het meer over de juridische gegrondheid van het koninklijk besluit dat genomen wordt in uitvoering van dit artikel. De Raad van State heeft namelijk drie fundamentele bezwaren tegen dit koninklijk besluit.

Ten eerste moet de maatregel worden beschouwd als een steunmaatregel zoals bedoeld in artikel 92.1 van het EG-Verdrag. Dit betekent dat de geëigende procedure moet worden gevolgd en de maatregel bij de Europese Commissie moet worden gemeld. Op het ogenblik dat het koninklijk besluit werd genomen, was dit, blijkens het advies van de Raad van State, nog niet gebeurd en ik heb niet de indruk dat daarin sindsdien verandering is gekomen.

Ten tweede twijfelt de Raad van State eraan dat de maatregel een rechtsgrond vindt in artikel 7, paragraaf 2, van de wet van 26 juli 1996. Volgens de Raad van State valt de maatregel guide-

lijk buiten de volmachten die bij deze wet werden toegekend en heeft het koninklijk besluit dus geen rechtsgrond. Derhalve is het zinloos het te bekrachtigen.

Ten derde twijfelt de Raad van State aan de verenigbaarheid van de maatregel met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, inzake het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel.

De RSZ hanteert dezelfde argumenten als de Raad van State inzake de procedure van het EG-Verdrag en de rechtsgrond van het besluit in het kader van de wet van 26 juli 1996.

Tevens wijst de RSZ op een aantal andere bezwaren.

Ten eerste vreest de RSZ dat dezelfde oplossing zal worden gevraagd door andere sectoren in moeilijkheden. De heer Reutlinger van Sabena zei in de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden zes maanden geleden reeds dat het saneringsplan van Sabena staat of valt met de uitvlagging van de piloten. De vrees van de RSZ is dus niet ongegrond, heeft zich in de praktijk al gemanifesteerd en zal wellicht in de nabije toekomst concrete vorm krijgen.

Ten tweede vindt de RSZ dat een volledige vrijstelling van patronale bijdragen te ver gaat.

De bezwaren van de Raad van State en van de RSZ zijn dermate ernstig dat dit koninklijk besluit in deze vorm niet kan worden bekrachtigd. Vandaar ons amendement tot schrapping van het 8° van artikel 3.

De voorzitter. — De stemming over de amendementen wordt aangehouden.

Le vote sur les amendements est réservé.

L'article 7 est rédigé comme suit:

TITRE VI. — *Maîtrise des dépenses dans le secteur soins de santé*

Art. 7. Sont confirmés avec effet à la date de leur entrée en vigueur:

1° Arrêté royal du 17 mars 1997 fixant les frais d'administration de la Caisse des soins de santé de la Société nationale des chemins de fer belges, en application de l'article 10, 7°, de la loi du 26 juillet 1996 portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux des pensions.

2° Arrêté royal du 24 mars 1997 pris en application de l'article 10, 2°, de la loi du 26 juillet 1996 portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux des pensions.

TITRE VI. — *Beheersing van de uitgaven in de gezondheidssector*

Art. 7. Zijn bekrachtigd met uitwerking op de datum van hun inwerkingtreding:

1° Koninklijk besluit van 17 maart 1997 tot vaststelling van de administratiekosten van de Kas voor de geneeskundige verzorging van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen, in uitvoering van artikel 10, 7°, van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels.

2° Koninklijk besluit van 24 maart 1997 genomen ter uitvoering van artikel 10, 2°, van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels.

De heer Coene stelt volgend amendement voor:

«*Het 2° van dit artikel aanvullen als volgt:*

«*met dien verstande dat in artikel 1 van dit koninklijk besluit het tweede lid wordt opgeheven.*»

«*Compléter le 2° de cet article par ce qui suit:*

«*étant entendu qu'à l'article premier de cet arrêté royal le deuxième alinéa est abrogé.*»

Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de voorzitter, het koninklijk besluit waarvan sprake in het 2° legt een budget op aan de rustoorden en de rust- en verzorgingstehuizen.

Artikel 1, tweede lid, van het koninklijk besluit bepaalt echter ook dat de Koning met een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit en na advies te hebben ingewonnen van de Overeenkomstencommissie, de budgetoverschrijdingen kan terugvorderen van de rusthuizen en rust- en verzorgingstehuizen.

In de praktijk betekent dit dat een aantal lasten op de rustoorden worden afgewenteld. Hiervoor zijn twee mogelijke oplossingen. Ofwel zullen de rustoorden de supplementaire kosten doorrekenen aan de bejaarden, maar dat zal wellicht door het departement van Economische Zaken worden geweigerd, omdat daarvoor een prijsaanvraag moet worden ingediend. Wanneer zo'n prijsverhoging toch wordt goedgekeurd, zullen de behoeftigen aan het OCMW bijkomende middelen moeten vragen. In dit geval worden de lasten dus afgewenteld op de gemeenschappen.

Ofwel zullen de budgetoverschrijdingen van rusthuizen die van de OCMW's en de gemeenten afhangen, ten laste vallen van de gemeentebegroting, die op haar beurt door de gemeenschappen wordt gefinancierd.

De federale regering poogt dus duidelijk de financiële lasten naar het bejaardenbeleid af te wentelen op de gemeenschappen. De VLD meent dat dit niet kan. Daarom stellen wij voor het tweede lid van artikel 1 van dit koninklijk besluit te schrappen.

De voorzitter. — De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

L'article 9 est rédigé comme suit :

TITRE VII. — *Meilleure gestion dans la sécurité sociale*

Art. 9. Sont confirmés avec effet à la date de leur entrée en vigueur :

1° Arrêté royal du 18 décembre 1996 portant des mesures en vue d'instaurer une carte d'identité sociale à l'usage de tous les assurés sociaux, en application des articles 38, 40, 41 et 49, de la loi du 26 juillet 1996 portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux des pensions.

2° Arrêté royal du 24 janvier 1997 portant certaines mesures relatives au financement de la sécurité sociale, en exécution de l'article 3, § 1er, 4°, de la loi du 26 juillet 1996 visant à réaliser les conditions budgétaires de la participation de la Belgique à l'Union économique et monétaire européenne.

3° Arrêté royal du 20 février 1997 modifiant l'article 1410, § 4, du Code judiciaire, en application des articles 2 et 3, § 1er, 3° et 4°, et § 2, de la loi du 26 juillet 1996 visant à réaliser les conditions budgétaires de la participation de la Belgique à l'Union économique et monétaire européenne.

TITEL VII. — *Beter beheer in de sociale zekerheid*

Art. 9. Zijn bekrachtigd met uitwerking op de datum van hun inwerkingtreding :

1° Koninklijk besluit van 18 december 1996 houdende maatregelen met het oog op de invoering van een sociale identiteitskaart ten behoeve van alle sociaal verzekerden, met toepassing van de artikelen 38, 40, 41 en 49, van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels.

2° Koninklijk besluit van 24 januari 1997 houdende bepaalde maatregelen betreffende de financiering van de sociale zekerheid, ter uitvoering van artikel 3, § 1, 4°, van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie.

3° Koninklijk besluit van 20 februari 1997 tot wijziging van artikel 1410, § 4, van het Gerechtelijk Wetboek, in toepassing van de artikelen 2 en 3, § 1, 3° en 4°, en § 2, van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie.

Mevrouw Nelis en de heer Coene stellen volgend amendement voor :

« *Het 2° van dit artikel doen vervallen.* »

« *Supprimer le 2° de cet article.* »

Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de voorzitter, dit amendement vraagt het secundo van dit artikel te doen vervallen. De regering stelt hier immers alleen een eenmalige maatregel voor. Het teren op reserves is eens te meer een gemakkelijksoplossing, die geen enkel structureel antwoord biedt op de vele problemen van de financiering van de werkloosheidsuitgaven en zeker niet op de problemen van werkloosheid en werkgelegenheid.

Wat de inhoud betreft, ben ik het niet eens met het gebruik van de overschotten van de PWA's, die door de regering worden beschouwd als behorende tot een actief werkgelegenheidsbeleid, voor de vergoeding van de passieve werkloosheid. Ook in een ander amendement wijzen wij deze oplossing van de regering af. Dit gaat in tegen elke gezonde oriëntatie. Niet alleen Belgische, maar ook internationale instellingen hebben België meer dan eens verweten dat het te veel middelen besteedt aan passieve en te weinig aan actieve werkloosheidsbestrijding. Wij vragen daarom dat het betreffende koninklijk besluit niet wordt bekrachtigd.

De voorzitter. — De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

De aangehouden stemmingen en de stemming over het geheel van het wetsontwerp hebben later plaats.

Il sera procédé ultérieurement aux votes réservés ainsi qu'au vote sur l'ensemble du projet de loi.

WETSVOORSTEL BETREFFENDE DE INKOMSTEN WAARMEE REKENING WORDT GEHOUDEN BIJ DE BEREKENING VAN HET BESTAANSMINIMUM

Algemene bespreking

Artikelsgewijze bespreking

PROPOSITION DE LOI RELATIVE AUX RESSOURCES PRISES EN CONSIDÉRATION POUR LE CALCUL DU MINIMUM DE MOYENS D'EXISTENCE

Discussion générale

Examen des articles

De voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het wetsvoorstel.

Nous abordons l'examen de la proposition de loi.

De algemene bespreking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

Mevrouw Merchiers (SP), rapporteur. — Mijnheer de voorzitter, het wetsvoorstel dat wij nu bespreken moet worden gezien in het verlengde van het Algemeen Verslag over de armoede van de Koning Boudewijnstichting.

De rechtstreeks betrokkenen bij dit verslag beklemtoonden dat het aanpakken van huisvestingsproblemen van primordiaal belang is in de strijd tegen armoede. De gewesten hebben al een

aantal maatregelen genomen inzake huisvesting en verbetering van het woningaanbod van minder goedgevoelden. Verschillende daarvan, zoals de toekenning van een verhuis- en/of installatiepremie, passen in de strijd tegen de verkrotting.

Een probleem is echter de wet van 7 augustus 1974 en meer in het bijzonder artikel 5, paragraaf 2, over de berekening van het bestaansminimum van deze premies. Dit heeft tot gevolg dat personen die op deze premies aanspraak kunnen maken, moeten vaststellen dat vele OCMW's de ontvangen premies aftrekken van het uitgekeerde bestaansminimum. Vele van deze mensen moeten vaak noodgedwongen verhuizen, ofwel omdat zij de te hoge huur niet kunnen betalen, ofwel omwille van de verkrotting van hun woning. De bedoeling van de gewesten was precies om met deze verhuis- en installatiepremie tegemoet te komen in de verhuiskosten. Voor de bestaansminimumtrekkers, zijn deze premies dus een welgekomen hulp bij het verbeteren van hun huisvesting.

Dit wetsvoorstel heeft tot doel de wet op het bestaansminimum van 1974 te wijzigen door aan artikel 5, paragraaf 2, een punt E) toe te voegen waarin wordt bepaald dat bij het berekenen van het bestaansminimum geen rekening mag worden gehouden met de tegemoetkomingen van de gewesten inzake verhuis- en installatiepremie.

De leden van de commissie menen dat hiermee een belangrijke stap werd gedaan in de richting van personen die van het bestaansminimum moeten leven. Dit voorstel werd na gedachtenwisseling eenparig goedgekeurd in de commissie.

De voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Nelis.

Mevrouw Nelis-Van Liedekerke (VLD). — Mijnheer de voorzitter, wij kunnen ons vinden in de logica van dit wetsvoorstel en vinden ook dat de premies voor installatie, verhuizing en nieuwe huisvesting niet als een inkomen mogen worden beschouwd gezien hun eenmalig karakter. Voorts had ik nog willen vernemen in welke mate de huisvestingspremie kan worden gecombineerd met de installatiepremie voor dakloze bestaansminimumtrekkers of voor bestaansminimumtrekkers die tot dan op een camping woonden, wanneer zij zich in een gemeente inschrijven. Aangezien de minister hier niet meer aanwezig is, zal ik het antwoord niet kennen.

De voorzitter. — U kunt hierover een mondelinge vraag aan de minister stellen.

Plus personne ne demandant la parole, la discussion générale est close et nous passons à l'examen des articles.

Daar niemand meer het woord vraagt, is de algemene bespreking gesloten en vatten wij de artikelsgewijze bespreking aan.

L'article premier est ainsi rédigé:

Article premier. La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. L'article 5, § 2, de la loi du 7 août 1974 instituant le droit à un minimum de moyens d'existence est complété par un littéra e), libellé comme suit:

«e) du montant des allocations attribuées par les pouvoirs publics pour l'installation, le déménagement et le relogement auxquels l'intéressé a droit en application des législations régionales en matière de logement.»

Art. 2. Artikel 5, § 2, van de wet van 7 augustus 1974 tot instelling van het recht op een bestaansminimum wordt aangevuld met een letter e), luidende:

«e) het bedrag van de door de gewesten toegekende tegemoetkomingen voor de installatie, de verhuizing en de nieuwe huisvesting waarop de betrokkene recht heeft overeenkomstig de gewestelijke regelgeving inzake de huisvesting.»

— Adopté.

Aangenomen.

M. le président. — Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble de la proposition de loi.

We stemmen later over het geheel van het wetsvoorstel.

Dames en heren, ik stel voor de vergadering even te schorsen in afwachting dat de commissie voor de Justitie, die op dit ogenblik vergadert, tot conclusies komt over het wetsontwerp betreffende het gerechtelijk akkoord en het ontwerp van faillissementswet. Als deze commissie haar werkzaamheden vanochtend kan beëindigen, dan stel ik voor dat wij ook vanochtend nog de rapporteur horen en de amendementen bespreken die door de commissie zouden zijn aanvaard.

De vergadering is geschorst.

La séance est suspendue.

— *De vergadering wordt geschorst om 11.30 uur.*

La séance est suspendue à 11 h 30.

Ze wordt hervat om 11.45 uur.

Elle est reprise à 11 h 45.

De voorzitter. — De vergadering is hervat.

La séance est reprise.

WETSONTWERP BETREFFENDE HET GERECHTELIJK AKKOORD (EVOCATIE)

ONTWERP VAN FAILLISSEMENTSWET (EVOCATIE)

Heropening van de algemene bespreking

Stemming over de amendementen nr. 105 en nr. 160

PROJET DE LOI RELATIVE AU CONCORDAT JUDICIAIRE (ÉVOCATION)

PROJET DE LOI SUR LES FAILLITES (ÉVOCATION)

Réouverture de la discussion générale

Vote des amendements n°s 105 et 160

De voorzitter. — De algemene bespreking is heropend. Het woord is aan de rapporteur om mondeling verslag uit te brengen namens de commissie voor de Justitie.

Nous devons entendre maintenant le rapport oral fait au nom de la commission de la Justice.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Vandenberghe (CVP), rapporteur. — Mijnheer de voorzitter, in de loop van de interessante bespreking van deze ontwerpen van gisteren ging de Senaat ermee akkoord twee technische amendementen opnieuw naar de commissie te zenden.

De commissie voor de Justitie kwam vanmorgen bijeen en heeft de volgende beslissingen genomen. Met betrekking tot het wetsontwerp betreffende het gerechtelijk akkoord, onderzocht de commissie het amendement nummer 105 van de heer Erdman, dat ertoe strekte de inleidende zin van artikel 51 te vervangen. Dit amendement werd eenparig aangenomen door de 8 aanwezige leden. Het aldus gewijzigde artikel 51 werd eveneens eenparig aangenomen door de 8 aanwezige leden.

Het geheel van het wetsontwerp werd eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden. Ik wijs erop dat artikel 51 onder de toepassing valt van artikel 77 van de Grondwet, wat van belang is voor de beraadslaging.

Met betrekking tot het ontwerp van faillissementswet kwam het amendement nummer 160 van de heer Erdman aan de orde. Dat amendement strekt ertoe artikel 140 te doen vervallen. Ook artikel 140 valt onder de toepassing van artikel 77 van de Grondwet. De schrapping van artikel 140 werd in de commissie door de 9 aanwezige leden eenparig aangenomen. Aangezien de verwijzing naar artikel 140 in artikel 1 eveneens diende te vervallen

len, werd artikel 1 in die zin gewijzigd. Deze wijziging en het geheel van het ontwerp van faillissementswet werd eveneens door de 9 aanwezige leden goedgekeurd. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, de hervatting van de bespreking van deze twee wetsontwerpen geeft de Volksunie nog de mogelijkheid haar standpunt dienaangaande uiteen te zetten, want spijtig genoeg was het ons gisteren onmogelijk het woord te voeren.

Het was natuurlijk hoog tijd dat de verouderde faillissementswetgeving werd gewijzigd. Wij vrezen alleen dat er thans een aantal nieuwe instrumenten worden gecreëerd waarvoor er onvoldoende financiële middelen voorhanden zijn. Dat is een steeds terugkerende opmerking die algemeen geldt en ook hier van toepassing is.

Mijn tweede opmerking heeft betrekking op de taalkwaliteit. De tekst bevat nog te veel slechte vertalingen uit het Frans. Ik betreur dat men te weinig rekening heeft gehouden met de opmerkingen van de taaldienst.

In de derde plaats hebben wij, net als professor Matthias Storme, bedenkingen bij de legistische kwaliteit van onze wetteksten. Enkele maanden geleden merkte professor Storme op dat het Parlement de bestaande wetgeving te veel oplapt zonder voldoende oog te hebben voor de samenhang van het recht. Ik denk bijvoorbeeld aan de nieuwe regeling voor het eigendomsvoorbehoud.

Voorts wil ik opmerken dat wij als kleine fractie onvoldoende hebben kunnen meewerken aan de werkzaamheden in de werkgroep. Toch heeft men daar gepoogd om zo veel mogelijk de onvolkomenheden uit de tekst die in de Kamer was goedgekeurd, weg te werken.

In de vierde plaats verwijs ik naar de zorgen die de kleine rechtbanken zich maken. Organisatorische wetgeving is vooral afgestemd op de middelgrote arrondissementen. Ik wil nu reeds waarschuwen voor het feit dat delen van deze wetgeving voor de kleine arrondissementen onoverkomelijk zullen zijn. Ik denk meer bepaald aan de de Rechtbank van Koophandel in Veurne die zich geconfronteerd ziet met de commerciële problemen en faillissementen van de hele kustregio. Die rechtbank zal zeker te maken hebben met organisatorische moeilijkheden zoals de aanwezigheid van griffiers op bepaalde ogenblikken.

De VU-Senaatsfractie zal, in tegenstelling tot onze collega's in de Kamer, die zich onthielden, deze ontwerpen niettemin goedkeuren. Wij zijn immers gelukkig dat na meer dan tien jaar werken eindelijk een nieuwe faillissementswetgeving klaar is die hopelijk snel door de Kamer zal worden goedgekeurd. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt, is de algemene bespreking definitief gesloten en bespreken wij nu de door de commissie geamendeerde tekst.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare définitivement close et nous passons à l'examen du texte amendé par la commission.

L'article 51 est rédigé comme suit :

Art. 51. À l'article 574 du même Code sont apportées les modifications suivantes :

a) le 2° est remplacé par la disposition suivante :

«2° des actions et contestations qui découlent directement des faillites et des concordats judiciaires, conformément à ce qui est prescrit par la loi sur les faillites et par la loi relative au concordat judiciaire, et dont les éléments de solution résident dans le droit particulier qui concerne le régime des faillites et des concordats judiciaires;»

b) l'article est complété par un 10°, libellé comme suit :

«10° des demandes d'homologation de décisions tendant au déplacement du siège d'une société en liquidation.»

Art. 51. In artikel 574 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht :

a) het 2° wordt vervangen door de volgende bepaling :

«2° van vorderingen en geschillen rechtstreeks ontstaan uit het faillissement en het gerechtelijk akkoord overeenkomstig de voorschriften van de faillissementswet en de wet betreffende het gerechtelijk akkoord, en waarvan de gegevens voor de oplossing zich bevinden in het bijzonder recht dat van toepassing is op het stelsel van het faillissement en het gerechtelijk akkoord;»

b) het artikel wordt aangevuld met een 10°, luidend als volgt :

«10° van aanvragen tot homologatie van beslissingen tot verplaatsing van de zetel van een vennootschap in vereffening.»

De stemming over artikel 51 wordt aangehouden.

Le vote sur l'article 51 est réservé.

De aangehouden stemmingen en de stemming over het geheel van de wetsontwerpen hebben later plaats.

Il sera procédé ultérieurement aux votes réservés ainsi qu'au vote sur l'ensemble des projets de loi.

Dames en heren, onze agenda voor deze ochtend is afgewerkt.

Notre ordre du jour de ce matin est ainsi épuisé.

De Senaat vergadert opnieuw deze namiddag om 15 uur.

Le Sénat se réunira cet après-midi à 15 heures.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(De vergadering wordt gesloten om 11.50 uur.)

(La séance est levée à 11 h 50.)

SÉANCE DE L'APRÈS-MIDI — NAMIDDAGVERGADERING

PRÉSIDENCE DE **M. SWAELEN**, PRÉSIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN **DE HEER SWAELEN**, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 15 h 05.
De vergadering wordt geopend om 15.05 uur.

EXCUSÉE — VERONTSCHULDIGD

Mme Dardenne, pour d'autres devoirs, demande d'excuser son absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: mevrouw Dardenne, wegens andere plichten.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

COMMUNICATIONS — MEDEDELINGEN

Cour d'arbitrage — Arbitragehof

M. le président. — En application de l'article 113 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au président du Sénat l'arrêt n° 36/97, rendu le 19 juin 1997, en cause de la question préjudicielle concernant l'article 3 de la loi du 29 mai 1959 modifiant certaines dispositions de la législation de l'enseignement, posée par le Tribunal de première instance de Bruxelles (numéro du rôle 987).

Met toepassing van artikel 113 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de voorzitter van de Senaat van het arrest nr. 36/97, uitgesproken op 19 juni 1997, in zake de prejudiciële vraag betreffende artikel 3 van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, gesteld door de Rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel (rolnummer 987).

— Pris pour notification.

Voor kennisgeving aangenomen.

Société nationale des chemins de fer belges

Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen

M. le président. — Conformément aux dispositions de l'article 27, § 3, de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques, le ministre des Transports transmet au Sénat le rapport annuel, les comptes annuels et le rapport du collège des commissaires de la Société nationale des chemins de fer belges pour l'année d'activité 1996.

Overeenkomstig de bepalingen van artikel 27, § 3, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, zendt de minister van Vervoer aan de Senaat het jaarverslag, de jaarrekening en het verslag van het college van commissarissen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen over het dienstjaar 1996.

— Dépôt au greffe.

Neergelegd ter griffie.

M. le président. — Il est donné acte de cette commission au ministre des Transports.

Van deze mededeling wordt aan de minister van Vervoer akte verleend.

PROPOSITION DE LOI — WETSVOORSTEL

Dépôt — Indiening

M. le président. — Mme Lizin a déposé une proposition de loi modifiant la loi du 3 avril 1953 d'organisation judiciaire en ce qui concerne le Tribunal de première instance de Huy.

Mevrouw Lizin heeft ingediend een wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting, wat betreft de Rechtbank van Eerste Aanleg te Hoei.

Cette proposition sera traduite, imprimée et distribuée.

Dit voorstel zal worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

DEMANDES D'EXPLICATIONS — VRAGEN OM UITLEG

Dépôt — Indiening

M. le président. — Le bureau a été saisi des demandes d'explications suivantes:

1. de M. Hazette au ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises sur «l'affectation de l'enveloppe de 882 millions de francs dans le cadre des mesures en faveur du secteur de la viande bovine»;

— Envoi à la séance plénière.

2. de M. Coveliers au vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «l'interprétation de l'interdiction faite au personnel de la gendarmerie de manifester ses convictions politiques»;

— Envoi à la séance plénière.

3. de M. Anciaux au ministre des Transports sur «le risque que le scénario Renault se réalise à la Sabena».

— Envoi à la séance plénière.

Het bureau heeft volgende vragen om uitleg ontvangen :

1. van de heer Hazette aan de minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen over «de bestemming die is gegeven aan het krediet van 882 miljoen frank in het kader van de steunmaatregelen voor de rundveesector»;

— Verzending naar de plenaire vergadering.

2. van de heer Coveliers aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de interpretatie van het verbod aan rijkswachters om openlijk uiting te geven over hun politieke overtuiging»;

— Verzending naar de plenaire vergadering.

3. van de heer Anciaux aan de minister van Vervoer over «het dreigende Renault-scenario voor Sabena».

— Verzending naar de plenaire vergadering.

HOMMAGE À LA MÉMOIRE DE M. ROBERT HENRION, MINISTRE D'ÉTAT

HULDE AAN DE NAGEDACHTENIS VAN DE HEER ROBERT HENRION, MINISTER VAN STAAT

M. le président se lève et prononce les paroles suivantes que l'assemblée écoute debout : Chers collègues, le Sénat célèbre en ce jour la mémoire du ministre d'État Robert Henrion qui s'est éteint jeudi dernier à l'âge de 81 ans. Ceux de nos collègues qui l'ont connu se rappelleront sans aucun doute le sénateur éminent qu'il fut.

Selon l'expression consacrée, Robert Henrion eut une vie bien remplie : sa capacité à assumer de front les plus hautes responsabilités dans tous les domaines où il s'engagea, fit incontestablement de lui un grand homme. Il connut une carrière académique brillante, qu'il sut combiner avec l'exercice de fonctions dirigeantes dans d'importantes entreprises de notre pays. En même temps, il occupa les plus hautes charges au sein de notre État.

Né à Namur le 23 juillet 1915, Robert Henrion entreprend ses études de droit à l'Université libre de Bruxelles, où il obtient le grade de docteur en droit en 1938.

L'année suivante, il épouse Marie-Louise Ernst et, de leur union, naissent quatre enfants.

Il s'inscrit tout d'abord comme avocat au barreau de Bruxelles et effectue son stage auprès du bâtonnier René Marcq.

C'est aussi à l'U.L.B. qu'il fera sa carrière académique. Après la guerre, Robert Henrion devient assistant à la Faculté de Droit, puis professeur douze ans plus tard. Auteur d'une longue liste de publications scientifiques, il enseigne notamment l'économie politique, les sciences administratives et le droit comparé. Il collabore avec Max Frank et Henri Simonet. Durant deux années, il est également titulaire de la chaire Francqui à l'U.C.L.

Parallèlement à sa carrière universitaire, Robert Henrion devient une des figures de proue de la haute finance.

C'est ainsi qu'il est attaché, à partir de 1946, à la Banque de la Société générale de Belgique, où il fait une ascension rapide. Il accède même au sommet de celle-ci. En 1969, il est président du comité de direction et, deux ans plus tard, président du conseil d'administration de la Société générale de Banque.

Il est encore administrateur ou président de nombreuses entreprises et holdings de premier plan.

Sur la scène politique, Robert Henrion entre par la grande porte. Sans avoir jamais exercé aucun mandat public, il est appelé en 1966 dans le gouvernement Vanden Boeynants-De Clercq,

pour prendre en charge les Finances. L'action de ce gouvernement, qui se consacre en priorité aux problèmes économiques, relève en grande partie de sa responsabilité. C'est ainsi qu'il prend part à l'élaboration de la deuxième loi d'expansion économique. Il détiendra ce même portefeuille une seconde fois en 1980 au sein du gouvernement Martens III. Après la chute du gouvernement Vanden Boeynants-De Clercq, il refuse le mandat de sénateur coopté et se retire de la scène politique pendant quelques années, pour se consacrer à nouveau à sa charge professorale et reprendre ses activités dans le monde des affaires.

Ce n'est qu'en 1976 que Robert Henrion renoue avec la vie politique. Avec notamment Jean Rey, il établit les fondements du renouveau du parti libéral.

L'année suivante, le Roi le nomme ministre d'État.

Début 1979, il entame sa carrière parlementaire, d'abord dans notre assemblée, en qualité de sénateur coopté, puis à la Chambre, où il devient chef de groupe. En 1985, il revient au Sénat où il est appelé à la vice-présidence.

En 1991, il quitte le Parlement, ce qui ne marque pas la fin de sa carrière. En effet, durant deux ans, il présidera la Commission d'évaluation des actifs de l'État.

Un jour, Robert Henrion a confié que, parmi les compositeurs, c'est pour Bach qu'il avait le plus de prédilection. De fait, de même que le cantor de Leipzig avait conçu la musique comme un service, le ministre d'État considérait comme tel l'art de gouverner, lui qui était entré en politique à l'âge où beaucoup jouissent déjà de la retraite.

En lui, le Parlement avait reconnu son «Nestor», un sage dont il écoutait religieusement les interventions. Le Parlement peut-il l'oublier lorsqu'il l'entend encore, à la Chambre, lors d'un retentissant fait personnel, marteler que «la démocratie est une chose fragile»? Et il le revoit à notre tribune interpellé malicieusement le Premier ministre Martens sur la création, à côté de la catégorie des «lois oubliées», d'une nouvelle catégorie, celle des «lois évanescences».

Versé dans l'art de la politique, il l'était aussi dans l'art de la rhétorique : son éloquence limpide et concise, mais parfois cinglante dans les ripostes, n'était-elle pas tributaire du sport de l'escrime, auquel, me semble-t-il, peu de parlementaires se livrent aujourd'hui et dans lequel lui-même excella, jusqu'à conquérir, à deux reprises, le titre de champion de Belgique? Et s'il arrivait à l'orateur d'attaquer, ce n'était pas pour blesser son adversaire, ni *a fortiori* pour donner l'estocade, car il était un véritable gentleman.

Sa courtoisie était exquise et son humour, fin. Il était donc normal qu'il s'attire des sympathies sur tous les bancs et dans les milieux les plus divers.

Rien d'étonnant non plus que l'expression «austère devoir» fut d'un Robert Henrion. Il avait de fait un sens profond du devoir, du sien, de celui des hommes politiques et des citoyens.

N'attachait-il d'ailleurs pas une grande importance à la déontologie, la «science des devoirs», qu'il enseigna à l'Université pendant des lustres aux futurs économistes et banquiers?

Il était un modéré. «Le libéral est par essence un modéré», déclarait-il. «Sa conviction doit être vécue comme un comportement fait d'ouverture, de tolérance, d'humilité intellectuelle. Et aussi d'un zeste d'humour.»

C'est un grand vice-président du Sénat que nous perdons. Durant près de six ans, il était en effet toujours disponible pour son assemblée. Combien de fois après que Robert Henrion eut levé la séance du soir, notre greffier n'a-t-il pas dû longuement insister pour le persuader de ne pas rentrer chez lui par les transports en commun?

Car il était humble, modeste. Selon la définition de La Bruyère, «La modestie est au mérite ce que les ombres sont aux figures dans un tableau : elle lui donne de la force et du relief.»

La Belgique se souviendra de cet homme d'État à la fois distingué et simple, savant et clair, rigoureux et dévoué, dont la vie fut comme une cantate de Jean-Sébastien Bach, pleine d'équilibre.

À son épouse, sa chère compagne depuis son entrée à l'université, à tous les siens, la Haute Assemblée présente ses condoléances les plus émues.

La parole est au Premier ministre.

M. Dehaene, Premier ministre. — Monsieur le président, je tiens à m'associer à l'hommage que vous avez rendu à la mémoire du ministre d'État Robert Henrion. Le défunt avait des qualités qui en faisaient un homme hors du commun: la droiture, la loyauté, la courtoisie. Il avait un sens élevé du devoir, de l'honneur et de l'État.

On peut dire que les quatre communications faites à l'Académie royale de Belgique furent prémonitoires. Elles s'intitulaient: «Réflexions sur la responsabilité ministérielle», «Peut-on juger les juges?», «Enquêtes parlementaires et démocratie» et «Les déontologies». Cette dernière était prête il y a deux ans, mais la maladie l'a empêché de la prononcer.

Minister van Staat, Robert Henrion, was een eminent en hoffelijk persoon. Hij was een rechtlijnig man, die de moed had voor zijn overtuiging uit te komen. In 1993 nog — hij was toen reeds 78 jaar — heeft hij het voorzitterschap voor de evaluatie van de activa van het Rijk aanvaard. Ook daar heeft hij de Staat en de regering grote diensten bewezen.

Il a enrichi la Chambre des représentants et le Sénat des clartés de son intelligence, de la rigueur de ses analyses et de la pertinence de ses observations. Il en fit tout autant à la tête du ministère des Finances.

Au nom du gouvernement, je présente mes sincères condoléances à Mme Henrion, à sa famille et à ses amis. (*L'assemblée se recueille quelques instants.*)

PROPOSITION DE LOI — WETSVOORSTEL

Prise en considération — Inoverwegingneming

M. le président. — L'ordre du jour appelle la discussion sur la prise en considération de la proposition de loi modifiant l'article 813 du Code judiciaire en ce qui concerne l'intervention.

Aan de orde is thans de bespreking over de inoverwegingneming van het wetsvoorstel tot wijziging van artikel 813 van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de tussenkost.

Quelqu'un demande-t-il la parole?

Vraagt iemand het woord? (*Neen.*)

La proposition de loi est donc prise en considération; elle est envoyée à la commission de la Justice.

Het wetsvoorstel is dus in overweging genomen; het wordt verwezen naar de commissie voor de Justitie.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VERREYCKEN AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN FINANCIËN OVER «DE NOODZAKELIJKE REGIONALISERING VAN DE NATIONALE LOTERIJ»

QUESTION ORALE DE M. VERREYCKEN AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES FINANCES SUR «LA NÉCESSAIRE RÉGIONALISATION DE LA LOTERIE NATIONALE»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Verreycken aan de vice-eerste minister en minister van Financiën.

Minister De Clerck antwoordt namens zijn collega.

Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, onlangs werd de Nationale Loterij door de Vaste Cultuurpactcommissie ernstig op de vingers getikt. Een cultureel project inzake opera werd plotseling geconfronteerd met het wegvallen van de subsidiëring die door de Nationale Loterij wordt toege-

kend. Een federaal bestuurd organisme beïnvloedt op die manier nog steeds, volkomen onterecht, gemeenschapsmaterie. Volgens de Vaste Cultuurpactcommissie pleegt de Nationale Loterij hiermee een inbreuk op de cultuurpactwetgeving.

De huidige regeling werd reeds veroordeeld door het Rekenhof en door het Vlaams Parlement en wordt nu ook door de Vaste Cultuurpactcommissie op de korrel genomen.

Menen de minister van Financiën en de minister van Justitie, die namens zijn collega zal antwoorden, niet dat het hoog tijd wordt om de Nationale Loterij te splitsen teneinde elke betuttelende inmenging en recuperatie van gemeenschapsmateries eindelijk onmogelijk te maken? Werd deze zaak reeds besproken in het Overlegcomité, zoals het Vlaams Parlement uitdrukkelijk bij resolutie had gevraagd?

De voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de voorzitter, collega Maystadt heeft mij verzocht volgend antwoord mede te delen.

De problematiek van de Nationale Loterij is reeds langer gekend en wij weten dat daarover verschillende standpunten bestaan.

De splitsing van de Nationale Loterij in een Vlaamse en in een Waalse loterij valt echter om een aantal redenen niet te verwezenlijken.

Ten eerste wordt de verhouding tussen de inkomsten van de Nationale Loterij uit de verschillende gewesten niet volledig weerspiegeld in de besteding van deze gelden. Men mag immers niet uit het oog verliezen dat in een land als België met kleine afstanden en vlotte verbindingen heel wat mensen pendelen en zich de producten van de Nationale Loterij aanschaffen in een ander gewest dan dit van hun eigen woonplaats. De stad Brussel is hiervan uiteraard het meest markante voorbeeld.

Bijgevolg is het onmogelijk om bij de voorgestelde splitsing de inkomsten per regio te lokaliseren.

Verder zou een splitsing van de Nationale Loterij eveneens als resultaat hebben dat de inzetten en de daarmee overeenstemmende uitbetaling, subsidies, sponsoring, enzovoort, per betrokken landsdeel verminderen. Een dergelijke splitsing van de toch reeds beperkte Belgische markt zou als resultaat hebben dat de gezamenlijke inkomsten van de beide gecommunautariseerde loterijen geenszins zouden kunnen tippen aan deze van de huidige Nationale Loterij. De Belgische markt is gewoonweg te klein om een dergelijke splitsing te kunnen verteren. Bovendien rijst de vraag of een Vlaamse loterij haar producten in Wallonië zou mogen aanbieden en vice versa.

In dit verband dient te worden opgemerkt dat de leuze «Eendracht maakt macht» in dit verband zeker op haar plaats is. De praktische organisatie van een dergelijke splitsing zou trouwens een belangrijke meerkost teweegbrengen voor de betrokken entiteiten op het gebied van administratie, personeel en dergelijke meer. De huidige situatie kan dan ook beter gehandhaafd blijven in het voordeel van alle betrokken partijen.

Op het laatste gedeelte van de vraag moet ik het antwoord schuldig blijven omdat het Overlegcomité zich hierover nog niet heeft uitgesproken.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken voor een repliek.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, ik dank minister De Clerck voor de lectuur van het antwoord van vice-eerste minister Maystadt. Toch wil ik een aantal opmerkingen bij het antwoord formuleren, zodat de *Handelingen* deze te boek kunnen stellen.

Uit verscheidene studies is gebleken dat de verdeling tussen de inkomsten en de uitgaven inderdaad niet correct gebeurt en dat een landsdeel, *in casu* het Vlaamse ernstig wordt benadeeld.

Verder ben ik het niet eens met het argument dat de markt te klein zou zijn. De Deense markt is met 4 miljoen inwoners blijkbaar wel groot genoeg voor een nationale loterij, de Zweedse met

5 miljoen inwoners is eveneens voldoende groot. Bijgevolg mag ik aannemen dat de Vlaamse markt met zijn 6 miljoen inwoners ook wel kan voldoen. De minister hanteert bijgevolg een nepargument.

Voor mij ligt het advies van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie, geformuleerd in antwoord op klacht nummer 180: de Belgische Staat, Europees Centrum voor Opera en Vocale Kunst tegen de minister van Financiën. Dat advies laat er niet de minste twijfel over bestaan dat de wetgeving op de nationale loterij geen normen of criteria bevat inzake de subsidiëring van culturele activiteiten, zoals voorgeschreven in artikel 10 van de Cultuurpactwet.

Met andere woorden de Nationale Loterij verdeelt die centen op een volkomen onwettige basis en niet volgens de normen die de Cultuurwetgeving voorschrijft.

Ten tweede verklaart het Rekenhof: «... dat de subsidiëeringsactiviteiten van de Nationale Loterij inzake culturele en persoonsgebonden aangelegenheden het soevereine en exclusieve gezag van de verenigingen in deze sector ontzenuwt.»

Ten derde argumenteert de Vaste Cultuurpactcommissie dat de stopzetting van de subsidiëring van de minister van Financiën en de Nationale Loterij het principe van de rechtsgelijkheid schendt.

Dat zijn drie overwegingen die veel sterker wegen dan deze van vice-eerste minister Maystadt, die beweert niet te kunnen splitsen omdat de Vlaamse en de Waalse markt afzonderlijk te klein zouden zijn. De «hiërarchie» in de argumentatie van de vice-eerste minister is niet ernstig.

Ik haal helemaal niet uit naar minister De Clerck die het antwoord van vice-eerste minister Maystadt alleen maar voorleest. Ik zal echter niet nalaten op dit onderwerp terug te komen.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE M. MAHOUX AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LES AFFAIRES DE FRAUDES FISCALES IMPLIQUANT DES BANQUES ÉTRANGÈRES ET LEURS FILIALES»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER MAHOUX AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE FISCALE FRAUDE WAARBIJ BUITENLANDSE BANKEN OF HUN FILIALEN BETROKKEN ZIJN»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Mahoux au ministre de la Justice.

La parole est à M. Mahoux.

M. Mahoux (PS). — Monsieur le président, depuis quelques mois, la presse a fait état de rumeurs concernant des fraudes fiscales portant sur des montants considérables.

Il existerait des listes contenant les noms de plusieurs centaines de personnes ayant eu recours à des mécanismes de fraudes et de planifications fiscales illicites impliquant la complicité de banques étrangères ou de leurs filiales.

Les informations en sens divers et les rumeurs ne permettent pas au Parlement d'être éclairé sur la réalité de ces informations.

Vous serait-il possible, monsieur le ministre, de nous indiquer le nombre exact de dossiers mis à l'instruction, le nom du magistrat instructeur et le nombre d'enquêteurs mis à sa disposition?

L'enquête bénéficie-t-elle de l'aide de fonctionnaires de l'administration fiscale détachés auprès des parquets? Si oui, quel est le nombre de ces fonctionnaires?

M. le président. — La parole est à M. De Clerck, ministre.

M. De Clerck, ministre de la Justice. — Monsieur le président, il est fait allusion ici à la problématique des banques étrangères et notamment à celle de la K.B.-Luxembourg.

Vous me demandez, monsieur Mahoux, le nombre exact de dossiers mis à l'instruction. Jusqu'à présent, les affaires sont regroupées en trois dossiers confiés à M. le juge d'instruction Leys, qui centralise les opérations. Neuf enquêteurs sont mis à sa disposition et un groupe de travail a été créé au sein du parquet général. Cette cellule rassemble les responsables des parquets et les juges d'instruction et a pour tâche l'organisation de l'examen de tous ces dossiers financiers et économiques. Plusieurs autres dossiers doivent également être traités et les moyens sont malheureusement trop limités.

Ce groupe de travail permanent essaie de mettre à la disposition des juges d'instruction, dont M. Leys, le maximum de personnes afin de progresser le plus rapidement possible. Aujourd'hui, deux fonctionnaires de l'administration fiscale ont été détachés et sont actifs à Bruxelles. Théoriquement, ils auraient dû être quatre, mais un problème de statut s'est posé au sujet de leur qualité d'officier de police judiciaire. Ces agents de l'administration n'avaient pas cette qualité et nous avons dû envisager une modification de la loi, de manière à leur permettre de collaborer efficacement à ces enquêtes. La nouvelle loi y relative sera publiée prochainement.

À la suite de ce problème de statut, plusieurs candidats se sont désistés et nous recherchons d'autres fonctionnaires fiscaux qui puissent être détachés au parquet. Nous sommes en effet conscients de la nécessité d'un lien entre les parquets et les administrations fiscales. Nous sommes certains que notre intervention législative nous permettra de trouver les agents qui renforceront l'équipe des parquets.

M. le président. — La parole est à M. Mahoux pour une réplique.

M. Mahoux (PS). — Je remercie M. le ministre pour la précision de sa réponse et me réjouis de l'importance qu'il accorde à ce dossier.

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER ERDMAN AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN OVER «DE BEDREIGING VAN FRANS RADIOACTIEF AFVALWATER VOOR ONZE KUST»

QUESTION ORALE DE M. ERDMAN AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'INTÉRIEUR SUR «LA MENACE QUE CONSTITUE POUR NOTRE LITTORAL LES EAUX USÉES RADIOACTIVES FRANÇAISES»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Erdman aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken.

Het woord is aan de Heer Erdman.

De heer Erdman (SP). — Mijnheer de voorzitter, via de media en het persbureau Belga verneem ik dat een onderzoek van de milieu-organisatie Greenpeace aantoonde dat radioactief afvalwater van de Franse nucleaire opwerkingsfabriek in Cap La Hague, dat tot 16 miljoen keer meer radioactief is dan normaal zeewater, via zeestromen een ernstige bedreiging vormt voor het milieu van de Nederlandse Noordzeekust. Andere, ook officiële Franse onderzoeken wijzen uit dat het aantal gevallen van leukemie bij kinderen in de buurt van de opwerkingsfabriek driemaal groter is dan elders. De nieuwe Franse regering heeft onmiddellijk een grondig onderzoek bevolen.

Mijn vragen aan de vice-eerste minister zijn de volgende. Werd de vice-eerste minister hierover geïnformeerd? Pleegt hij overleg met zijn Franse collega? Welke maatregel kan en denkt hij zelf te nemen? Wordt de Belgische kust bedreigd door de neerslag van radioactieve deeltjes op de zeebodem? Kan de vice-eerste minister bijkomende voorwaarden opleggen voor de verwerking van Belgisch radioactief afval in de fabriek van Cap La Hague of voldoen de thans geldende voorwaarden?

De voorzitter. — Het woord is aan vice-eerste minister Vande Lanotte.

De heer Vande Lanotte, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mijnheer de voorzitter, ten eerste zijn de voorwaarden waaronder de opwerkingsfabriek van La Hague werkt, uiteraard een zaak van de Franse overheid die de vergunning verleent. Naar aanleiding van de huidige commotie rond de fabriek hebben de bevoegde ministers van de nieuwe regeringsploeg, het bevel gegeven de situatie ter plaatse te onderzoeken. Ik heb het volste vertrouwen in dit initiatief en zal met aandacht de resultaten bekijken. Staatssecretaris Jan Peeters heeft in overleg met mijzelf contact gelegd en zijn Franse collega gevraagd volledig geïnformeerd te worden over de bevindingen van deze studie.

Ten tweede is het niet de eerste keer dat dergelijke zaken worden gemeld en ook de Europese instanties hebben zich in het verleden reeds gebogen over de impact van de radioactieve lozingen van La Hague. Het Euratomverdrag geeft de Commissie de mogelijkheid zelf een onderzoek in te stellen naar de werking en de doeltreffendheid van de controle-installaties in de omgeving van nucleaire installaties in een Lid-Staat. Het is mijn bedoeling de Europese Commissie te vragen een dergelijk initiatief te nemen met betrekking tot de Cogéma-installatie van La Hague, omdat een *double check* van het onderzoek altijd nuttig is. Aangezien de Commissie toch een ernstige organisatie is, kan een dergelijk onderzoek bijdragen tot een herstel van het vertrouwen. Mijn brief in dit verband zal eerstdaags vertrekken.

Ten derde wordt op Belgisch niveau de kwaliteit van het zeewater voortdurend getest. Uit een eerste reactie van de administratie blijkt dat op het ogenblik geen alarmerende waarden worden genoteerd. Alles is normaal en de resultaten van de testen blijven ver beneden de maximum toegestane waarden. Ik heb de administratie eveneens gevraagd een geactualiseerd rapport op te stellen, ook om zelf meer duidelijkheid te krijgen. In elk geval blijven alle waarden die aan de kust zijn gemeten, ver beneden de toegestane maxima.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Erdman voor een repliek.

De heer Erdman (SP). — Mijnheer de voorzitter, ik dank de vice-eerste minister voor zijn bekommernis en voor de manier waarop hij het dossier volgt. Ik ben ervan overtuigd dat hij ons de resultaten van zijn contacten zal meedelen. Gezien de echo's die dergelijke berichten bij de bevolking hebben, zeker wanneer ze worden verspreid door een organisatie zoals Greenpeace, en gezien het verhoogde aantal gevallen van leukemie dat werd gesignaleerd, wil ik er bij het begin van deze vakantieperiode bij de vice-eerste minister op aandringen de gegevens waarover hij beschikt een ruime verspreiding te geven om de bevolking gerust te stellen op het ogenblik dat ze met hun kinderen afzakken naar de Westkust, een streek die de vice-eerste minister waarschijnlijk na aan het hart ligt.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER WEYTS AAN DE MINISTER VAN VERVOER OVER «HET 'EIGEN VERVOER' VAN GOEDEREN OVER DE WEG»

QUESTION ORALE DE M. WEYTS AU MINISTRE DES TRANSPORTS SUR «LE TRANSPORT ROUTIER DE BIENS POUR COMPTE PROPRE»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Weyts aan de minister van Vervoer.

Het woord is aan de heer Weyts.

De heer Weyts (CVP). — Mijnheer de voorzitter, het «eigen vervoer» van bedrijven wordt gedefinieerd als een nevenactiviteit die verband houdt met het maatschappelijk doel van de onderne-

ming. Het organiseren van eigen vervoer blijkt voor vele bedrijven heel wat voordelen op te leveren. In een aantal Europese landen is aan die groeiende vraag tegemoet gekomen door de wettelijke erkenning van bepaalde formules voor eigen vervoer.

Het directoraat-generaal vervoer van de Europese Commissie bereidt momenteel een richtlijn voor die de voorwaarden zal bepalen voor het eigen vervoer van goederen over de weg in de Unie. De Belgische bedrijven zijn reeds jaren vragende partij voor maatregelen ter bevordering van het eigen vervoer door bedrijven.

Mijn vragen aan de minister zijn dan ook de volgende.

Hoe komt het dat ons land, wat het beleid inzake eigen vervoer betreft, achter loopt op zijn buurlanden Nederland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk, ondanks de uitdrukkelijke vraag van onze bedrijven naar initiatieven terzake?

Twee concrete vormen van eigen vervoer genieten veel succes in de ons omringende landen, met name het gebruik van dezelfde voertuigen door bedrijven die tot eenzelfde economische entiteit behoren en de huur van bedrijfsvoertuigen met bestuurder. In ons land zijn beide praktijken niet wettelijk erkend. Komt hier binnenkort verandering in, of zal de regering wachten tot de Europese richtlijn terzake is uitgevaardigd?

Zal ons land de besluitvorming rond deze richtlijn actief steunen en, zo ja op welke manier? Zal onze regering prioriteit geven aan de omzetting van deze richtlijn in de Belgische wetgeving?

De voorzitter. — Het woord is aan minister Daerden.

De heer Daerden, minister van Vervoer. — Mijnheer de voorzitter, in tegenstelling tot het goederenvervoer over de weg voor rekening van derden is het vervoer voor eigen rekening in België vrij. Het is aan geen enkele specifieke voorwaarde onderworpen en het is vrij van elk stelsel van vervoersvergunning. Deze toestand is in overeenstemming met de eerste richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 23 juli 1962 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels voor bepaalde vormen van goederenvervoer over de weg.

Ik ben de mening toegedaan dat de uitbreiding van het begrip «vervoer voor eigen rekening» tot «vervoer met voertuigen van bedrijven die tot eenzelfde economische entiteit behoren» niet wenselijk is.

Van een groep ondernemingen dient men de kleinste juridische entiteit als onderneming te beschouwen. Bijgevolg moet elk vervoer verricht door bedrijf A voor de zusteronderneming B — zijnde een andere rechtspersoon — worden beschouwd als een vervoer voor rekening van derden en niet voor eigen rekening, wat ook de financiële en economische belangen mogen zijn die deze twee ondernemingen binden.

Tegen de uitbreiding van het begrip «vervoer voor eigen rekening» kunnen ook de volgende argumenten worden aangevoerd.

Ten eerste gaat dit in tegen de legitieme belangen van de beroepsvervoerders in het wegvervoer die aan zeer strenge regels inzake de toegang tot en de uitoefening van dit beroep zijn onderworpen.

Ten tweede zal het aantal niet te vermijden leegritten van de beroepsvervoerders daardoor toenemen en zal de controle bemoeilijkt worden. Het is immers zeer moeilijk op het terrein na te gaan of een bedrijf ja dan neen tot eenzelfde economische entiteit behoort als hetgene waarvoor het vervoer verricht. Dit is totaal onmogelijk voor ondernemingen met een zetel buiten de Europese Unie.

Ten derde zal de uitbreiding van dat begrip de fraude doen toenemen.

Om dezelfde redenen lijkt het mij ook niet wenselijk het begrip «vervoer voor eigen rekening» uit te breiden tot de huur van bedrijfsvoertuigen met bestuurder. Integendeel, het wetsontwerp betreffende het vervoer van goederen over de weg bepaalt uitdrukkelijk dat de huur van een voertuig met bestuurder gelijkgesteld wordt met bezoldigd vervoer van goederen.

Om al deze redenen ben ik niet van plan het voorstel van de Europese Commissie om het begrip «vervoer voor eigen rekening» uit te breiden, te steunen. Indien dit echter in een richtlijn

terecht komt, dan zullen mijn diensten uiteraard het initiatief nemen om de nieuwe bepalingen onverwijld in het Belgisch recht te doen opnemen.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Weyts voor een repliek.

De heer Weyts (CVP). — Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord. Het enige probleem bestaat erin te definiëren wat men precies onder «eenzelfde economische entiteit» verstaat. Dit kan echter niet zo moeilijk zijn. Het is wel belangrijk deze notie te omschrijven, aangezien de ons omringende landen hiervoor wel een wettelijk statuut uitwerkten.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DEVOLDER AAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID EN PENSIOENEN OVER «DE RUZIE TUSSEN HORMONENSPEURERS»

QUESTION ORALE DE M. DEVOLDER AU MINISTRE DE LA SANTÉ PUBLIQUE ET DES PENSIONS SUR «LES CONFLITS QUI OPPOSENT LES DIVERS SERVICES CHARGÉS DES ENQUÊTES RELATIVES À L'UTILISATION D'HORMONES»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Devolder aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen.

Staatssecretaris Peeters antwoordt namens zijn collega.

Het woord is aan de heer Devolder.

De heer Devolder (VLD). — Mijnheer de voorzitter, in zijn jaarverslag klaagt de Nationale Hormonencel van het Centraal Bureau voor Opsporingen van de rijkswacht de slechte doorstroming van informatie afkomstig van andere diensten aan. Zo zou de gerechtelijke politie de cel enkel een informatierapport hebben bezorgd en geen enkel processtuk. Daarenboven zou de douane zich afzijdig houden omdat zij niet vermeld werd in de ministeriële beslissingen van 17 maart 1995 met het oog op de uitwerking van het integraal plan ter bestrijding van de hormonemaffia na de moord op veearts Karel Van Noppen.

Ik stel vast dat de twee administraties waarvan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen de toezienende minister onder vuur worden genomen door de Nationale Hormonencel. Sommige verdachten zouden door het Instituut van de Veterinaire Keuring vlugger op de hoogte worden gebracht van een positief staal dan de hormonencel zelf. Bijgevolg is een gerichte controle bij de verdachte niet meer erg zinvol. De farmaceutische inspectie zou volgens sommigen aan het Centraal Bureau voor Opsporingen geen informatie doorgeven en zou zelfs niet in staat zijn de producten te vermelden die de veeteeltbedrijven volgens het koninklijk besluit van 12 april 1974 mogen verhandelen. Ik vind dit een laag bij de grondse beschuldiging en ik kan er moeilijk geloof aan hechten. Hoe dan ook «samen sterk» lijkt hier niet het credo te zijn.

Volgende vragen dringen zich dan ook op. Is de geuite kritiek terecht? Zo ja, welke maatregelen zal de minister nemen voor de administraties waarvoor hij bevoegd is? Zo nee, zal de minister aan mijn collega van Binnenlandse Zaken vragen een einde te maken aan deze speurdersoorlog?

De voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Peeters.

De heer Peeters, staatssecretaris voor Veiligheid, toegevoegd aan de minister van Binnenlandse Zaken, en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Volksgezondheid. — Mijnheer de voorzitter, de Nationale Hormonencel van het Centraal Bureau voor Opsporin-

gen bij de rijkswacht is een dienst die niet actief is op het terrein. Haar voornaamste taken bestaan uit het centraliseren van alle beschikbare gegevens over hormonenmisdrijven, steun aan de diverse inspectiediensten en parketten door de verbetering van materiedeskundigheid, van criminele analyse en dergelijke en het plannen van gerichte controles.

Het Instituut voor Veterinaire Keuring beschikt over een procedure voor gerichte controles bij positieve bevindingen in het slachthuis. De Cel Residuen op het hoofdbestuur in Brussel wordt door het labo op de hoogte gebracht van het analyseresultaat. Dit gebeurt voor de verwittiging van de betrokken inspecteur. De Cel Residuen analyseert de labo-uitslag.

Wanneer uit de analyse van de residuen blijkt dat de teruggevonden producten niet op het vetmestingsbedrijf voor handen zijn, wordt de procedure van bekendmaking aan de betrokkenen opgestart. Aangezien hierbij toch niet onmiddellijk een gerichte bedrijfscontrole zal plaatsvinden is het mogelijk dat het Centraal Bureau voor Opsporingen pas enkele dagen later op de hoogte wordt gebracht van de positieve uitslag.

Wanneer daar producten bij zijn waarvan er een redelijke kans bestaat dat ze ook op het vetmestingsbedrijf kunnen worden teruggevonden, wordt een gericht bedrijfsbezoek gepland.

De planning van deze gerichte bedrijfscontrole gebeurt door de verbindingsofficier van het IVK bij het CBO — in overleg met het CBO en met Landbouw — en wordt meestal dezelfde dag uitgevoerd, of hoogstens de dag erna. Bij deze controle wordt aan het IVK steun verleend door de rijkswacht voor de ordehandhaving en door het ministerie van Landbouw voor de identificatie. Het IVK stelt de processen-verbaal op.

In afwachting van deze gerichte controle worden noch de vetmester noch de eigenaar in het slachthuis op de hoogte gebracht van deze positieve uitslag. De bekendmaking per staatstelegram gebeurt wel onmiddellijk nadat de gerichte bedrijfscontrole heeft plaats gehad.

Met betrekking tot de beweerde slechte informatiestroom moet worden gezegd dat alle resultaten van alle controles aan het CBO worden gezonden. Het IVK heeft dan ook enkele weken geleden aan de commandant van de rijkswacht om opheldering gevraagd, maar het heeft nog geen antwoord gekregen.

Inzake de samenwerking tussen de algemene farmaceutische inspectie en de rijkswacht moet erop worden gewezen dat een lid van deze inspectiedienst eveneens is aangewezen als liaisonofficier bij het Centraal Bureau voor Opsporingen bij de rijkswacht. Door de farmaceutische inspectie werden, in samenwerking met de rijkswacht, reeds talrijke onderzoeken uitgevoerd bij apothekers en dierenartsen. De farmaceutische inspectie is bovendien steeds bereid geweest om de informatie waarvan in het jaarverslag gewag wordt gemaakt, aan de rijkswacht mee te delen.

Indien het CBO van oordeel is dat er door de farmaceutische inspectie onvoldoende informatie wordt verstrekt, komt dat waarschijnlijk omdat de processen-verbaal die door de farmaceutische inspecteurs bij een onderzoek worden opgesteld, zoals gebruikelijk is, rechtstreeks aan de parketmagistraat worden gestuurd.

Het is in principe de taak van het parket om, indien nodig, andere diensten bij het onderzoek te betrekken. Aangezien de parketten dit blijkbaar niet systematisch doen, zal ik in het kader van de nieuwe maatregelen de algemene farmaceutische inspectie verzoeken het CBO een kopie van alle relevante processen-verbaal te laten geworden.

Teneinde de samenwerking en de informatie-uitwisseling tussen de verschillende inspectiediensten te optimaliseren, werd op de vergadering van de Ministerraad van 20 juni 1997 beslist de Nationale Hormonencel bij het CBO van de rijkswacht om te vormen tot een multidisciplinaire hormonencel, samengesteld uit voltijdse vertegenwoordigers van de verschillende bevoegde inspectie- en politiediensten.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Devolder voor een repliek.

De heer Devolder (VLD). — Mijnheer de voorzitter, ik dank de staatssecretaris voor het antwoord dat hij mij namens de minister van Volksgezondheid heeft gegeven. Ik weet dat hij in het verleden erg veel interesse getoond heeft voor deze materie.

Ik moet de staatssecretaris er evenwel op wijzen dat de beslissing van de Ministerraad van 20 juni jongstleden waarschijnlijk niet veel aarde aan de dijk zal brengen. Uit het antwoord blijkt dat er reeds verschillende verbindingsofficieren op het terrein zijn. Volgens mij situeert het probleem zich vooral op het maatschappelijke vlak. Ik betreur nogmaals dat het overheidsmanagement op het terrein zelf nog altijd faalt, ondanks de ministeriële beslissing van 17 maart 1995 ter vorming van een integraal plan ter bestrijding van de hormonenmafia. Indien de coördinatie beter verliep, zouden wij in het verslag van de Nationale Hormonencel bij het CBO dergelijke kritieken niet meer terugvinden.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE M. FORET AU MINISTRE DE LA SANTÉ PUBLIQUE ET DES PENSIONS SUR «LES PUBLICITÉS EFFECTUÉES PAR L'INTERMÉDIAIRE DU MINISTRE»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER FORET AAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID EN PENSIOENEN OVER «DE RECLAME DIE DE MINISTER VOOR EEN JURIDISCH WERK HEEFT GEMAAKT»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Foret au ministre de la Santé publique et des Pensions.

M. Peeters, secrétaire d'État, répondra en lieu et place de son collègue.

La parole est à M. Foret.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le président, à la lecture de la dernière livraison du *Journal des Tribunaux*, j'ai pris connaissance, avec stupéfaction, des extraits d'une lettre que le ministre a envoyée à la rédaction de cette même revue.

En effet, cette missive rédigée sur un papier à en-tête du ministre de la Santé publique et des Pensions faisait la publicité pour un ouvrage sur les pensions de retraite et de survie publié par une société éditrice privée spécialisée.

Dans ce courrier, après avoir signalé qu'il est indispensable pour ses collaborateurs et lui de pouvoir consulter un aperçu clairement structuré de l'ensemble de la matière des pensions, le ministre conseille «vivement» l'ouvrage en question.

Ces quelques considérations m'amènent à lui poser les questions suivantes.

Estime-t-il qu'il entre dans les attributions d'un ministre de faire la publicité pour des ouvrages juridiques, quel qu'en soit leur intérêt?

Est-ce une initiative personnelle ou a-t-il été contacté par la société éditrice afin de faire la publicité de cette «collection pension»? Le cas échéant, a-t-il perçu une rémunération quelconque?

Devant la complexité des matières dont il a été fait état, ne serait-il pas préférable qu'il se penche sur une coordination et une simplification de la législation plutôt que de faire l'éloge de textes de coordination et de commentaires officieux?

De voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Peeters.

De heer Peeters, staatssecretaris voor Veiligheid, toegevoegd aan de minister van Binnenlandse Zaken, en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu, toegevoegd aan de

minister van Volksgezondheid. — Mijnheer de voorzitter, het is op zich een goede zaak dat een belangrijk gedeelte van onze sociale wetgeving, met name de pensioenwetgeving, op een overzichtelijke en duidelijke wijze aan het publiek wordt kenbaar gemaakt. De complexiteit van de pensioenmaterie en de recent doorgevoerde hervormingen maken dergelijke initiatieven nog waardevoller, of ze nu door de overheid dan wel door de privésector worden genomen.

Men moet helaas vaststellen dat de overheid over onvoldoende middelen beschikt om de hele informatiebehoefte te dekken. De publicatie waarvan sprake in de mondelinge vraag, is bedoeld voor specialisten in de pensioenmaterie. De steun van de minister van Volksgezondheid en Pensions aan die publicatie is trouwens niet exclusief. Als het om kwalitatief hoogstaande en correcte publicaties ging, heeft de minister nooit bezwaren geuit tegen een ondersteuning. Uiteraard kwam deze ondersteuning er steeds op vraag van het betrokken bedrijf en werd zij kosteloos geleverd door de medewerkers van de minister.

Recentelijk zijn er enkele stappen gedaan voor informatieverspreiding bij het grote publiek. Telkens er een aanpassing van de pensioenwetgeving werd uitgevoerd, hebben de medewerkers van de minister in samenspraak met de federale voorlichtingsdienst een informatiecampagne gevoerd. De respectieve pensioenadministraties geven folders uit en decentraliseren de informatieverstrekking teneinde de toekomstige en huidige gepensioneerden zo goed mogelijk wegwijs te maken. Er worden pogingen ondernomen om de zeer ambtelijke pensioentaal te verfrissen en de correspondentie te vereenvoudigen en hierin worden resultaten geboekt.

De oprichting van de infodienst en de ombudsdienst voor de gepensioneerden zijn twee maatregelen ter bevordering van de openbaarheid van bestuur. De infodienst heeft in april jongstleden een wettelijke basis gekregen. De bevolking heeft nu eindelijk het recht om te weten welke pensioenrechten zij al heeft opgebouwd. De ombudsdienst zal op 1 januari 1998 van start gaan. Deze dienst zal de mensen de kans bieden om hun rechten te verdedigen. Tevens kunnen zij er worden ingelicht over de wegen die zij dienaangaande moeten bewandelen. Het is dus niet zo dat door de steun aan dit privé-initiatief de overheidsinitiatieven in de voorbije periode werden verwaarloosd.

De minister wijst erop dat hij, om misverstanden te voorkomen, dergelijke ondersteuningsinitiatieven in de toekomst zal vermijden. Hij heeft reeds aan het betrokken bedrijf gevraagd om de promotiecampagne met de begeleidende brief stop te zetten.

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER ANCIAUX AAN DE EERSTE MINISTER OVER «DE JONGSTE ONTWIKKELINGEN IN HET DOSSIER-RENAULT-VILVORDE»

QUESTION ORALE DE M. ANCIAUX AU PREMIER MINISTRE SUR «LES DERNIERS DÉVELOPPEMENTS DANS LE DOSSIER RENAULT-VILVORDE»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Anciaux aan de eerste minister.

Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de voorzitter, sinds Renault-topman Louis Schweitzer aankondigde dat de vestiging in Vilvoorde moest worden gesloten, is er reeds veel gebeurd. Schweitzer zelf is steeds bij zijn standpunt gebleven dat Vilvoorde dicht moet, maar de vakbonden hebben zich met alle macht verzet tegen de sluiting van deze moderne en efficiënte fabriek. De publieke opinie in België steunt het vakbondsverzet en wordt

daarin onder meer gesteund door de eerste minister, die zich steeds heeft uitgesproken voor het verder openhouden van de fabriek.

Wat zijn daden betreft, heerst er echter op zijn minst onduidelijkheid. Twee zaken heeft hij alvast gedaan. Enerzijds heeft hij een brief gestuurd aan Louis Schweitzer, waarin hij de mogelijkheden aanhaalt voor de toepassing van arbeidsduurvermindering. Anderzijds heeft hij een ontmoeting gehad met de nieuwe Franse premier, Lionel Jospin.

Graag had ik van de eerste minister vernomen of de Renault-directie al op zijn brief heeft gereageerd. Is zij bereid te onderzoeken of arbeidsduurvermindering, met lagere loonkosten — het plan-Vande Lanotte — in Renault-Vilvoorde kan worden toegepast? Heeft de consultant, Daniëlle Kaisergruber, de regering al gecontacteerd in verband met deze mogelijkheden?

Heeft de eerste minister al becijferd wat het plan-Vande Lanotte zou opleveren voor Renault-Vilvoorde? Welk bedrag aan patronale bijdragen kan het bedrijf besparen? Met hoeveel jobs zou het kunnen voortwerken? Heeft de eerste minister verschillende scenario's voorgesteld aan de Renault-directie?

Heeft de eerste minister er een idee van wat het resultaat zal zijn van de vergadering van de raad van bestuur, die zaterdag plaatsvindt? Heeft hij een idee van het stemgedrag van de vijf vertegenwoordigers van de Franse Staat in de raad van bestuur? In hoeverre kan premier Jospin dit stemgedrag beïnvloeden? Indien hij zijn invloed niet aanwendt, dreigt hij dan geen gezichtsverlies te lijden?

De voorzitter. — Het woord is aan eerste minister Dehaene.

De heer Dehaene, eerste minister. — Mijnheer de voorzitter, zoals de heer Anciaux heeft gezegd, heb ik inderdaad verschillende stappen gedaan om Renault te wijzen op de mogelijkheden in het kader van een herstructurering in België. Ik heb hem gewezen op de eventuele vermindering van de patronale bijdragen indien in het kader van de herstructurering wordt geopteerd voor de 32-uren-werkweek met aanpassing van het loon. Voorts heb ik op verzoek van volksvertegenwoordiger Bonte het plan voor een globale arbeidsduurverkorting aan de heer Schweitzer voorgesteld. In dit plan wordt gebruik gemaakt van ons systeem en van het zogenaamde systeem-Robien in Frankrijk.

Ik wil erop wijzen dat de vermindering van patronale bijdragen bij Renault op basis van de 32-uren-werkweek in het kader van de maatregelen voor ondernemingen in moeilijkheden, volgens onze berekeningen op jaarbasis 200 miljoen frank zou bedragen. Dit zou voor Renault een arbeidskostvermindering van ongeveer 4 % opleveren.

De heer Schweitzer heeft mij relatief omstandig geantwoord. Hij zei wel dat ons voorstel met betrekking tot het globaal kostenprobleem, zoals Renault het analyseert, onvoldoende was.

Het eenvoudigste is dat ik de heer Anciaux zo dadelijk een kopie overhandig van mijn brieven en het antwoord dat ik van de heer Schweitzer gekregen heb, zodat hij een zicht krijgt op de reacties terzake.

De heer Anciaux stelde mij ook vragen over de consultant die door Renault werd aangewezen naar aanleiding van het initiatief van premier Jospin. Deze heeft inderdaad ruime contacten gehad in ons land en heeft ook met mijn kabinetschef een onderhoud gehad over de voorstellen die wij naar voren hebben gebracht en waarover wij bijkomende uitleg hebben gegeven.

Wat de raad van bestuur betreft en wat er zal worden voorgesteld, heb ik op het ogenblik geen nadere informatie. Tijdens mijn onderhoud met premier Jospin, waarover ik verslag heb uitgebracht in de Kamer, heeft hij benadrukt dat Renault een autonome maatschappij is en dat hij op de bestuurders die er namens de Franse Staat deel van uitmaken, en van wie een aantal een onafhankelijk statuut hebben, geen rechtstreekse vat heeft.

Zijn boodschap kwam erop neer dat hij ingevolge zijn verkiezingsbeloften druk zou uitoefenen op Renault, maar dat de besluitvorming door Renault autonoom en op bedrijfseconomische basis moet gebeuren. Ik herhaal dat ik op het ogenblik geen zicht heb op de beslissingen die op basis van het rapport van de consultant zullen worden genomen.

Ik heb gisterenavond nog geïnformeerd bij de Vlaamse regering die ingevolge haar bevoegdheid inzake economie ook rechtstreekse contacten met Renault heeft. Met uitzondering van de bevestiging dat er eventueel alternatieve industriële activiteiten bij Renault zouden worden ontwikkeld indien de beslissing over de sluiting van Renault wordt bevestigd, heeft ook de Vlaamse regering tot op heden nog geen preciseringen over het soort van activiteit.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux voor een repliek.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de voorzitter, ik dank de eerste minister voor zijn duidelijk antwoord en vooral voor de kopies van de briefwisseling.

Indien de heer Schweitzer aan de eerste minister antwoordt dat het Belgisch voorstel in verband met het kostenprobleem hem onvoldoende lijkt en dat het aspect van de arbeidskostenvermindering ten belope van 4 % slechts een marginaal element is in het hele Renault-dossier, dan is het belangrijk dat de regering bijkomende inspanningen in overweging neemt. Natuurlijk kunnen zulke extra inspanningen niet alleen voor Renault gelden. Zij moeten vanzelfsprekend voor alle gelijkwaardige situaties gelden.

Als men bij de sluiting van een onderneming, in casu Renault, alleen rekening houdt met de kostenproblematiek en de sociale drama's die eruit voortvloeien, buiten beschouwing laat, dan maak ik mij ernstig zorgen voor de toekomst.

Ik denk dat wij allen samen, zeker op regeringsniveau, alles in het werk dienen te stellen om aan de consultants en aan de raad van bestuur van Renault alternatieven te bieden voor het probleem van de kosten.

Ik maak me geen begoochelingen. Ik besef maar al te goed dat Renault niet alleen een oplossing zoekt voor het kostenprobleem, maar ook een grondige herstructurering wil realiseren.

Renault-Vilvoorde staat zowel in de achtertuin van de premier als in de mijne, iets minder ver al woon ik op het Brusselse grondgebied. Ik vrees dat de poorten voor een verschikkelijk sociaal drama worden opengezet als de federale en de Vlaamse regering niet trachten alle scenario's te onderzoeken om deze sluiting tegen te gaan. Ik zou graag van de eerste minister vernemen of er alternatieve berekeningen werden gemaakt en scenario's werden uitgedacht.

De heer Dehaene, eerste minister. — Mijnheer de voorzitter, om dezelfde redenen die door de heer Anciaux werden aangegeven, maar ook om andere redenen deel ik zijn bezorgdheid. Net als hij wil ik wijzen op twee zaken die onze bewegingsruimte beperken.

Vooraf wil ik nog even benadrukken dat de federale en de Vlaamse regering met betrekking tot de invoer van de 32-urenweek complementair zijn opgetreden en dat de Vlaamse minister-president in een schrijven aan de heer Schweitzer heeft laten weten dat gewestelijke maatregelen bovenop de federale maatregelen met betrekking tot de arbeidsduurvermindering, kunnen worden genomen.

Het eerste euvel bestaat erin dat wij een beroep moeten doen op maatregelen die ook een algemene draagwijdte hebben. Ik hoef hier niet uit te leggen wat hiervan de gevolgen kunnen zijn.

Het tweede euvel waarop we zeer snel zouden kunnen stoten bij het nemen van maatregelen tot vermindering van de loonkosten, situeert zich op het niveau van de Europese Unie. Uit de Maribel-operatie hebben we geleerd dat de maatregelen compatibel moeten zijn met de Europese regelgeving.

We zijn uiteraard bereid om maximale inspanningen te leveren, onder andere door het toekennen van brugpensioenen. Ook dat staat in de brief vermeld.

Bij Renault staan we echter tegenover een globaal probleem. De heer Bonte heeft er in zijn voorstel reeds op gewezen dat wat wij in België kunnen realiseren op het vlak van de arbeidsherverdeling ook in Frankrijk mogelijk is met toepassing van het systeem-Robien. Met de sluiting van Renault-Vilvoorde geeft Renault

uitvoering aan een grondige herstructurering die de hergroepering van de negen productiepunten beoogt. De grootste Europese autofabrikanten hebben meestal slechts drie of vier productiepunten. Ons standpunt en het standpunt van Renault staan hier een beetje als water en vuur tegenover elkaar. Een en ander komt duidelijk naar voren in de manier waarop Renault antwoordt.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE MME MILQUET AU MINISTRE DE L'EMPLOI ET DU TRAVAIL SUR «LES AIDES À LA RÉINSERTION EN FAVEUR DES MINIMEXÉS»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW MILQUET AAN DE MINISTER VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID OVER «DE ARBEIDSINPASSINGSSTEUN TEN BEHOEVE VAN BESTAANSMINIMUMTREKKERS»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Milquet au ministre de l'Emploi et du Travail.

La parole est à Mme Milquet.

Mme Milquet (PSC). — Monsieur le président, le Fonds social européen accorde des sommes importantes afin de favoriser les projets d'insertion professionnelle en faveur des minimexés. Cette somme était de 120 millions en 1995 et elle a été portée à 125 millions en 1996. La répartition des aides est réalisée en Belgique non pas par une institution publique mais par une A.S.B.L. appelée T.O.K.-E.F.D., Emploi et Formation pour les Défavorisés.

Cette A.S.B.L. a été créée en 1988 à votre initiative et vous exigez, madame la ministre, que tous les projets des C.P.A.S. passent par l'entremise de celle-ci, laquelle opère la sélection.

On peut évidemment s'interroger sur la raison qui a motivé votre décision de confier la répartition des financements publics à une association privée par rapport à laquelle aucun contrôle démocratique n'est possible. Mais, au-delà de cette question, l'Union des villes et communes de Wallonie a mis à jour des pratiques pour les moins douteuses de la part de cette A.S.B.L. En effet, on peut relever que près de 85 % des subsides européens sont dirigés vers les C.P.A.S. flamands. En 1995, 634 contrats ont été accordés en Flandre, 55 en Wallonie et 70 à Bruxelles.

Ce déséquilibre est d'autant plus incompréhensible qu'en 1997, 48 % des minimexés sont wallons. On s'étonne moins de ce déséquilibre lorsque l'on sait que le conseil d'administration de l'A.S.B.L. composé de 57 membres, compte notamment trois représentants institutionnels et 45 représentants de C.P.A.S. flamands, par ailleurs les mêmes qui sont subsidiés.

Je souhaiterais savoir quelles mesures vous comptez prendre, madame la ministre, pour assurer une meilleure objectivation ou représentation de la partie francophone, au sein de cette A.S.B.L.

M. le président. — La parole est à Mme Smet, ministre.

Mme Smet, ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes. — Monsieur le président, l'A.S.B.L. T.O.K.-E.F.D. a été créée à mon initiative en 1988 alors que j'étais secrétaire d'État à l'Émancipation sociale. Cette A.S.B.L. donne aux minimexés la possibilité de se réinsérer dans la société par le biais d'une formation en C.P.A.S. et d'une occupation sociale, en application de l'article 60, § 7, de la loi organique du 8 juillet 1976.

Les C.P.A.S. peuvent conclure avec l'A.S.B.L. un contrat aux termes duquel ils s'engagent à assurer une formation aux minimexés de leurs communes et à tenter leur réinsertion dans le circuit du travail. Ce système s'inscrit dans le cadre des exigences de la Commission européenne en matière de subsides.

La commission exige que l'ensemble du processus d'intégration des chômeurs ait été pris en charge avant d'octroyer ces subsides, ce qui est le cas du projet T.O.K.-E.F.D. puisque les minimexés reçoivent une formation au sein des C.P.A.S. et sont placés chez un employeur où ils travaillent de manière effective.

Par l'entremise du Fonds social européen, la Commission européenne contribue financièrement à raison de 45 %, les 55 % restants doivent être pris en charge à l'échelon national et correspondent, en fait, au minimex.

J'en viens plus concrètement aux considérations émises par Mme Milquet. Première question: pourquoi la répartition des aides a-t-elle été confiée à une association privée? Il s'agissait, au départ, d'un projet pilote, une coopération expérimentale entre différents C.P.A.S. Ce projet a connu un tel succès qu'après un an, un nombre important de demandes supplémentaires ont été introduites par des C.P.A.S., ce qui a nécessité une meilleure structuration juridique du système. J'ai, à l'époque, consacré une étude à deux possibilités: la création d'une cellule de coordination à l'administration ou d'une A.S.B.L.

Cette étude a montré que la création d'une cellule de coordination était difficile à réaliser sur le plan de la technique budgétaire et qu'une telle cellule ne présenterait pas suffisamment de flexibilité. Étant donné que les promoteurs de l'introduction de projets F.S.E. peuvent être des institutions privées, j'ai opté pour une A.S.B.L. indépendante, dotée d'un personnel réduit mais flexible, qui peut établir, sur le terrain, les contacts nécessaires au bon fonctionnement du système.

Votre deuxième question, madame Milquet, porte sur le déséquilibre existant entre les C.P.A.S. flamands et wallons. Le rôle de mon département dans ce cadre se limite actuellement à celui de boîte aux lettres. Les contacts avec les C.P.A.S., l'aide aux C.P.A.S. en cas de problèmes, les contrats qui lient les C.P.A.S. à l'A.S.B.L. T.O.K.-E.F.D. et le suivi du contrat sur le plan du contenu, tout cela se déroule via l'A.S.B.L. T.O.K.-E.F.D. elle-même et relève à présent de la compétence de M. Peeters.

Les projets sont introduits au ministère par le biais de l'A.S.B.L. pour y être soumis à l'approbation du Comité de suivi, en présence de la Commission européenne et des partenaires sociaux nationaux. À cet égard, c'est l'Union européenne qui a désigné le ministère comme président au moment de l'adoption du programme opérationnel du ministère de l'Emploi et du Travail.

Lorsque le ministère constate, lors d'un dernier contrôle, que les projets répondent aux exigences de l'A.S.B.L. de même qu'à la réglementation européenne relative à l'octroi des subsides du Fonds social européen, les projets sont automatiquement approuvés et les subsides F.S.E. sont accordés.

Pour le moment, il n'est possible que d'opérer un glissement du montant restant, après le dépôt, des projets F.S.E. approuvés. Il s'agit ici d'une somme peu importante car les projets sont approuvés pour un montant plus élevé que celui qui peut être justifié par après.

Le Comité de suivi peut opérer un glissement de ce solde vers l'A.S.B.L. T.O.K.-E.F.D. Il semblerait que des problèmes d'ordre financier se posent à cet égard. Cela ne s'est produit qu'une fois jusqu'à présent. Aucune difficulté n'a surgi jusqu'en octobre 1996. Tous les C.P.A.S. qui avaient introduit un projet et répondaient à cet effet aux exigences de forme minimale ont été retenus pour l'octroi d'un subside.

Lors de l'assemblée générale d'octobre 1996, trois projets wallons n'ont pas été retenus, et ce en raison d'une part, de problèmes de procédure et, d'autre part, de restrictions budgétaires. C'était la première fois que cela se produisait.

Grâce aux efforts de M. Peeters et à l'aide d'un glissement d'un montant financier, une solution a pu être trouvée pour la demande du C.P.A.S. le plus important des trois, à savoir le C.P.A.S. de Liège. Celui-ci en a été immédiatement informé mais, jusqu'à présent, c'est-à-dire deux mois plus tard, il n'a pas encore introduit de demande officielle.

En ce qui concerne le déséquilibre, j'ai appris que ce dernier s'était développé historiquement. Il est apparu parce que la Flandre a fortement encouragé l'emploi réalisé sur la base de l'article 60, par le biais de subsides du Fonds spécial pour l'aide sociale, alors que la Wallonie a surtout encouragé l'emploi sur la base de l'article 61.

Par ailleurs, les petits C.P.A.S. wallons n'ont pas conclu d'accords de coopération pour parvenir à l'emploi minimum exigé par la Commission européenne. Celle-ci n'accepte de subsidier que des projets occupant au minimum cinq personnes.

Enfin, au 1er janvier 1996, la Flandre comptait, par rapport à la Wallonie, plus de minimexés répondant aux critères d'octroi des subsides européens dans le cadre de l'objectif 3. En effet, les C.P.A.S. de la province du Hainaut sont subsidiés par un autre biais. Il en découle évidemment un déséquilibre.

Concernant la composition du conseil d'administration et vos autres questions, je vous demande de bien vouloir vous adresser à M. Peeters car je ne suis plus compétente en la matière.

M. le président. — La parole est à Mme Milquet pour une réplique.

Mme Milquet (PSC). — Monsieur le président, ma question comportant plusieurs points et Mme la ministre ayant précisé que c'est M. Peeters qui détient à présent la compétence en cette matière, j'aimerais entendre la réponse du secrétaire d'État.

M. le président. — Bien que ce ne soit pas entièrement conforme aux usages, je ne vois pas d'objection à ce que M. Peeters vous réponde, s'il est en mesure de le faire maintenant.

Het woord is aan staatssecretaris Peeters.

De heer Peeters, staatssecretaris voor Veiligheid, toegevoegd aan de minister van Binnenlandse Zaken, en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Volksgezondheid. — Mijnheer de voorzitter, soms is het nuttig enige soepelheid aan de dag te leggen bij het toepassen van het reglement.

Ik wil enkel de cijfers en de uitleg van mevrouw Smet bevestigen. In de statuten van de VZW TOK, die werden opgesteld in 1987, is bepaald dat elk OCMW met een erkend project in de VZW automatisch een plaats in de raad van bestuur krijgt. Deze bestaat dan ook enkel uit de deelnemende OCMW's. Door het feit dat meer Vlaamse dan Waalse OCMW's een erkend project hebben omdat er, zoals mevrouw Smet zei, ook meer Vlaamse dan Waalse projecten werden ingediend, zitten er meer Vlamingen dan Walen in de raad van bestuur.

M. le président. — La parole est à Mme Milquet pour une réplique.

Mme Milquet (PSC). — Monsieur le président, en ce qui concerne la structure, de manière générale, autant je défends les milieux associatifs, autant je considère que pour la question de la répartition des financements publics en la matière, il est préférable de disposer d'une cellule tout à fait objective travaillant au sein de l'administration. Cette manière de procéder serait non seulement plus opérationnelle mais, surtout, elle offrirait davantage de garanties. En fait, il s'agit d'une mission de service public qui ne me semble pas vraiment être du ressort d'une A.S.B.L.

Par ailleurs, je me demande s'il ne se pose pas un problème d'information au sujet de l'existence de cette A.S.B.L. et des possibilités actuelles. Les chiffres me paraissent éloquentes à cet égard.

En effet, pour les trois dernières années, 84,3 % des subsides sont destinés à la Flandre, tandis que 6 % reviennent à la Wallonie et 9,7 % à Bruxelles. Il m'étonnerait vraiment que la Wallonie introduise aussi peu de projets. Même si les cultures sont différentes. Je suis persuadée qu'il existe des difficultés de lisibilité et d'information, d'où un problème majeur de répartition. J'ai entendu l'explication concernant Liège, mais je dispose également de lettres de refus relatives à des projets de C.P.A.S. wallons. Pourquoi refuser les soi-disant rares demandes alors que le déséquilibre dans la répartition est manifeste ?

En outre, comme le sollicite l'Union des communes et des villes, j'estime qu'il faudrait revoir les notions de présidence et de vice-présidence qui, actuellement, sont toutes les deux néerlandophones. Il serait plus sain qu'au moins la vice-présidence soit francophone.

Il convient également de modifier la composition du conseil d'administration en tenant compte du nombre de C.P.A.S. par région. Peut-être serait-il judicieux d'introduire une clé de répartition des subsides prenant en considération le nombre de minimexés par région. De plus, il faudrait veiller à organiser une politique d'information plus rationnelle.

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

QUESTION ORALE DE MME WILLAME-BOONEN AU MINISTRE DE LA FONCTION PUBLIQUE SUR «LE CONSEIL SUPÉRIEUR DE LA FONCTION PUBLIQUE»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW WILLAME-BOONEN AAN DE MINISTER VAN AMBTENAREN-ZAKEN OVER «DE HOGE RAAD VOOR AMBTENAREN-ZAKEN»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Willame au ministre de la Fonction publique

La parole est à Mme Willame.

Mme Willame-Boonen (PSC). — Monsieur le président, le Conseil des ministres de ce vendredi 13 juin a approuvé différentes mesures visant à moderniser et à dynamiser la fonction publique fédérale.

Une des mesures vise l'introduction du système de mandats pour les fonctionnaires dirigeants de rangs 16 et 17 des départements et des parastataux, et ce afin de les responsabiliser.

Sans contester un tel objectif, monsieur le ministre, je me permets toutefois de vous poser différentes questions. Il est prévu de créer un Conseil supérieur de la Fonction publique pour permettre un fonctionnement optimal du système des mandats.

Comment celui-ci sera-t-il composé et quel sera son rôle exact dans le cadre des nominations et de l'évaluation des fonctionnaires dirigeants ?

Aura-t-il un rôle consultatif ou un pouvoir décisionnel ? Qui nommera les fonctionnaires dirigeants et qui mettra fin à leur mandat ?

Quelle place trouveront-ils dans l'administration au terme de leur mandat ? Garderont-ils leur rang ? Seront-ils rétrogradés dans le rang qu'ils occupaient avant que débute leur mandat ?

Ce sont là, monsieur le ministre, les éclaircissements que je souhaitais obtenir à propos de la décision du Conseil des ministres qui, au niveau de son principe, recueille l'assentiment de groupe PSC.

M. le président. — La parole est à M. Flahaut, ministre.

M. Flahaut, ministre de la Fonction publique. — Monsieur le président, la mise en place du Conseil supérieur de la Fonction publique est liée à la flexibilité accrue des fonctionnaires dirigeants, à l'interdépartementalisation des promotions et à l'introduction des mandats. Elle a été décidée dans le cadre des projets de réforme examinés lors du Conseil des ministres du 13 juin, mais un certain nombre de dispositions relatives à des questions que vous avez évoquées doivent encore être prises.

Le projet discuté le 13 juin prévoyait un Conseil supérieur de la Fonction publique, composé d'un président et de dix autres membres, à savoir un vice-président du collège des secrétaires généraux, deux secrétaires généraux de rôle linguistique différent, un membre du collège des institutions publiques de sécurité sociale et un fonctionnaire dirigeant d'un organisme parastatal et des représentants du monde extérieur, essentiellement des professeurs d'université. Je précise toutefois que cette composition n'est pas encore totalement arrêtée.

Comme pour le Conseil supérieur de l'Emploi et le Conseil supérieur des Finances, la présidence, confiée en théorie au ministre de la Fonction publique, sera d'office déléguée au vice-président, qui est le président du collège des secrétaires généraux.

Par ailleurs, le président non compris, le conseil sera composé de 50 % de personnes internes à la Fonction publique et de 50 % de personnes extérieures.

Le Conseil supérieur de la Fonction publique aura pour mission de donner un avis au Conseil des ministres sur les nominations par mandat dans les services publics, notamment pour les rangs 16 et

17, de classer les candidats en vue d'une désignation par mandat, d'examiner les recours formés contre le classement établi par un conseil de direction pour la promotion à un emploi du rang 16 et, le cas échéant, de revoir le classement et enfin d'examiner les recours introduits par un agent sous mandat contre une décision d'évaluation négative et de prononcer l'évaluation définitive. Il a donc un rôle d'avis dans la désignation par mandat et un rôle décisionnel en tant qu'organe de recours.

Pour un grade de rang 17 et pour les postes de fonctionnaires dirigeants dans les institutions publiques de sécurité sociale, la désignation par mandat fait l'objet d'une décision au sein du Conseil des ministres, sur proposition du ministre et après avis du Conseil supérieur de la Fonction publique.

La désignation par mandat à un grade de rang 15 ou 16 est faite par le ministre ou le comité de gestion pour les institutions publiques de sécurité sociale, sur la base de l'avis du conseil supérieur qui, lui-même, prend l'avis du conseil de direction.

Lorsque l'évaluation est positive, le mandat est prolongé. Si deux évaluations négatives interviennent successivement, la procédure doit encore être déterminée, étant entendu que les agents concernés devront être réaffectés à un poste de rang 15, puisqu'ils sont nommés à ce grade. Dans le système de mandats, les fonctionnaires dirigeants occupent simplement un mandat renouvelable aux rangs 16 et 17. Il n'y a donc pas rétrogradation lorsqu'un mandat n'est pas renouvelé, mais simplement reprise des fonctions laquelle n'implique pas nécessairement la gestion d'un service.

Mais, comme je l'ai indiqué, sur ce point, des précisions doivent être apportées, notamment lorsque des personnes externes à l'administration sont candidates. Dans ce cas, un problème de reclassement se posera. Il s'agit là du revers de la médaille des primominations.

M. le président. — La parole est à Mme Willame pour une réplique.

Mme Williame-Boonen (PSC). — Monsieur le président, je suppose que les personnes désignées travailleront à temps partiel au sein de ce Conseil supérieur de la Fonction publique, tout en poursuivant leurs activités professionnelles habituelles. Ce conseil sera en fait un organe consultatif mais aura un rôle décisionnel dans certains cas, comme vous l'avez expliqué.

M. Flahaut, ministre de la Fonction publique. — Exactement, madame.

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

QUESTION ORALE DE M. MAHOUX AU SECRÉTAIRE D'ÉTAT À LA COOPÉRATION AU DÉVELOPPEMENT SUR «LE BUDGET DE COFINANCEMENT DES PROJETS O.N.G.»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER MAHOUX AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR ONTWIKKELINGS-SAMENWERKING OVER «DE MEDEFINANCIERING VAN NGO-PROJECTEN»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Mahoux au secrétaire d'État à la Coopération au Développement.

La parole est à M. Mahoux.

M. Mahoux (PS). — Monsieur le président, il apparaît que les crédits d'engagement consacrés aux projets de développement pour 1997 sont épuisés. En conséquence, aucun projet d'O.N.G. ne pourra être engagé durant la deuxième moitié de cette année.

Tout en préservant l'équilibre entre les moyens budgétaires consacrés à la coopération directe et ceux de la coopération indirecte, quelles mesures comptez-vous prendre afin d'assurer aux O.N.G. les moyens leur permettant de poursuivre leur action ?

Par ailleurs, qu'en est-il des crédits d'ordonnancement prévus pour les projets O.N.G. pour 1997, puisque les prévisions établies par l'A.G.C.D. et les fédérations d'O.N.G. laissent également entrevoir une insuffisance des moyens budgétaires en 1997 ?

M. le président. — La parole est à M. Moreels, secrétaire d'État.

M. Moreels, secrétaire d'État à la Coopération au Développement, adjoint au Premier ministre. — Monsieur le président, les crédits d'engagement pour 1997 ont été budgétés pour un montant de 900 millions de francs belges. À la date du 5 juin dernier, ce montant était engagé à concurrence de 80 % alors que les ordonnancements s'élevaient à 56 %.

Cette situation résulte de la combinaison de deux éléments. Tout d'abord, le volume financier que représentent les dossiers introduits par les O.N.G. est largement supérieur aux moyens disponibles. En effet, les projets qui sont à l'examen représentent plus de 3 milliards de francs alors que le budget est de 900 millions. Cette situation est d'ailleurs récurrente. Ensuite, les dossiers ont été plus rapidement examinés cette année si bien que, les 900 millions étant atteints, nous n'avons pu engager des fonds supplémentaires pour les nouveaux projets. Il en va de même à la Commission européenne.

Comme l'indique clairement M. Mahoux, il est indispensable de maintenir l'équilibre entre la coopération directe et indirecte. Cet équilibre, inscrit dans le budget, n'est certainement pas défavorable aux O.N.G. Les moyens directement destinés aux O.N.G. dans le budget 1997 sont de 900 millions de francs belges pour le cofinancement de projets et de 2,225 milliards de francs belges pour le financement général incluant les programmes, l'éducation au développement et les coopérants, ce dernier montant étant actuellement engagé à concurrence de 58 % et ordonnancés à concurrence de 20 %. Effectivement, quelques protestations ont été émises en ce qui concerne les paiements, mais je tiens à indiquer que ce problème a été réglé, sur mon insistance, voici quelques semaines.

En outre, les O.N.G. sont également des opérateurs importants, notamment dans l'aide d'urgence et le fonds de survie. De plus, des financements à 100 % ont été sous-traités par la coopération bilatérale auprès des O.N.G. pour des pays où la coopération bilatérale directe n'est pas possible comme au Congo ou en ex-Yougoslavie.

Ces montants permettent d'estimer que les O.N.G. bénéficieront, en 1997, d'un financement global de la part de l'État belge de l'ordre de 4 milliards de francs, soit plus de 20 % du budget global de la Coopération au Développement. Ce niveau, rarement atteint, ne peut être dépassé sous peine de mettre à mal les autres volets de notre coopération. Il ne peut donc être envisagé d'engagements supplémentaires pour cette année.

Pour ce qui est des crédits d'ordonnancement, je ne souhaite pas me baser sur des pronostics mais sur des données précises. À cette fin, mon administration va me transmettre le détail des demandes d'ordonnancement en cours. Les ordonnancements à venir dépendront des demandes qui seront effectivement introduites par les O.N.G. Les pronostics auxquels il est fait référence se basent sur les demandes que les O.N.G. pensent introduire, ce qui est tout différent.

Je mettrai tout en œuvre pour pouvoir y répondre. Cela se fera également dans le cadre de la restructuration globale et de réallocation éventuelles du budget 1997 qui se feront dans le courant du mois de septembre ou d'octobre.

M. le président. — La parole est à M. Mahoux pour une réplique.

M. Mahoux (PS). — Monsieur le président, je remercie M. le secrétaire d'État pour sa réponse.

J'ai lu ce matin dans la presse une réaction que vous avez manifestée, monsieur le secrétaire d'État, à la suite d'une déclaration du Premier ministre à New York concernant la possibilité d'augmenter les budgets.

Vous auriez répondu qu'avant d'augmenter les budgets, il conviendrait que l'élaboration de nouveaux projets le justifie. Ces propos ne sont-ils pas contradictoires avec la réponse que vous venez de me donner?

M. le président. — La parole est à M. Moreels, secrétaire d'État.

M. Moreels, secrétaire d'État à la Coopération au Développement, adjoint au Premier ministre. — Monsieur le président, comme j'avais eu l'occasion de le dire précédemment, il est évident que la restructuration et le meilleur fonctionnement de notre administration feront que les budgets engagés seront également ordonnancés et qu'une partie de ceux-ci ne retourneront pas à la trésorerie, comme ce fut souvent le cas. Aussi longtemps que ce budget n'est pas maximalisé, les argumentations qui consistent à demander davantage de moyens pour la coopération sont beaucoup plus faibles que lorsque l'on dispose de l'organe qui consacre, engage et ordonnance les budgets d'une façon tout à fait maximale.

Cela n'a rien à voir avec la réponse que je viens de faire.

*M. Moens, vice-président
prend la présidence de l'assemblée*

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. PH. CHARLIER AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'ÉCONOMIE ET DES TÉLÉCOMMUNICATIONS SUR «L'AVIS DE LA COMMISSION DE LA PROTECTION DE LA VIE PRIVÉE CONCERNANT LA CRÉATION D'UNE CENTRALE POSITIVE DES RISQUES DE CRÉDIT AUX PARTICULIERS»

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER PH. CHARLIER AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN ECONOMIE EN TELECOMMUNICATIE OVER «HET ADVIES VAN DE COMMISSIE VOOR DE BESCHERMING VAN DE PERSOONLIJKE LEVENSSFEER OVER DE OPRICHTING VAN EEN POSITIEVE KREDIETCENTRALE VOOR PARTICULIEREN»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la demande d'explications de M. Philippe Charlier au vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications.

La parole est à M. Philippe Charlier.

M. Ph. Charlier (PSC). — Monsieur le président, depuis quelques temps maintenant, on parle de la création d'une centrale positive des risques de crédit aux particuliers. Concrètement, cela signifie que tous les crédits soumis à la loi sur le crédit à la consommation seront enregistrés. Or, au total, le nombre de crédits à la consommation est d'environ 3,8 millions. Quiconque utilisera une ouverture de crédit ou aura souscrit une vente à tempérament pour, par exemple, l'achat de sa voiture ou d'un autre bien durable ou encore un prêt à tempérament pour financer tout autre dépense, verra son nom inscrit dans un fichier accessible à l'ensemble des prêteurs — banques, sociétés de vente par correspondance, sociétés hypothécaires, etc. Selon les informations parues dans le journal *Gazet Van Antwerpen* le samedi 14 juin, un arrêté royal visant à introduire un tel système serait prêt. Pouvez-vous donner au Parlement plus d'informations à ce sujet, notamment sur le contenu de cet arrêté?

Je m'étonne, monsieur le vice-Premier ministre, au sujet de cet avis de la Commission pour la protection de la vie privée, que vous n'étiez pas au courant de son existence le jeudi 12 juin, comme vous l'avez affirmé dans votre réponse à ma question orale sur le sujet.

Mon étonnement est d'autant plus grand que le lendemain un journaliste de la *Gazet van Antwerpen*, lui, était au courant puisqu'il signait un article à ce sujet. Votre cabinet, de son côté, a confirmé le lundi 16 juin à un journaliste du Journal *Le Soir* l'existence de cet avis.

Il est vrai qu'apparemment, cet avis aurait sans doute dû encore rester quelque temps, si pas perpétuellement, secret, d'autant qu'il semble aller à l'encontre de la création d'une centrale positive. Je voudrais ici citer le début de l'article paru dans le journal *Le Soir* du mardi 17 juin: «C'est un avis négatif que la Commission pour la protection de la vie privée vient de transmettre au ministre Di Rupo, qui l'avait consultée à propos de son projet visant à mettre sur pied une centrale positive en matière de crédit à la consommation. L'information, révélée vendredi par la *Gazet van Antwerpen*, a été confirmée hier au cabinet des Affaires économiques.» Vous comprendrez mon étonnement à la réponse que vous m'avez faite le 12 juin, puisqu'il s'agirait d'un avis que vous avez demandé — ce qui me semble logique, puisqu'il s'agit de votre projet — et qui vous est donc transmis en priorité. Pouvez-vous me donner la date à laquelle cet avis a été rendu? Quand en avez-vous pris connaissance?

Enfin, dans votre réponse du 12 juin, vous dites que dès que vous aurez pris connaissance de cet avis, vous nous en informerez. Comme votre cabinet était au courant le 16 juin, je suppose que, maintenant, vous l'êtes également. Par conséquent, je pense qu'il serait intéressant pour les parlementaires d'en connaître le contenu. Cela permettra au Parlement de mieux suivre l'évolution de ce projet qui, depuis longtemps déjà, fait l'objet de nombreux débats tant dans la presse qu'en cette enceinte, par le biais des questions qui peuvent vous être soumises.

Les informations publiées dans les médias montrent que les choses ne sont pas simples, puisqu'il semble que l'avis soit assez négatif. Il me paraît donc utile que vous précisiez comment vous comptez faire évoluer votre projet en fonction des aspects négatifs et positifs de ce rapport.

Qu'en tirez-vous comme enseignements? Personnellement, je m'interroge sur la nécessité d'une telle centrale: son efficacité relative peut-elle compenser les inconvénients qu'elle entraîne à l'égard de tous ceux qui ne connaissent pas de problèmes d'endettement? Je parle ici d'efficacité relative, car je pense que la majorité des personnes surendettées ne le sont pas à cause d'ouvertures sans limite de crédits, mais plutôt à cause d'événements qui surviennent de façon impromptue dans leur vie, comme la maladie, la perte du travail, le divorce, etc., et qui ne leur permettent plus de rembourser les emprunts contractés.

Je pense aussi qu'une centrale positive ne sera jamais que partielle, car elle n'enregistrera pas l'endettement lié aux pensions alimentaires, à la fourniture d'énergie, aux loyers, etc.

Je crois qu'il faut aussi être attentif aux coûts d'une telle centrale, vu le nombre d'enregistrements qu'elle comportera.

Enfin, pour en revenir à l'aspect «protection de la vie privée», la Commission européenne considère que l'existence d'une telle centrale porte atteinte à la vie privée. La D.G. 15 mène actuellement une étude à ce sujet, et je crois qu'il serait opportun de ne pas avancer en la matière dans notre pays avant d'en connaître les résultats.

J'en viens maintenant à l'efficacité de systèmes similaires dans d'autres pays, comme les Pays-Bas, la Grande-Bretagne, les États-Unis ou l'Allemagne. Il semble que ces systèmes sont loin d'avoir donné les résultats escomptés, notamment à cause des accidents de la vie qui surviennent après que le crédit a été accordé. Par ailleurs, lorsque l'on considère les taux d'endettement des familles en Grande-Bretagne, aux États-Unis et en Allemagne, ceux-ci sont parmi les plus élevés du monde et sont très nettement supérieurs à ceux que l'on connaît en Belgique et en France, où seule une centrale négative existe. Avez-vous des informations plus précises quant à la situation dans les pays proches? Pouvez-vous nous donner des chiffres du surendettement dans ces pays avant et après la mise en place d'une centrale positive? Pour la Belgique, avez-vous demandé au Conseil de la consommation de se prononcer sur la création d'une telle centrale? Si oui, où en est son travail et quand rendra-t-il un avis?

Enfin, monsieur le vice-Premier ministre, je terminerai cette intervention en m'attardant quelques instants sur l'avis de la Commission pour la protection de la vie privée concernant la centrale négative des crédits aux particuliers. Il semble qu'un certain nombre de remarques soient émises à ce sujet. Pouvez-vous nous dire en quoi elles consistent et quelles sont les mesures que vous envisagez pour remédier à ces problèmes? Selon la presse, trop de personnes y seraient enregistrées et il y aurait des erreurs. Je pense que les remarques émises au sujet de la centrale négative ne seraient qu'amplifiées en cas de création d'une centrale positive: si trop de personnes sont enregistrées dans la centrale négative — on cite le chiffre de 359 000 personnes —, ce sera encore pire dans la centrale positive; si des erreurs sont déjà commises maintenant, ce risque augmentera avec la centrale positive, puisqu'il faudra gérer plus de 3 500 000 crédits.

J'espère, monsieur le vice-Premier ministre, que vous serez en mesure de répondre de manière complète à toutes ces questions.

M. le président. — La parole est à M. Di Rupo, vice-Premier ministre.

M. Di Rupo, vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications. — Monsieur le président, je remercie M. Philippe Charlier de me fournir l'occasion de faire le point sur le projet de création d'une centrale positive des crédits. En février de cette année, j'ai effectivement soumis deux projets d'arrêtés royaux relatifs aux centrales des crédits à la Commission de la protection de la vie privée, au Conseil de la consommation, à la Commission des assurances et à la Banque nationale de Belgique.

Le premier arrêté vise à améliorer la qualité et la précision des informations communiquées par les prêteurs, destinées à être enregistrées. Ces règles générales s'appliquent au fichier actuellement tenu par la Banque nationale, ainsi qu'à tout autre fichier privé. Le but ultime est d'éviter des erreurs dans la tenue de ces fichiers.

Le second arrêté instaure une centrale positive en matière de crédit à la consommation. J'attends d'avoir pris connaissance des avis demandés aux quatre instances précitées afin de décider en toute sérénité de la suite à leur réserver. Ces avis doivent m'être remis, en principe, à la fin du mois au plus tard. L'avis de la Commission de la protection de la vie privée m'est récemment parvenu et je ne vois aucun inconvénient à vous en remettre une copie. Toutefois, je devrai vous expédier ultérieurement la version néerlandaise car elle n'est pas encore en ma possession.

Avant d'en venir à cet avis, je tiens à vous redire les raisons pour lesquelles je suis convaincu qu'une centrale positive répond à une nécessité. Aujourd'hui, seules les personnes en rupture de paiement, donc déjà bien installées dans les difficultés, sont enregistrées dans le fichier négatif. Quand le prêteur consulte la centrale négative, il n'obtient aucun renseignement au sujet des personnes qui sont à la limite de leurs capacités de remboursement sans être toutefois en retard de paiement. Souvent, ces personnes ont besoin de financements supplémentaires pour assurer le remboursement de leurs crédits en cours. Or, l'attribution d'un crédit supplémentaire déclenche fréquemment la catastrophe. Les travailleurs sociaux traitant le surendettement, la Banque nationale et l'ombudsman des banques se déclarent surpris de constater que certains crédits ont été consentis alors que le débiteur avait atteint ou dépassé la limite d'un endettement raisonnable.

Dans les préliminaires de son avis, la Commission de la protection de la vie privée reprend les arguments traditionnellement avancés par les banques, ce qui l'amène à s'écarter de l'avis qui lui a été demandé. La commission dit douter qu'une centrale positive constitue un moyen approprié de lutte contre le surendettement. Selon la commission, les difficultés de paiements résultent souvent d'événements personnels — divorce, perte d'emploi, ... — qu'une centrale positive ne pourra détecter.

Je réponds à cela que je n'attends pas de la centrale positive qu'elle prévienne les divorces et les fermetures d'entreprises. Il est bien évident que la centrale positive ne pourra rien pour tous les événements malheureux qui se produisent après la conclusion du contrat. Mais, précisément, c'est souvent lorsqu'il est confronté à ces événements qui diminuent son pouvoir d'achat que le consom-

mateur est fragilisé et incité à prendre un crédit au-delà de ses capacités de remboursement, souvent sans la moindre mesure d'accompagnement.

Un autre argument repris par la commission consiste à dire que l'endettement se conçoit également à propos d'autres opérations que le crédit, par exemple le paiement d'impôts, de loyers, de factures de gaz et d'électricité, opérations qui échappent à l'enregistrement dans la centrale. Je suis toutefois d'avis que ces dépenses n'ont nul besoin d'être enregistrées. En effet, lors de l'octroi d'un crédit, le prêteur doit normalement tenir compte des charges dues à l'acquisition des biens ou des services nécessaires à la vie quotidienne: eau, gaz, électricité, loyer, soins médicaux, etc. Il n'y a pas de grands mystères et nous pouvons appliquer des moyennes pour les frais fixes, afin d'avoir une vision de la situation globale.

Après avoir exprimé une position de principe défavorable à la création d'une centrale positive, la commission demande de surseoir à la décision définitive. Elle suggère, en effet, d'attendre le rapport de l'étude commandée par la Commission européenne sur la pertinence des centrales de crédit dans la prévention du surendettement.

La Commission de la protection de la vie privée formule ensuite des recommandations fort intéressantes visant à améliorer le projet. Elle propose, par exemple, que l'on relève le montant minimum des contrats à enregistrer, que l'on soit attentif à éviter le risque d'homonymie, que les données du contrat à enregistrer soient communiquées à la Banque nationale le plus vite possible après sa conclusion.

Ces recommandations sont très constructives et il en sera évidemment tenu compte dans la mesure du possible. Il en est de même des remarques formulées sur le projet d'arrêté royal améliorant les règles actuelles sur l'enregistrement négatif.

En ce qui concerne les exemples de centrales positives existant à l'étranger, et notamment en Grande-Bretagne, aux États-Unis, en Allemagne et aux Pays-Bas, voici quelques renseignements dont je dispose.

Ces systèmes d'enregistrement des crédits présentent en fait des caractéristiques très diverses, en ce qui concerne tant leur objet et leur statut que la nature des informations enregistrées.

Il faut mettre à part les pays où l'enregistrement de crédits est réalisé par des sociétés privées sur une base purement commerciale. D'aucuns tentent de m'expliquer que ce n'est pas la meilleure des situations, mais il n'est pas exclu que certaines sociétés accomplissent elles-mêmes ce travail, dans le but de se prémunir, et cela, peut-être en dehors de tout contrôle public.

L'activité de ces sociétés n'est généralement pas limitée à l'enregistrement de crédits. Elles offrent d'autres services, tels que marketing ou recouvrement de créances, à leurs clients qui sont des prêteurs. C'est en particulier le cas au Royaume-Uni et aux États-Unis.

Les Pays-Bas et l'Allemagne présentent un autre modèle dont nous nous sommes d'ailleurs inspirés.

Aux Pays-Bas, le «BKR», Bureau Krediet Registratie, est une fondation constituée en 1965. Ses 228 participants sont actifs dans le secteur du crédit.

En Allemagne existe le fichier «SCHUFA», groupement sans but lucratif constitué par les dispensateurs de crédit.

Ces deux fichiers sont à la fois positifs et négatifs. Les participants s'engagent à les consulter et à les alimenter en enregistrements. Le but de ces centrales est explicitement d'informer les membres au sujet des risques de crédit et de lutter contre le surendettement. Leur coût est acceptable pour les participants, compte tenu des services obtenus.

Les fichiers donnent-ils des résultats positifs? La réponse est affirmative. Les prêteurs considèrent les informations obtenues comme nécessaires à l'instruction des demandes de crédit. Elles diminuent le risque de crédit et préviennent le surendettement. Il n'est pas fait état d'atteintes à la vie privée, en raison des règles spécifiques prises en la matière.

Le surendettement est-il moins important aux Pays-Bas et en Allemagne que chez nous? Une réponse sur ce point est impossible, en raison de l'absence de statistiques fiables en matière de surendettement.

Les seules statistiques disponibles concernent le taux d'endettement des ménages, c'est-à-dire la part de la consommation privée financée à crédit.

Outre que l'endettement et le surendettement sont des notions qui ne peuvent être confondues, il faut encore souligner ceci : la propension à recourir au crédit s'explique surtout par des raisons culturelles. On ne peut donc retirer d'enseignement d'une comparaison des taux d'endettement. Seul le taux de surendettement pose problème.

Une question nous vient dès lors à l'esprit : comment peut-on expliquer que, par delà nos frontières du nord et de l'est, les prêteurs sont si convaincus de la nécessité d'une centrale positive ? Les raisons sont sans doute multiples mais je pense surtout aux éléments suivants : l'assurance couvrant le risque de crédit, inexistant dans ces pays pour le crédit à la consommation, mais très répandue chez nous ; la possibilité, pour les prêteurs, d'être largement indemnisés, en cas de contentieux, par un ensemble très contestable de clauses pénales dans les contrats ; les facilités exceptionnelles pour les prêteurs que sont les cessations de salaires qui « garantissent » aux prêteurs d'être remboursés.

J'en arrive à ma conclusion.

La centrale positive projetée sera « légère », en ce sens que seuls les éléments d'endettement pertinents seront enregistrés. Ce n'est pas le monstre que certains se plaisent à décrire. Son coût sera dès lors très modéré par rapport aux avantages qu'en retireront les prêteurs, notamment une diminution du contentieux et des primes d'assurance-crédit. Quant aux risques d'atteintes à la vie privée, ils sont davantage psychologiques que réels. Comme vous le savez, je suis certainement un des plus ardents défenseurs de la sauvegarde de la vie privée.

L'enregistrement positif des crédits va responsabiliser davantage les prêteurs et les rendre plus sélectifs dans l'octroi de crédits. Cet assainissement sera salutaire. Il n'existe pas un « droit au crédit ». Le crédit est un produit à la fois coûteux et dangereux. Octroyé au-delà des facultés de remboursement de l'emprunteur, il provoque plus de problèmes qu'il ne résout de difficultés.

Il relève de ma responsabilité, en tant que ministre en charge de la protection des consommateurs, de mettre en place un cadre apte à prévenir les situations dramatiques provoquées par ce fléau qu'est le surendettement.

J'insiste une dernière fois sur le fait que surendettement n'est pas du tout synonyme d'endettement. Celui-ci peut être un moteur de l'économie, un facteur important susceptible de favoriser la relance momentanée d'une certaine consommation. Les vrais problèmes se posent à partir du moment où l'on passe d'une situation, gérable, d'endettement à une situation, ingérable, de surendettement.

Pour combattre ce phénomène du surendettement, il faut disposer à la fois d'un volet préventif et d'un volet curatif. Ce dernier est constitué par la loi sur le règlement collectif des dettes, tandis que le volet préventif comporte notamment le système dont nous parlons et qui devrait inciter, en principe, les prêteurs à davantage de prudence.

Afin d'éviter toute ambiguïté, je tiens à préciser que parmi les institutions bancaires et de crédit, il en est de grande qualité, qui accomplissent sérieusement et honorablement leur travail. Il en est malheureusement d'autres, qui se comportent un peu comme des cow-boys. Il convient impérativement de mettre un certain ordre dans l'ensemble de cette mécanique.

Tels sont donc les objectifs poursuivis. Je suis particulièrement ouvert à toute discussion, à toute concertation. Pour ce qui est du projet dont nous parlons, je rappelle que, depuis deux ans, nous travaillons largement avec les institutions bancaires. Je suis prêt à continuer mon effort et, je le précise, je ne me présente pas devant mes interlocuteurs avec la volonté de leur imposer mes vues. Il faut s'efforcer de trouver une solution à ce problème qui est réel, puisque 58 000 cas de rupture de paiement de plus de trois contrats et 357 000 cas de rupture de paiement d'un contrat ont été enregistrés. Ces chiffres, énormes pour un pays comme le nôtre, doivent nous inciter à trouver une solution qui soit raisonnable pour les prêteurs, mais qui protège en même temps ceux qui font appel au crédit.

M. le président. — La parole est à M. Philippe Charlier.

M. Ph. Charlier (PSC). — Monsieur le président, je remercie le vice-Premier ministre de sa réponse, beaucoup plus complète que celle qu'il avait faite à l'occasion de ma question orale. J'enregistre sa position, mais je constate que nous ne sommes pas forcément sur la même longueur d'ondes pour ce qui est de l'approche de la problématique. Au moins, sommes-nous d'accord sur la notion d'endettement et de surendettement et sur le fait que le problème doit être résolu. Je pense, comme le vice-Premier ministre, que l'aspect préventif est important.

Monsieur le vice-Premier ministre, vous avez parlé des institutions financières, mais je tiens à souligner également toute la question des courtiers en crédit. Actuellement, n'importe qui peut s'installer comme courtier en crédit et, attirer, au moyen des procédés que l'on connaît — notamment la publicité — une population relativement « facile » qui se laisse piéger dans des mécanismes de prêt dont elle n'arrive plus à sortir.

Si nous sommes d'accord sur le fait qu'il faut régler la question du surendettement, le problème de la gestion du fichier demeure posé. Comment gérer un fichier comportant plus de 3,5 millions d'inscriptions alors qu'il est déjà difficile aujourd'hui de régler la question pour 350 000 inscriptions ?

Je remercie le vice-Premier ministre d'avoir communiqué les résultats des autres pays. Ces chiffres sont éloquentes à défaut d'être comparatifs à tous égards. Mais je serais évidemment heureux de connaître aussi l'avis de la Commission européenne. En effet, la D.G. 15 mène une étude assez intéressante qui pourrait nous apporter un éclairage supplémentaire.

Je remercie le vice-Premier ministre de sa disponibilité et de sa volonté de mener un débat largement ouvert.

M. le président. — La parole est à M. Di Rupo, vice-Premier ministre.

M. Di Rupo, vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications. — Monsieur le président, je voudrais dire à M. Charlier que je comprends parfaitement certaines craintes. Cependant, l'évolution de la technologie télématique est telle que je puis affirmer objectivement que dans un avenir très proche, la gestion de 3,5 millions d'inscriptions ne constituera pas un obstacle. Je comprends que l'on puisse s'en inquiéter, mais je suis persuadé que la solution dépend surtout de la volonté politique de consentir un effort.

La commission et vous-même, monsieur Charlier, avez raison d'insister sur la nécessité d'offrir toutes les garanties aux personnes. En effet, qu'il s'agisse de ce fichier ou de n'importe quel autre, il est évident que tout individu doit pouvoir consulter — et modifier — les informations qui le concernent.

D'importantes garanties doivent donc être données à cet égard. Cependant, l'argument qui est évoqué en l'espèce me paraît quelque peu prématuré.

M. le président. — La parole est à M. Philippe Charlier.

M. Ph. Charlier (PSC). — Monsieur le président, j'espère que l'évolution technologique pourra également profiter aux courtiers en crédits. En effet, de nos jours, il arrive qu'une même personne puisse conclure quatre crédits sur une journée, pour un total atteignant parfois des centaines de milliers de francs. Selon moi, le recours aux nouvelles technologies pourrait même être imposé aux courtiers en crédits.

Par ailleurs, les conditions d'accès à une telle profession devraient être réglementées beaucoup plus strictement, ce qui permettrait d'éviter des surendettements. En effet, les offres de crédits sont très attractives, mais elles peuvent aussi constituer des pièges pour les consommateurs.

À mon sens, un effort doit être accompli en matière de prévention et je souhaiterais que le vice-Premier ministre y soit attentif.

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

ORDRE DES TRAVAUX

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

M. le président. — Mesdames, messieurs, le bureau propose pour la semaine prochaine l'ordre du jour suivant.

Jeudi 3 juillet 1997, le matin à 11 heures.

Demandes d'explications :

a) de M. Anciaux au ministre des Transports sur «le risque que le scénario Renault se réalise à la Sabena»;

b) de Mme Thijs au secrétaire d'État à la Coopération au Développement sur «la réforme de l'A.G.C.D. et sa transformation en D.C.D.»;

c) de Mme Mayence-Goossens au Premier ministre sur «l'incohérence de la politique étrangère de la Belgique, plus particulièrement en ce qui concerne «l'aide liée» refusée ou mise en cause par le secrétaire d'État à la Coopération au Développement».

L'après-midi à 15 heures.

1. Prise en considération de propositions.

2. Questions orales.

3. Demande d'explications de M. Hazette au ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises sur «l'affectation de l'enveloppe de 882 millions de francs dans le cadre des mesures en faveur du secteur de la viande bovine».

Dames en heren, het bureau stelt voor volgende week deze agenda voor.

Donderdag 3 juli 1997 's ochtends om 11 uur.

Vragen om uitleg :

a) van de heer Anciaux aan de minister van Vervoer over «het dreigende Renault-scenario voor Sabena»;

b) van mevrouw Thijs aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over «de hervorming van het ABOS en de omvorming tot het DOS»;

c) van mevrouw Mayence-Goossens aan de eerste minister over «het gebrek aan samenhang in het Belgisch buitenlands beleid, in het bijzonder met betrekking tot «de gebonden hulp» die door de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking wordt geweigerd of betwist».

's Namiddags om 15 uur.

1. Inoverwegingneming van voorstellen.

2. Mondelinge vragen.

3. Vraag om uitleg van de heer Hazette aan de minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen over «de bestemming die is gegeven aan het krediet van 882 miljoen frank in het kader van de steunmaatregelen voor de rundveesector».

Le Sénat est-il d'accord sur cet ordre des travaux ?

Is de Senaat het eens met deze regeling van de werkzaamheden ?
(*Instemming.*)

Il en est donc ainsi décidé.

Dan is hiertoe besloten.

Dames en heren, ik stel voor dat wij de vergadering schorsen in afwachting van de stemmingen die, zoals aangekondigd, om 18.15 uur beginnen.

En attendant les votes qui auront lieu à partir de 18 h 15, je propose de suspendre la séance.

La séance est suspendue.

De vergadering is geschorst.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1996-1997
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1996-1997

— *La séance est suspendue à 17 h 10.*

De vergadering wordt geschorst om 17.10 uur.

Elle est reprise à 18 h 55.

Ze wordt hervat om 18.55 uur.

M. Swaelen reprend la présidence de l'assemblée

M. le président. — La séance est reprise.

De vergadering is hervat.

NOMINATION DU PRÉSIDENT DU COMITÉ DE SURVEILLANCE DE LA BANQUE-CARREFOUR DE LA SÉCURITÉ SOCIALE

BENOEMING VAN DE VOORZITTER VAN HET TOEZICHTSCOMITÉ VAN DE KRUISPUNTBANK VAN DE SOCIALE ZEKERHEID

M. le président. — Nous devons procéder maintenant au scrutin secret pour la nomination du président du Comité de surveillance de la Banque-carrefour de la sécurité sociale.

Le document reprenant la liste de deux candidats présentés par le Conseil des ministres a été distribué sous le n° 1-675/1.

À l'appel de leur nom, les sénateurs auront à déposer leur bulletin dans l'urne.

Le sort désigne Mme Cornet d'Elzuis et M. Hostekint pour remplir les fonctions de scrutateurs.

Le vote commence par le nom de M. Hatry.

Wij dienen thans over te gaan tot de geheime stemming voor de benoeming van de voorzitter van het Toezichtsc comité van de Kruispuntbank van de sociale zekerheid.

Het gedrukte stuk met het dubbeltal voorgedragen door de Ministerraad werd rondgedeeld onder het nr. 1-675/1.

Bij de afroeping van hun naam dienen de senatoren hun stembriefje in de stembus te deponeren.

Het lot wijst mevrouw Cornet d'Elzuis en de heer Hostekint aan om de functie van stemopnemers te vervullen.

De stemming begint met de naam van de heer Hatry.

— Il est procédé au scrutin.

Er wordt tot de geheime stemming overgegaan.

M. le président. — Le scrutin est clos.

Il conviendra sans doute au Sénat de reprendre la suite de son ordre du jour pendant que les scrutateurs dépouillent les bulletins.

De stemming is gesloten.

De Senaat zal waarschijnlijk zijn agenda willen voortzetten, terwijl de stemopnemers de stembiljetten nazien.

PARLEMENTAIRE COMMISSIE VAN ONDERZOEK
BETREFFENDE DE GEBEURTENISSEN IN RWANDA

Ontwerp van beslissing van de Senaat

COMMISSION D'ENQUÊTE PARLEMENTAIRE
CONCERNANT LES ÉVÉNEMENTS DU RWANDA

Proposition de décision du Sénat

De voorzitter. — Dames en heren, de Senaat stelt volgend ontwerp van beslissing voor.

Le Sénat suggère la proposition de décision suivante.

Het mandaat van de Parlementaire Commissie van onderzoek betreffende de gebeurtenissen in Rwanda neemt een einde op 30 juni aanstaande.

De Senaat stemt erin toe dat de commissie haar verslag indient vóór einde oktober 1997.

De commissie is ertoe gemachtigd, uitsluitend voor het opmaken van haar verslag, eventueel verder gebruik te maken van haar wettelijke bevoegdheden als parlementaire onderzoekscommissie, met uitzondering van hoorzittingen en confrontaties.

Le mandat de la Commission d'enquête parlementaire concernant les événements du Rwanda prend fin le 30 juin prochain.

Le Sénat autorise la commission à déposer son rapport avant la fin du mois d'octobre 1997.

La commission est autorisée, uniquement pour la rédaction de son rapport, de faire éventuellement usage de ses compétences légales comme commission d'enquête parlementaire, à l'exception d'auditions et de confrontations.

Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de voorzitter, het lijkt mij inderdaad belangrijk dat de Senaat een beslissing treft om het mandaat van de Parlementaire Onderzoekscommissie betreffende de gebeurtenissen in Rwanda te verlengen, in die zin dat de commissie de toestemming krijgt haar verslag vóór eind oktober 1997 in te dienen. Het verslag kan dan daarna in de Senaat worden besproken.

In de laatste paragraaf van het ontwerp van beslissing staat de zinsnede «met uitzondering van hoorzittingen en confrontaties». De commissie kan echter volgens het ontwerp ná 30 juni «uitsluitend voor het opmaken van haar verslag» gebruik maken van haar wettelijke bevoegdheden als parlementaire onderzoekscommissie. Dit is al een beperking. Wij kunnen vandaag toch niet weten of het niet nodig zal zijn om voor het opmaken van het verslag eventueel nog een confrontatie of een hoorzitting te organiseren. Ik vraag mij af of het nodig is de confrontaties en hoorzittingen in elk geval uit te sluiten. Kunnen wij de zinsnede «met uitzondering van hoorzittingen en confrontaties» niet beter uit dit ontwerp weglaten?

M. le président. — La parole est à M. Jonckheer.

M. Jonckheer (Écolo). — Monsieur le président, le sujet a été évoqué en commission, mais nous découvrons à l'instant le texte relatif à la décision prise en ce qui concerne les travaux menés par la Commission parlementaire sur les événements du Rwanda. Je répète la réserve que j'ai émise en commission: les membres de celle-ci ne souhaitent pas prolonger les auditions et confrontations mais, dans le cadre des devoirs d'enquêtes actuellement en cours, si un nouvel élément intervenait — que nous ne pouvons soupçonner pour l'instant —, la commission devrait pouvoir entendre l'une ou l'autre personne.

Par ailleurs, la commission doit se réserver le droit de poursuivre les auditions des cinq experts qu'elle a désignés ainsi que d'autres experts extérieurs auxquels il a déjà été fait appel.

Dès lors, les termes «uniquement pour la rédaction de son rapport» me semblaient suffisants et je déplore la double limitation reprise dans le texte, d'autant plus que celui-ci ne nous a pas été soumis en commission.

M. le président. — Il est vrai que ce texte n'a pas été soumis en commission, je vous le concède. Je vous fais part des faits tels qu'ils se sont déroulés. Hier matin, nous avons évoqué cette décision en commission et il me semble qu'un accord assez large a été dégagé sur le fond du problème. Sur cette base, j'ai rédigé un texte reflétant, me semble-t-il, cet accord et je l'ai soumis aux deux vice-présidents. Ce texte a ensuite été présenté au bureau en tant que document exprimant la position de la commission, sauf sur un point faisant l'objet d'un désaccord formel.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Goris.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de voorzitter, u weet dat ik in de commissie ook gepleit heb voor een kordate voortzetting van onze werkzaamheden zodat het verslag niet te lang op zich laat

wachten. Ik had begrepen dat de onderzoekscommissie alleen met het oog op het opmaken van het verslag haar volledige bevoegdheid zou behouden.

Ik meen bijgevolg dat de laatste zinsnede «met uitzondering van hoorzittingen en confrontaties» inderdaad overbodig is. In de commissie zelf is over deze tekst niet gediscussieerd. Men was het er wel mee eens in principe geen hoorzittingen meer te organiseren. De commissie moet zelf, in eer en geweten, evenwel kunnen beslissen of het nog nodig is iemand *in limine litis* te horen ten einde een goed verslag te kunnen maken.

De voorzitter. — Mijnheer Goris, ik wijs erop dat hierover in de commissie wel degelijk gesproken is, want ik herinner mij dat iemand de opmerking maakte dat er geen hoorzittingen meer zullen komen.

Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de voorzitter, ik maak hier geen staatszaak van. Er was in de commissie inderdaad een akkoord om geen hoorzittingen meer te organiseren.

Is het echter werkelijk nodig de zinsnede «met uitzondering van hoorzittingen en confrontaties» in de tekst te behouden? Met de rest van het ontwerp van beslissing ga ik akkoord. Wanneer we echter tijdens het maken van het verslag op een probleem stuiten waarvoor eventueel nog wel een hoorzitting of een confrontatie nodig zijn, moet dat mogelijk zijn. We mogen dat vandaag bijgevolg niet uitsluiten. Kunnen we hierover geen consensus vinden?

M. le président. — La parole est à M. Jonckheer.

M. Jonckheer (Écolo). — Monsieur le président, nous avons effectivement eu une discussion sur le fond en commission mais je pense qu'il convient d'établir une distinction, laquelle n'apparaît pas dans le texte qui nous est proposé, entre le fait de ne pas recommencer un nouveau tour d'auditions, d'une part, et, d'autre part, dans le cadre des devoirs d'enquêtes en cours, celui de dire que si une audition est nécessaire, la commission se réserve le droit de l'organiser.

Si je reprends le texte qui nous est soumis, je comprends que la commission est autorisée, uniquement pour la rédaction de son rapport, à faire éventuellement usage de ses compétences légales comme commission d'enquête parlementaire, dans le cadre des devoirs en cours. Et cela ne semble refléter la discussion que nous avons eue en commission.

De voorzitter. — Mijnheer Jonckheer, ik zou niet graag hebben dat men uit dit debat kan afleiden dat er gerust nog meer hoorzittingen en confrontaties kunnen worden georganiseerd. Daarover hebben we in de commissie toch uitvoerig gesproken.

La parole est à M. Mahoux.

M. Mahoux (PS). — Monsieur le président, nous savons que, dans le texte, la phrase «à l'exception des auditions et des confrontations» signifie que l'on ne les organise plus. En ce qui concerne les experts, il est évident que nous serons amenés à les entendre et que, dans le cadre des devoirs qui ont été demandés, la commission pourrait décider, si c'est nécessaire, d'organiser une audition. En tout état de cause, nous étions d'accord de ne plus organiser ni audition ni confrontation.

Il me semble que cette interprétation rejoint l'esprit de la réunion qui a décidé de la suite de nos travaux.

M. le président. — Je partage cette interprétation. Certaines personnes, du reste très honorables, estiment que la commission doit poursuivre ses auditions et ses confrontations. C'est en quelque sorte pour nous prémunir contre cette tendance qui pourrait trouver un écho au sein de la commission qu'il était prudent de stipuler cette notion dans le texte.

L'interprétation de M. Mahoux rejoint certainement les propos de M. Jonckheer et peut-être ceux de M. Anciaux. C'est dans le cadre de l'exercice des devoirs qui lui sont confiés que la commission agira. Il ne s'agit plus de procéder à de nouvelles auditions.

L'interprétation a eu lieu en séance publique. Aucun membre ne pourra donc invoquer la suppression de cette partie de phrase — «à l'exception d'auditions et de confrontations» — pour entendre de nouveaux témoins.

Le Sénat est-il d'accord à l'unanimité sur cette interprétation et sur la suppression des mots «à l'exception d'auditions et de confrontations»?

Gaat de Senaat akkoord met deze interpretatie van de tekst van het ontwerp van beslissing en met het weglaten van de woorden «met uitzondering van hoorzittingen en confrontaties»? (*Instemming.*)

— La proposition de décision ainsi modifiée est adoptée.

Het aldus gewijzigde voorstel van beslissing is aangenomen.

NOMINATION DU PRÉSIDENT DU COMITÉ DE SURVEILLANCE DE LA BANQUE-CARREFOUR DE LA SÉCURITÉ SOCIALE

Résultat du scrutin

BENOEMING VAN DE VOORZITTER VAN HET TOEZICHTSCOMITÉ VAN DE KRUISPUNTBANK VAN DE SOCIALE ZEKERHEID

Uitslag van de geheime stemming

M. le président. — Voici les résultats du scrutin :

Hier volgen de uitslagen van de stemming :

Nombre de votants : 53.

Aantal stemmenden : 53.

Bulletins blancs ou nuls : 4.

Blanco of ongeldige stembriefjes : 4.

Votes valables : 49.

Geldige stemmen : 49.

Majorité absolue : 26.

Volstreckte meerderheid : 26.

M. Ringelheim obtient 43 suffrages.

De heer Ringelheim bekomt 43 stemmen.

M. Lepoivre obtient 6 suffrages.

De heer Lepoivre bekomt 6 stemmen.

En conséquence, M. Ringelheim, ayant obtenu la majorité absolue des suffrages, est proclamé élu président du Comité de contrôle de la Banque-carrefour de la sécurité sociale.

Bijgevolg wordt de heer Ringelheim, die de volstreckte meerderheid der stemmen bekomen heeft, verkozen verklaard tot voorzitter van het Toezichtsc comité van de Kruispuntbank van de sociale zekerheid.

NOMINATION D'UN MEMBRE SUPPLÉANT DU COLLÈGE DE RECRUTEMENT DES MAGISTRATS

BENOEMING VAN EEN PLAATSVERVANGEND LID VAN HET WERVINGSCOLLEGE DER MAGISTRATEN

M. le président. — Nous devons procéder maintenant au scrutin pour la nomination d'un membre suppléant du jury du rôle linguistique français du Collège de recrutement des magistrats.

Le document portant le nom du candidat au mandat à pourvoir, a été distribué sous le n° 1-675/1.

Étant donné qu'un seul candidat s'est présenté, il me semble que le Sénat peut se dispenser d'un scrutin pour cette vacance.

Dès lors est proclamé élu membre suppléant du jury du rôle linguistique français du Collège de recrutement des magistrats, ayant la qualité de magistrat du ministère public: M. Pierre

Jacobs, substitut du procureur du Roi près le Tribunal de première instance de Marche-en-Famenne, en tant que suppléant de M. Michel Enckels.

Il en sera donné connaissance au ministre de la Justice.

Wij dienen thans over te gaan tot de geheime stemming voor de benoeming van een plaatsvervangend lid van de Franstalige examencommissie van het Wervingscollege der magistraten.

Het gedrukte stuk met de naam van de kandidaat voor het te begeven mandaat, werd rondgedeeld onder het nr. 1-675/1.

Aangezien er slechts één kandidaat is, meen ik dat de Senaat het overbodig zal achten tot een stemming over te gaan voor deze vacature.

Derhalve wordt verkozen verklaard tot plaatsvervangend lid van de Franstalige examencommissie van het Wervingscollege der magistraten, die de hoedanigheid bezit van magistraat van het openbaar ministerie: de heer Pierre Jacobs, substituut-procureur des Konings bij de Rechtbank van Eerste Aanleg te Marche-en-Famenne, als plaatsvervanger van de heer Michel Enckels.

Hiervan zal kennis worden gegeven aan de minister van Justitie.

PROJET DE LOI RELATIVE AU CONCORDAT JUDICIAIRE (ÉVOCATION)

Votes réservés

WETSONTWERP BETREFFENDE HET GERECHTELIJK AKKOORD (EVOCATIE)

Aangehouden stemmen

M. le président. — Nous devons procéder maintenant aux votes réservés.

Wij gaan nu over tot de aangehouden stemmen.

Nous avons à nous prononcer, en premier lieu, sur l'amendement n° 28 déposé par M. Hatry à l'article 9.

Wij moeten ons eerst uitspreken over het amendement nr. 28 van de heer Hatry bij artikel 9.

M. Hatry (PRL-FDF). — Monsieur le président, je demande le vote nominatif.

M. le président. — Cette demande est-elle appuyée? (*Plus de quatre membres se lèvent.*)

Le vote nominatif étant régulièrement demandé, il va y être procédé.

Nous passons au vote.

Wij gaan over tot de stemming.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

54 membres sont présents.

54 leden zijn aanwezig.

32 votent non.

32 stemmen neen.

15 votent oui.

15 stemmen ja.

7 s'abstiennent.

7 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

M. Bourgeois, Mme Bribosia-Picard, M. Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat,

Lallemand, Mahoux, Mmes Merchiers, Milquet, MM. Moens, Mouton, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Anciaux, Bock, Buelens, Mme Cornet d'Elzcius, MM. Coveliers, Desmedt, Destexhe, Devolder, Foret, Goris, Hatry, Hazette, Mme Leduc, MM. Loones et Vergote.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Boutmans, Busquin, Daras, D'Hooghe, Mme Dua, M. Jonckheer et Mme Nelis-Van Liedekerke.

M. le président. — Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden, de reden van hun onthouding mede te delen.

M. Busquin (PS). — J'ai pairé avec Mme Mayence.

De heer Coene (VLD). — Ik ben afgesproken met de heer D'Hooghe.

De heer Vergote (VLD). — Mijnheer de voorzitter, ik had mij moeten onthouden omdat ik ben afgesproken met mevrouw Maximus.

De voorzitter. — Akte wordt u daarvan gegeven.

M. Bock (PRL-FDF). — Monsieur le président, j'aurais dû m'abstenir étant donné que j'ai pairé avec M. Tobback.

M. le président. — Il vous en est donné acte.

Mevrouw Thijs (CVP). — Mijnheer de voorzitter, ik heb mij vergist. Ik wilde neen stemmen.

De voorzitter. — Akte wordt u daarvan gegeven.

Nous devons nous prononcer sur l'amendement n° 60 de M. Hatry tendant à insérer un article 19bis (nouveau).

Wij moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 60 van de heer Hatry om een artikel 19bis (nieuw) in te voegen.

Puis-je considérer que le dernier vote sur l'amendement de M. Hatry est également valable pour cet amendement ?

Mag ik aannemen dat de stemming over het vorige amendement van de heer Hatry ook geldt voor dit amendement ? (*Instemming.*)

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Derhalve wordt dit amendement niet aangenomen.

Nous devons nous prononcer sur l'amendement n° 35 de M. Hatry à l'article 28.

Wij moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 35 van de heer Hatry bij artikel 28.

Mme Milquet (PSC). — Monsieur le président, je demande le vote nominatif.

M. le président. — Cette demande est-elle appuyée ? (*Plus de quatre membres se lèvent.*)

Le vote nominatif étant régulièrement demandé, il va y être procédé.

Nous passons au vote.

Wij gaan over tot de stemming.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

55 membres sont présents.

55 leden zijn aanwezig.

34 votent non.

34 stemmen neen.

14 votent oui.

14 stemmen ja.

7 s'abstiennent.

7 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

M. Bourgeois, Mme Bribosia-Picard, MM. Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Lallemand, Mahoux, Mme Merchiers, MM. Moens, Mouton, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Anciaux, Buelens, Mme Cornet d'Elzcius, MM. Coveliers, Desmedt, Destexhe, Devolder, Foret, Goris, Hatry, Hazette, Mme Leduc, M. Loones et Mme Milquet.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Bock, Boutmans, Daras, Mme Dua, M. Jonckheer, Mme Nelis-Van Liedekerke et M. Vergote.

M. le président. — Nous passons maintenant aux votes réservés se rapportant à des articles réglant des matières visées à l'article 77 de la Constitution.

Je mets aux voix l'article 51 tel qu'amendé ce matin par la commission.

Ik breng artikel 51 zoals het deze ochtend in de commissie werd geamendeerd in stemming.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le président. — Nous devons nous prononcer sur l'amendement n° 76 de M. Hatry à l'article 56.

Wij moeten ons uitspreken over het amendement nr. 76 van de heer Hatry bij artikel 56.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, ik vraag de naamstemming.

De voorzitter. — Wordt deze vraag gesteund ? (*Meer dan vier leden staan op.*)

Aangezien de naamstemming reglementair is gevraagd, zal ertoe worden overgegaan.

Nous passons au vote.

Wij gaan over tot de stemming.

— Il est procédé au vote nominatif.
Er wordt tot naamstemming overgegaan.

55 membres sont présents.
55 leden zijn aanwezig.
36 votent non.
36 stemmen neen.
11 votent oui.
11 stemmen ja.
8 s'abstiennent.
8 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.
Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :
Neen hebben gestemd :

MM. Anciaux, Bourgeois, Mme Bribosia-Picard, M. Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Lallemand, Loones, Mahoux, Mmes Merchiers, Milquet, MM. Moens, Mouton, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ont voté oui :
Ja hebben gestemd :

M. Buelens, Mme Cornet d'Elzcius, MM. Coveliers, Desmedt, Destexhe, Devolder, Foret, Goris, Hatry, Hazette et Mme Leduc.

Se sont abstenus :
Onthouden hebben zich :

MM. Bock, Boutmans, Busquin, Daras, Mme Dua, M. Jonckheer, Mme Nelis-Van Liedekerke et M. Vergote.

M. le président. — Je mets aux voix l'article 56.
Ik breng artikel 56 in stemming.
— Adopté.
Aangenomen.

De voorzitter. — De andere artikelen van het wetsontwerp waarop artikel 77 van de Grondwet van toepassing is, werden reeds vroeger aangenomen. Wij stemmen later over het wetsontwerp in zijn geheel.

Les autres articles du projet de loi réglant des matières visées à l'article 77 de la Constitution ayant déjà été adoptés, le vote sur l'ensemble du projet de loi interviendra dans quelques instants.

De tekst van het geamendeerd ontwerp werd rondgedeeld (Stuk nr. 1-498/16).

Le texte du projet amendé a été distribué (Doc. n° 1-498/16).

PROJET DE LOI SUR LES FAILLITES (ÉVOCATION)

Votes réservés
Renvoi en commission

ONTWERP VAN FAILLISSEMENTSWET (EVOCATIE)

Aangehouden stemmings
Teruzgending naar de commissie

M. le président. — Nous devons procéder maintenant aux votes réservés.

Wij gaan nu over tot de aangehouden stemmings.

Nous avons à nous prononcer, en premier lieu, sur l'amendement déposé par M. Hatry à l'article 15.

Wij stemmen eerst over het amendement van de heer Hatry bij artikel 15.

Nous passons au vote.

Wij gaan over tot de stemming.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

54 membres sont présents.
54 leden zijn aanwezig.
34 votent non.
34 stemmen neen.
13 votent oui.
13 stemmen ja.
7 s'abstiennent.
7 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.
Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :
Neen hebben gestemd :

M. Bourgeois, Mme Bribosia-Picard, M. Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Lallemand, Mahoux, Mmes Merchiers, Milquet, MM. Moens, Mouton, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ont voté oui :
Ja hebben gestemd :

MM. Anciaux, Buelens, Mme Cornet d'Elzcius, MM. Coveliers, Desmedt, Destexhe, Devolder, Foret, Goris, Hatry, Hazette, Mme Leduc et M. Loones.

Se sont abstenus :
Onthouden hebben zich :

MM. Bock, Busquin, Daras, Mme Dua, M. Jonckheer, Mme Nelis-Van Liedekerke et M. Vergote.

M. le président. — Nous passons au vote sur l'amendement de MM. Desmedt et Coveliers à l'article 27.

Wij stemmen over het amendement van de heren Desmedt en Coveliers bij artikel 27.

— Il est procédé au vote nominatif.
Er wordt tot naamstemming overgegaan.

54 membres sont présents.
54 leden zijn aanwezig.
35 votent non.
35 stemmen neen.
12 votent oui.
12 stemmen ja.
7 s'abstiennent.
7 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.
Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

M. Bourgeois, Mme Bribosia-Picard, M. Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Erdman, Foret, Happart, Hatry, Hostekint, Hotyat, Lallemand, Mahoux, Mme Merchiers, MM. Moens, Mouton, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Anciaux, Buelens, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, Desmedt, Destexhe, Devolder, Goris, Hazette, Mme Leduc, M. Loones et Mme Milquet.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Bock, Boutmans, Daras, Mme Dua, M. Jonckheer, Mme Nelis-Van Liedekerke et M. Vergote.

M. le président. — Nous passons au vote sur les amendements de M. Hatry à l'article 47.

Wij stemmen over de amendementen van de heer Hatry bij artikel 47.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

54 membres sont présents.

54 leden zijn aanwezig.

34 votent non.

34 stemmen neen.

11 votent oui.

11 stemmen ja.

9 s'abstiennent.

9 onthouden zich.

En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés.

Derhalve zijn de amendementen niet aangenomen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

M. Bourgeois, Mme Bribosia-Picard, M. Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Lallemand, Mahoux, Mmes Merchiers, Milquet, MM. Moens, Mouton, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

M. Buelens, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, Desmedt, Destexhe, Devolder, Foret, Goris, Hatry, Hazette et Mme Leduc.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Anciaux, Bock, Boutmans, Daras, Mme Dua, MM. Jonckheer, Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke et M. Vergote.

M. le président. — Nous passons au vote sur l'amendement de M. Coene et sur l'amendement de M. Hatry tendant tous deux à la suppression de l'article 50.

Wij stemmen over het amendement van de heer Coene en over het amendement van de heer Hatry die beide voorstellen artikel 50 te doen vervallen.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

51 membres sont présents.

51 leden zijn aanwezig.

33 votent non.

33 stemmen neen.

16 votent oui.

16 stemmen ja.

2 s'abstiennent.

2 onthouden zich.

En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés.

Derhalve zijn de amendementen niet aangenomen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

M. Bourgeois, Mme Bribosia-Picard, M. Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Lallemand, Mahoux, Mmes Merchiers, Milquet, MM. Moens, Mouton, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Anciaux, Boutmans, Buelens, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, Daras, Desmedt, Destexhe, Devolder, Mme Dua, MM. Foret, Goris, Hatry, Jonckheer, Mme Leduc et M. Loones.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

Mme Nelis-Van Liedekerke et M. Vergote.

M. le président. — Nous passons au vote sur l'amendement subsidiaire de M. Hatry et sur l'amendement subsidiaire de M. Coene à l'article 50.

Wij stemmen over het subsidiair amendement van de heer Hatry en over het subsidiair amendement van de heer Coene bij artikel 50.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

54 membres sont présents.

54 leden zijn aanwezig.

34 votent non.

34 stemmen neen.

13 votent oui.

13 stemmen ja.

7 s'abstiennent.

7 onthouden zich.

En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés.

Derhalve zijn de amendementen niet aangenomen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

M. Bourgeois, Mme Bribosia-Picard, M. Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Lallemand, Mahoux, Mmes Merchiers,

Milquet, MM. Moens, Mouton, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Anciaux, Buelens, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, Desmedt, Destexhe, Devolder, Foret, Goris, Hatry, Hazette, Mme Leduc et M. Loones.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Bock, Boutmans, Daras, Mme Dua, M. Jonckheer, Mme Nelis-Van Liedekerke et M. Vergote.

M. le président. — Nous devons nous prononcer sur l'amendement de M. Hatry à l'article 51.

Wij moeten ons nu uitspreken over het amendement van de heer Hatry bij artikel 51.

Puis-je considérer que le dernier vote sur un amendement de M. Hatry est également valable pour cet amendement ?

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een amendement van de heer Hatry ook geldt voor dit amendement ? (*Instemming.*)

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Derhalve wordt dit amendement niet aangenomen.

Nous passons au vote sur l'amendement de M. Hatry tendant à supprimer l'article 143.

Wij stemmen over het amendement van de heer Hatry dat ertoe strekt artikel 143 te doen vervallen.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

54 membres sont présents.

54 leden zijn aanwezig.

40 votent non.

40 stemmen neen.

11 votent oui.

11 stemmen ja.

3 s'abstiennent.

3 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

MM. Anciaux, Bourgeois, Boutmans, Mme Bribosia-Picard, M. Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Daras, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, M. Delcroix, Mme Dua, MM. Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Jonckheer, Lallemand, Loones, Mahoux, Mmes Merchiers, Milquet, MM. Moens, Mouton, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

M. Buelens, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, Desmedt, Destexhe, Devolder, Foret, Goris, Hatry, Hazette et Mme Leduc.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

M. Bock, Mme Nelis-Van Liedekerke et M. Vergote.

M. le président. — Nous passons au vote sur l'amendement de MM. Erdman et Lallemand à l'article 143.

Wij stemmen over het amendement van de heren Erdman en Lallemand bij artikel 143.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

54 membres sont présents.

54 leden zijn aanwezig.

28 votent oui.

28 stemmen ja.

24 votent non.

24 stemmen neen.

2 s'abstiennent.

2 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement est adopté.

Derhalve is het amendement aangenomen.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

M. Boutmans, Mme Bribosia-Picard, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Daras, Mme Delcourt-Pêtre, M. Desmedt, Mme Dua, MM. Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Jonckheer, Lallemand, Mahoux, Mmes Merchiers, Milquet, MM. Moens, Mouton, Nothomb, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, M. Urbain, Mmes Van der Wildt et Willame-Boonen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

MM. Anciaux, Bourgeois, Buelens, Caluwé, Mmes Cantillon, Cornet d'Elzius, M. Coveliers, Mme de Bethune, MM. Delcroix, Destexhe, Devolder, Foret, Goris, Hatry, Hazette, Mme Leduc, M. Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Olivier, Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Vandenberghe et Weyts.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Bock et Vergote.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Erdman voor een stemverklaring.

De heer Erdman (SP). — Mijnheer de voorzitter, wij waren er ons wel van bewust dat het aanvaarden van een amendement in openbare vergadering voor proceduremoeilijkheden kon zorgen. Dit belet de eindstemming niet, ze dient echter wel met vijf dagen te worden verdaagd. De advocatietermijn zou normalerwijze op 30 juni verstrijken. Op 30 juni is er een vergadering van de Parlementaire Overlegcommissie. Mag ik u verzoeken om het verlenen van de advocatietermijn tot 10 juli bij hoogdringendheid op de agenda van die vergadering te plaatsen? Vanuit procedureel oogpunt zou dan alles in orde zijn.

De voorzitter. — Indien het Overlegcomité daarmee akkoord gaat, wel te verstaan. Ik heb er geen enkel bezwaar tegen dit punt op de vergadering van de Parlementaire Overlegcommissie van maandag aanstaande te plaatsen.

La parole est à M. Hatry.

M. Hatry (PRL-FDF). — Monsieur le président, je demande le renvoi de l'article 143 en commission.

M. le président. — Le Sénat est-il d'accord sur cette proposition ?

Is de Senaat het eens met dit voorstel ? (*Instemming.*)

PROJET DE LOI RELATIVE
AU CONCORDAT JUDICIAIRE (ÉVOCATION)*Vote*WETSONTWERP BETREFFENDE
HET GERECHTELIJK AKKOORD (EVOCATIE)*Stemming*

M. le président. — Mesdames, messieurs, nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

Wij moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Nous passons au vote.

Wij gaan over tot de stemming.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

55 membres sont présents.

55 leden zijn aanwezig.

47 votent oui.

47 stemmen ja.

1 vote non.

1 stemt neen.

7 s'abstiennent.

7 onthouden zich.

En conséquence, le projet de loi amendé est adopté.

Derhalve is het geamendeerde wetsontwerp aangenomen.

Il sera renvoyé à la Chambre des représentants.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden teruggezonden.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Anciaux, Bourgeois, Boutmans, Mme Bribosia-Picard, MM. Buelens, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzius, M. Daras, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Happart, Hazette, Hostekint, Hotyat, Jonckheer, Lallemand, Loones, Mahoux, Mmes Merchiers, Milquet, MM. Moens, Mouton, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

A voté non :

Neen heeft gestemd :

M. Hatry.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Bock, Coveliers, Devolder, Goris, Mmes Leduc, Nelis-Van Liedekerke et M. Vergote.

WETSONTWERP TOT BEKRACHTIGING VAN KONINKLIJKE BESLUITEN GENOMEN MET TOEPASSING VAN DE WET VAN 26 JULI 1996 STREKKENDE TOT REALISATIE VAN DE BUDGETTAIRE VOORWAARDEN TOT DEELNAME VAN BELGIË AAN DE EUROPESE ECONOMISCHE EN MONETAIRE UNIE, VAN DE WET VAN 26 JULI 1996 TOT MODERNISERING VAN DE SOCIALE ZEKERHEID EN TOT VRIJWARING VAN DE LEEFBAARHEID VAN DE WETTELIJKE PENSIOENSTELSLS, EN VAN DE WET VAN 26 JULI 1996 TOT BEVORDERING VAN DE WERKGELEGENHEID EN TOT PREVENTIEVE VRIJWARING VAN HET CONCURRENTIEVERMOGEN

Voorstel van beslissing om niet te amenderen

Stemming

PROJET DE LOI PORTANT CONFIRMATION DES ARRÊTÉS ROYAUX PRIS EN APPLICATION DE LA LOI DU 26 JUILLET 1996 VISANT À RÉALISER LES CONDITIONS BUDGÉTAIRES DE LA PARTICIPATION DE LA BELGIQUE À L'UNION ÉCONOMIQUE ET MONÉTAIRE EUROPÉENNE, DE LA LOI DU 26 JUILLET 1996 PORTANT MODERNISATION DE LA SÉCURITÉ SOCIALE ET ASSURANT LA VIABILITÉ DES RÉGIMES LÉGAUX DES PENSIONS, ET DE LA LOI DU 26 JUILLET 1996 RELATIVE À LA PROMOTION DE L'EMPLOI ET À LA SAUVEGARDE PRÉVENTIVE DE LA COMPÉTITIVITÉ

Proposition de décision de ne pas amender

Vote

De voorzitter. — Overeenkomstig artikel 63 van het reglement van de Senaat, vragen sommige senatoren het advies van de Raad van State over het amendement van de heer Coene bij artikel 7, 2°.

Certains sénateurs demandent, conformément à l'article 63 du règlement du Sénat, l'avis du Conseil d'État concernant l'amendement de M. Coene à l'article 7, 2°.

Par ailleurs, je viens d'être saisi d'une proposition visant à ne pas amender ce texte. Cette proposition a été signée par MM. Vandenberghe, Lallemand, Erdman et par Mme Willame. Ce document est en cours de distribution.

Het woord is aan de heer Coveliers.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de voorzitter, alvorens de Senaat zijn doodvonnis tekent en zichzelf voor gek zet, wil ik onze collega's van de meerderheid toch een en ander zeggen. Dit ontwerp werd niet door de oppositie geëvoceerd. Het is de meerderheid die op een bepaald ogenblik daartoe heeft beslist. De meerderheid wist toen perfect dat de evocatietermijn afloopt op 11 augustus. Ze wist perfect dat de regering blijkbaar vergeten was de spoedbehandeling te vragen. De meerderheid vond echter dat er iets aan de teksten schortte en ze heeft ze toch geëvoceerd. De oppositie heeft bij zichzelf gezegd dat de meerderheid blijkbaar niet altijd verkeerd is en is op de uitnodiging ingegaan om de teksten te bekijken. Wij hebben vastgesteld dat er inderdaad een hele reeks fouten in zat.

Ook na de discussie in de commissie en na het opstellen van het verslag hebben wij zelfs nog fouten gevonden. Zoiets overkomt overigens ook anderen. Ook de collega's Erdman en Lallemand hebben ondanks een langdurige discussie en twee studiedagen in Oostende over de ontwerpen in verband met de faillissementswet en het gerechtelijke akkoord, na het opstellen van het verslag nog een amendement ingediend. De stemming heeft duidelijk gemaakt waarom.

Naar aanleiding van een vraag die onze collega Devolder aan de minister van Sociale Zaken heeft gesteld, hebben wij vastgesteld dat in de volmachtenwet ook een financiële transfer zit tussen de federale overheid en de gemeenschappen. Dit lijkt mij

belangrijk genoeg om het advies van de Raad van State daarover te vragen. Artikel 63 van het reglement bepaalt dat wij dat inderdaad kunnen.

Ik weet ook dat de grondwetgever in zijn machiavellisme zo ver is gegaan dat hij in de Senaat de meerderheid bijna de alleenheerschappij heeft gegeven. Hij heeft de meerderheid namelijk de mogelijkheid gegeven om het even wanneer de democratie de nek om te draaien, zichzelf voor de gek te zetten door in een periode van enkele weken volkomen tegengestelde standpunten in te nemen en dus ook de Senaat ten dode op te schrijven.

Indien de Senaat gebruik maakt van deze manifest ondemocratische middelen, dan blaast men iedere samenwerking van meerderheid en oppositie op. Dan is het voor ons gedaan met alle afspraken, ook met de stemafspraken. Dan zal de Senaat vandaag al niet in aantal zijn.

Wij worden hier op een volkomen legale manier geconfronteerd met een vraag om advies aan de Raad van State over een erg belangrijke materie. Het enige wat de meerderheid doet is gebruik maken van «de atoombom». De term komt niet van mij, hij werd ooit door een PS-minister gebruikt. Met deze «atoombom» die op een machiavellistische manier in de Grondwet is opgenomen, kan de meerderheid om het even wanneer als één of ander haar niet bevalt de zaak blokkeren. Als oppositie kunnen wij dat niet aanvaarden. Als de meerderheid deze tactiek gebruikt, dan blaast zij alle bruggen op met de oppositie. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, er zijn grenzen om zijn verontwaardiging uit te drukken, maar wat nu gebeurt gaat ons toch te ver. De meerderheid beschouwt de Senaat als een speeltuin voor procedurespelletjes.

Wat de inhoudelijke kant van de zaak betreft, wil ik doen opmerken dat een van de koninklijke besluiten die wij vandaag moeten bekrachtigen gaat over de opdoeking van de RMT. Concreet gaat het om tientallen miljarden en om 1 800 personeelsleden. Bij de behandeling van dit punt is er in de Kamer niemand tussenbeide gekomen. Dit wetsontwerp tot bekrachtiging van koninklijke besluiten wordt vandaag door de Senaat gejaagd, zonder dat wij de kans krijgen te amenderen. De meerderheid gaat zelfs zover de oppositie te beletten amendementen in te dienen. De Volksunie-fractie sluit zich dan ook volkomen aan bij de principiële houding van de VLD-fractie. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de voorzitter, ik sluit mij aan bij de twee vorige sprekers. Bovendien meen ik dat artikel 63, 5°, dit manoeuvre van de meerderheid niet toelaat. Er staat in dit artikel immers dat, in geval van verzoek om advies van de Raad van State, de bespreking van ontwerpen en voorstellen niet wordt geschorst. Dat is echter wel het geval voor de behandeling van de betrokken artikelen en voor de stemming over het geheel. Het verzoek om advies van de Raad van State is tijdig en conform de procedure ingediend. Het blokkeringsmanoeuvre van de meerderheid is bijgevolg volstrekt onaanvaardbaar. (*Applaus.*)

M. le président. — La parole est à M. Foret.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le président, ce qui se passe aujourd'hui est un véritable scandale. Voilà donc une manière légale de «moucher» l'opposition! Le comportement de la majorité est totalement indigne de l'institution dans laquelle nous siégeons.

Une première fois, la majorité a elle-même procédé à l'évocation de ce texte, simplement pour abrégier les délais et faire en sorte que l'opposition ne puisse disposer du temps nécessaire à l'examen de ce projet de loi.

Une seconde fois, la majorité s'est comportée de façon dommeable en ne déposant pas d'amendements et en contournant en quelque sorte ce qui est l'esprit du droit d'évocation.

Aujourd'hui, en déposant ce que M. Coveliers appelle très justement une bombe atomique, la majorité rend inopérant le principe même d'application du droit d'évocation, ce qui revient à bafouer le travail du constituant.

Ces derniers jours, j'ai été amené, à plusieurs reprises, à parler du Sénat et à en dire du bien. Au cours d'une conférence de presse, j'ai souligné combien j'étais heureux de pouvoir constater que, progressivement, la majorité s'était mise au diapason de l'opposition pour ce qui est du comportement à l'égard du droit d'évocation. En effet, ce dernier n'est plus utilisé systématiquement, de manière mécanique ou automatique.

Aujourd'hui, je suis au regret de constater que j'ai eu tort de formuler ces considérations positives.

Que fait la majorité? Elle veut empêcher l'opposition de s'exprimer et je crains que cela ne se reproduise à l'avenir.

Messieurs, mesurez ce que vous faites, mesurez bien votre geste vis-à-vis du droit d'évocation et, au-delà de celui-ci, vis-à-vis du Sénat dans lequel vous siégez. (*Applaudissements.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Erdman.

M. Erdman (SP). — Mijnheer de voorzitter, in de eerste plaats wil ik een opmerking maken ter attentie van de regering, die hier niet aanwezig is. Dit is natuurlijk haar goed recht. Nochtans gaat het hier om een ontwerp dat haar beleid moet bekrachtigen en dat kadert in het mandaat waarmee de meerderheid de regering toestemming heeft gegeven om zaken via koninklijke besluiten te regelen, echter onder de voorwaarde dat wij deze binnen een bepaalde termijn konden bekrachtigen. Ten overstaan van de regering onderstreep ik daarom dat zij, uit respect voor de bevoegdheden van de instellingen, rekening had moeten houden met dit mandaat. Toen zij het ontwerp ter bekrachtiging voorlegde, was het voor de regering zeer eenvoudig om in de Kamer de hoogdringendheid te vragen. De Overlegcommissie had dan termijnen kunnen vastleggen waarbinnen de beide instellingen deze zaak zouden moeten behandelen. De regering heeft dat echter nagelaten.

Ten tweede wijs ik erop dat de regering zichzelf en de Kamer ruim de tijd heeft gegund om dit ontwerp te behandelen. De heer Coveliers merkt terecht op dat ook de meerderheid vaakzaam moet zijn. Wij stellen vast dat, indien de normale termijnen van evocatie zouden zijn toegepast, deze koninklijke besluiten zouden vervallen omdat de bekrachtiging niet kan gebeuren binnen de termijn vastgelegd in het mandaat dat de meerderheid aan de regering heeft gegeven.

Mijn derde opmerking betreft de behandeling van het amendement van de heer Coene. Dit is geen nieuw amendement. Het werd in de bevoegde commissie reeds verworpen. Als men aan dit amendement zoveel belang hechtte, had men toen reeds het advies van de Raad van State kunnen vragen. Men heeft dat nagelaten en vraagt hierom pas nu, op een ogenblik dat men zeer goed weet dat de koninklijke besluiten niet meer binnen de afgesproken termijnen kunnen worden bekrachtigd, zelfs wanneer de Raad van State bij hoogdringendheid om advies wordt gevraagd.

Ik geef grif toe dat ons manoeuvre niet bepaald sympathiek is. Uit mijn uiteenzetting blijkt voldoende dat ik er niet erg enthousiast over ben, onder meer omdat ik daardoor de regering in haar nalatigheid steun. Zij was duidelijk niet bereid de parlementaire instellingen in hun respectieve bevoegdheden te erkennen en het spel te spelen zoals het hoort. (*Applaus op enkele banken.*)

Ik behoor echter tot de meerderheid, die nu eenmaal een regeerakkoord heeft gesloten en die de wetten heeft goedgekeurd waardoor aan de regering deze machtiging werd gegeven. Vanuit de overtuiging dat de regering ook met deze koninklijke besluiten de maatregelen treft in uitvoering van een beleid dat wij van haar verwachten, zijn wij gedwongen om vandaag naar dit middel te grijpen.

Wat tenslotte de opmerking van de heer Boutmans betreft, wil ik het volgende zeggen. Wij hebben dat aspect grondig onderzocht en ik kan hem hiervan zelfs een juridische ontleding bezorgen. Het

is duidelijk dat de Senaat op elk moment van de bespreking een voorstel om niet te amenderen, kan aannemen. Het reglement bepaalt ook dat dit niet kan worden tegengehouden door een verzoek om advies van de Raad van State.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Coveliers.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de voorzitter, ik stel vast dat de heer Erdman zelf toegeeft dat de regering in gebreke blijft en dat zij haar eigen wetten niet naleeft. Hij zal ook beseffen dat de vriendschappelijke sfeer die in de Senaat heerst, door wat nu dreigt te gebeuren, zal worden verbroken. Ik herhaal het, alle afspraken, dus ook de stemafspraken zullen voortaan tot het verleden behoren. Als over het voorstel van de meerderheid wordt gestemd, zullen alle leden van de oppositie de zaal verlaten. Ik wil daar even op wijzen voor de collega's die een wiskundige knobbel zouden hebben. Collega Erdman geeft toe dat de oppositie gelijk heeft en dat de Senaat wordt gecastreerd als wij op die manier handelen.

Hij stelt echter zijn trouw, zijn hondse trouw, de trouw van Tuna die gisteren op de TV kwam tijdens een ochtendvoorstelling met de voorzitter van de SP, boven de democratie en boven de belangen van de Senaat. Wat is nog de zin van al wat wij hier doen wanneer wij op voorhand weten dat, wanneer het de regering niet behaagt — ik heb het niet over de collega's - senatoren — de meerderheid op elk moment kan zeggen: «Heren van de oppositie, u kunt de boom in, wij stemmen hier dat er niets meer moet gebeuren.»

Wij nemen dat niet en wij zullen de middelen aanwenden waarover wij als oppositie beschikken. Wij zullen niet langer ingaan op voorstellen om akkoorden te sluiten of afspraken te maken. Wij zullen elke gelegenheid te baat nemen om het reilen en zeilen van het land en van deze instelling, aan de kaak te stellen. Als de meerderheid ons met de rug tegen de muur zet, kunnen wij niet anders dan zo reageren. Indien collega's toch bereid zouden zijn met zulk een schandalige stemming de meerderheid te redden, dan is dat hun zaak. Wij betreuren dat. Wij zijn daartoe echter niet bereid. Indien de stemming wordt gevraagd, zal onze fractie de zaal verlaten en zeggen wij elke verdere medewerking op. Men maakt ons immers monddood met dit machiavellisme. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de voorzitter, ik heb veel respect voor collega Erdman, zelfs als hij onsympathieke manoeuvres uithaalt en dit bovendien zelf toegeeft. Ik ben het echter oneens met zijn juridische interpretatie. Ik lees in artikel 63 dat, wanneer de voorzitter een verzoek tot verwijzing naar de Raad van State ontvangt, hij de Raad van State dan ook om advies verzoekt. Hij is hiertoe dus verplicht. Deze verplichting gaat in zodra dat verzoek wordt voorgelegd. Krachtens artikel 63, vijfde lid, wordt de stemming geschorst zolang het advies niet is meegedeeld. Er kan dan ook niet gestemd worden over een voorstel om niet te evoceren. Het verzoek om advies moet dus in ieder geval aan de Raad van State worden voorgelegd. Indien de Raad van State het niet met ons eens is, kan hij in zijn advies het verzoek onontvankelijk verklaren. Het is niet de voorzitter van de Senaat die dit verzoek onontvankelijk kan verklaren.

De voorzitter. — Mijnheer Boutmans als er een verzoek is tot raadpleging van de Raad van State, zal de Senaat daarop inderdaad ingaan. Een voorstel zoals thans voorligt, kan echter op elk ogenblik van de procedure worden ingediend en heeft hoe dan ook voorrang. Indien dit voorstel niet wordt aanvaard, wordt de procedure voortgezet. Indien het wel wordt aanvaard, is het afgelopen en moet de Raad van State niet meer worden geraadpleegd.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de voorzitter, de raadpleging van de Raad van State is een recht van degenen die het voorstel hebben ingediend op het ogenblik dat zij het indienen. Volgens artikel 63, 5°, kan er dan niet meer gestemd worden, dus ook niet over een vraag om de zaak uit handen te geven.

De voorzitter. — Dat is volgens mij een verkeerde interpretatie. Als ik het reglement volgens de letter toepas, raadpleeg ik nog vandaag de Raad van State, maar dan moet ik morgen eventueel opnieuw een brief schrijven om te melden dat het advies niet meer nodig is, omdat het vervallen is. Ik vind dit een beetje gek.

De heer Coveliers (VLD). — Er zijn hier in het verleden al meer gekke dingen gebeurd.

De heer Boutmans (Agalev). — De Raad van State zal vaststellen of de vraag al dan niet ontvankelijk is.

De voorzitter. — Neen, als dit voorstel wordt aanvaard, is de zaak afgehandeld wat de Senaat betreft en moet ik een tweede brief schrijven naar de Raad van State om mede te delen dat het advies niet meer nodig is.

Als er geen sprekers meer zijn, moet ik overgaan tot de stemming over het voorstel om niet te amenderen. Ik vestig er de aandacht op dat wij daarover bij zitten en opstaan zullen stemmen. (*Protest van de heer Coveliers.*)

Mijnheer Coveliers, een naamstemming moet door vijf leden worden gevraagd en die vijf leden moeten in de zaal blijven. (*Protest van de heer Coveliers.*)

Ik aanvaard niet dat u dit conflict met de meerderheid op mij toespitst. Ik pas het reglement toe en ik ben bereid mijn beslissing aan gelijk wel juridisch advies te onderwerpen.

Ik beslis dat over dit voorstel bij zitten en opstaan zal worden gestemd, tenzij vijf leden om de naamstemming verzoeken. Zij moeten zich dan wel kenbaar maken en in de zaal blijven. (*De leden van de oppositie verlaten protesterend de zaal.*)

Ik breng het voorstel van beslissing om niet te amenderen in stemming.

Je mets aux voix la proposition de décision de ne pas amender.

— Dit voorstel, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt aangenomen.

Cette proposition, mise aux voix par assis et levé, est adoptée.

De voorzitter. — De Senaat besluit dat er geen reden is om het wetsontwerp te amenderen.

Le Sénat décide qu'il n'y a pas lieu d'amender le projet de loi.

Het woord is aan de heer Erdman.

De heer Erdman (SP). — Mijnheer de voorzitter, ik verzoek u er atte van te nemen dat 36 leden van de meerderheid aanwezig zijn.

PROPOSITION DE LOI RELATIVE AUX RESSOURCES PRISES EN CONSIDÉRATION POUR LE CALCUL DU MINIMUM D'EXISTENCE

Vote

WETSVOORSTEL BETREFFENDE DE INKOMSTEN WAARMEE REKENING WORDT GEHOUDEN BIJ DE BEREKENING VAN HET BESTAANSMINIMUM

Stemming

M. le président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble de la proposition de loi.

Wij moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsvoorstel.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

36 membres sont présents.

36 leden zijn aanwezig.

Tous votent oui.

Allen stemmen ja.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

Il sera envoyé à la Chambre des représentants.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Ont pris part au vote :

Aan de stemming hebben deelgenomen :

M. Bourgeois, Mme Bribosia-Picard, MM. Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Lallemand, Mahoux, Mmes Merchiers, Milquet, MM. Moens, Mouton, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

CRÉATION EN BELGIQUE D'UN CENTRE POUR ENFANTS DISPARUS

Vote des recommandations

OPRICHTING IN BELGIË VAN EEN CENTRUM VOOR VERDWENEN KINDEREN

Stemming over de aanbevelingen

M. le président. — Nous devons nous prononcer sur les recommandations relatives à la création en Belgique d'un centre pour enfants disparus.

Wij moeten ons uitspreken over de aanbevelingen betreffende de oprichting in België van een centrum voor verdwenen kinderen.

— Ces recommandations, mises aux voix par assis et levé, sont adoptées.

Deze aanbevelingen, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, zijn aangenomen.

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. DESMEDT AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LA SITUATION DIFFICILE AU TRIBUNAL DE PREMIÈRE INSTANCE ET AU PARQUET DU PROCUREUR DU ROI DE BRUXELLES EN FONCTION NOTAMMENT DE LA LÉGISLATION SUR L'EMPLOI DES LANGUES EN MATIÈRE JUDICIAIRE»

Vote sur la motion pure et simple

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER DESMEDT AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE MOEILIJKE SITUATIE BIJ DE RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG EN HET PARKET VAN DE PROCUREUR DES KONINGS TE BRUSSEL, MEER BEPAALD IN HET LICHT VAN DE WETGEVING OP HET GEBRUIK DER TALEN IN GE-RECHTSZAKEN»

Stemming over de gewone motie

M. le président. — Mesdames, messieurs, deux motions ont été déposées en conclusion de la demande d'explications de M. Desmedt au ministre de la Justice.

Dames en heren, tot besluit van de vraag om uitleg van de heer Desmedt aan de minister van Justitie, werden twee moties ingediend.

L'une, pure et simple, par MM. Erdman, Moens et Mme de Bethune, est ainsi rédigée :

«Le Sénat,

Ayant entendu la demande d'explications de M. Desmedt et la réponse du ministre de la Justice,

Passé à l'ordre du jour.»

«De Senaat,

Gehoord de vraag om uitleg van de heer Desmedt en het antwoord van de minister van Justitie,

Gaat over tot de orde van de dag.»

L'autre, par M. Bock, est ainsi rédigée :

«Le Sénat,

Ayant entendu la demande d'explications de M. Desmedt et la réponse du ministre de la Justice,

Invite le gouvernement à prendre sans tarder les mesures nécessaires afin d'assurer le fonctionnement du Tribunal de première instance et du Parquet de Bruxelles en procédant aux nominations nécessaires afin de compléter le cadre en veillant à ce que chaque dossier puisse être traité par des magistrats du rôle linguistique correspondant au dossier concerné.»

«De Senaat,

Gehoord de vraag om uitleg van de heer Desmedt en het antwoord van de minister van Justitie,

Verzoekt de regering onverwijld de nodige maatregelen te nemen om de werking van de Rechtbank van Eerste Aanleg en van het Parket van Brussel te waarborgen door de nodige benoemingen te verrichten om de formatie aan te vullen en ervoor te zorgen dat elk dossier kan worden behandeld door magistraten van de taalrol die met het betrokken dossier overeenstemt.»

Conformément à notre règlement, nous votons sur la motion pure et simple qui bénéficie de la priorité.

Overeenkomstig ons reglement stemmen wij over de gewone motie die de voorrang heeft.

La parole est à Mme Milquet pour une explication de vote.

Mme Milquet (PSC). — Monsieur le président, j'approuve entièrement le contenu de la motion motivée déposée en conclusion de la demande d'explications de M. Desmedt.

En effet, la situation du Parquet de Bruxelles est peu rassurante et il conviendrait de renforcer le cadre tant de la magistrature assise que de la magistrature debout. En outre, j'ai à plusieurs reprises abordé cette problématique dans le cadre de demandes d'explications adressées au ministre de la Justice. Sur ce point, je partage donc la position de M. Desmedt et je m'abstiendrai lors de ce vote.

M. le président. — La parole est à M. Lallemand pour une explication de vote.

M. Lallemand (PS). — Monsieur le président, j'approuve tout à fait les propos de Mme Milquet. Pour ma part, je fais confiance au gouvernement et j'espère qu'il prendra en considération la situation des tribunaux et du Parquet de Bruxelles, comme le ministre s'y est engagé.

Je demande que des remèdes soient apportés rapidement à cette situation particulièrement inquiétante.

M. le président. — La parole est à M. Hotyat pour une explication de vote.

M. Hotyat (PS). — Monsieur le président, je partage tout à fait le point de vue de M. Lallemand.

M. le président. — Je mets aux voix la motion pure et simple. Ik breng de gewone motie in stemming.

— Cette motion, mise aux voix par assis et levé, est adoptée.

Deze motie, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt aangenomen.

M. le président. — Mesdames, messieurs, notre ordre du jour est ainsi épuisé.

Onze agenda voor vandaag is afgewerkt.

Le Sénat se réunira le jeudi 3 juillet 1997 à 11 heures.

De Senaat vergadert opnieuw donderdag op 3 juli 1997 om 11 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(La séance est levée à 19 h 55.)

(De vergadering wordt gesloten om 19.55 uur.)